

VAROČNIKOM

+ Hujtoge
+ Kobilski
Migom - pr...

Ti ostaneš vsevdilj
svetla skala na bregu,
Ti ostaneš cilj
vsemu iskanju in begu.

K Tebi iščem nazaj
pctnik v mrakove gnan,
k Tebi kličem: Daj
olja za muke ran!

Ti boš zadnji brat,
ki mu srce razodenem —
Tvoj dom bi našel rad,
kadar za smrt uvenem.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETNIK XVII • SVETO LETO 1950 • JANUAR

LA VIDA ESPIRITUAL - AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN - 1950

LA VIDA ESPIRITUAL
LIBRERIA

LA ESPIRITUALIDAD DEL GRAN LIBERTADOR

El Libertador General San Martín dió en la formación del Ejército Libertador a las prácticas religiosas un lugar preferente.

El general Jerónimo Espejo, que formaba parte del ejército, cuenta que "los domingos y días de fiesta se decía misa en el campamento. En el centro de la plaza se armaba una gran tienda de campaña, forrada de damasco carmesí, que desde Inglaterra le habían mandado al general; allí colocaba el altar portátil y decía la misa el capellán castrense Dr. José Lorenzo Güiraldes.

El ejército se presentaba en el mejor estado de aseo; mandaba la parada el jefe del día; los cuerpos formaban frente al altar en columnas cerradas estrechando las distancias; presidiendo el acto el general, acompañado del resto del Estado Mayor.

Concluida la misa, el Capellán dirigía a la tropa una plática de circunstancias, que duraba treinta minutos, y versaba sobre las virtudes morales, la heroicidad en la defensa de la Patria, y la más estrecha obediencia a las autoridades superiores".

Y Mitre cuenta que "después de la tercera lista se rezaba el Rosario por compañías y al toque del silencio reposaba aquella colmena guerrera y sólo se oía el alerta de los centinelas. San Martín, siguiendo los consejos de Belgrano, había introducido las prácticas religiosas como elemento de disciplina moral".

Nos refiere un historiador, basándose en la tradición, que mientras estuvo San Martín en el Plumerillo, solía por las tardes montar su caballo y junto con O'Higgins, hacer una inspección del vasto campamento "El Plumerillo", cerca del cual se hallaba la capilla del mismo nombre, donde se apeaba y hacía una visita al Santísimo.

(Continuará)

NAROČNIKOM

V rokah imate prvo številko 17. letnika "Duhovnega življenja".

Dve stvari vas zanimata: Vsebina in — cena.

Oboje je visoko, kajne. Vsebina po bogatiji sestavkov, okusni opremi in številu strani, cena pa po številu pesov...

Že v zadnji številki 16. letnika smo vam obrazložili, kako in zakaj je prišlo do tolike spremembe: "Duhovno življenje" naj bi nam vsem Slovencem v tujini nudilo vse, kar (od strani tiska) potrebujemo za zdravo in enotno duhovno rast.

Nuditi vsem vse, pa ni tako lahko...

Zadostiti je namreč treba kaj raznolikim potrebam: potrebam novonaseljencev kot staronaseljencev; potrebam onih v USA, Kanadi, Angliji in Italiji ter drugod po svetu prav tako kot nas v Argentini in Čileju ter ostali Južni Ameriki; potrebam mladih in starih, moškega in ženskega sveta, preprostih in izobraženih. In zadostiti je treba ne le z "utile", ampak tudi z "dulce", to se pravi, treba podajati ne le koristno, ampak istočasno tudi prijetno duhovno hrano. In še to: dasi različnim namenjena in zato tudi na tako zelo različne načine prirejena mora biti hrana "Duhovnega življenja" vendarle kar se da vsakomur užitna, prebavljiva.

Da more "Duhovno življenje" vsem tem obilnim potrebam primerno zadostiti, mora imeti znatno večji obseg in tudi znatno širši krog sodelavcev.

Zato bo imela vsaka številka mesečno izhajajočega "Duhovnega življenja" v letu 1950 64 strani raznolike vsebine izpod peresa kar se da raznolikih, odličnih piscev.

Na prvih straneh bo vedno kaj časovno pomembnejšega, na primer v tej številki razlaga svetega leta in papežev govor ob otvoritvi.

Bog, Cerkev, družba in družina — to so štiri najpoglavitnejše silnice našega duhovnega življenja. Zato bo "Duhovno življenje" poglobljalo spoznavanje Boga in nadnaravnega življenja v Bogu, bo uvajalo v življenje s Cerkvijo, v luči vere in nauka Cerkev osvetljevalo sodobne socialne probleme in učilo ceniti in gojiti krščansko družinsko življenje.

Posebna pozornost bo posvečena mladini in otrokom, in onim, ki morajo biti kvas naroda: izobražencem.

Vse to pa bo list podajal v dvojni obliki: povedano in doživeto — to se pravi, v razpravah in v leposlovju. A s tem vsebina še ni izčrpana.

V obširnem delu "Katoliški misijoni" nam bo list vodnik v katoliško vesoljnost: da bi bili vsi eno, neverniki, krivoverci in ločeni, da bi postal svet čim prej ena sama čreda, ki bi jo vodil en sam Pastir.

Še posebno nas bo "Duhovno življenje" vezalo s katoličani po svetu in z dragimi rojaki v izseljenstvu ter v zasužnjeni domovini.

Kakor biser vsake številke pa bo beseda našega skupnega duhovnega vodnika in očeta, škofa dr. Gregorija Rožmana, ki se v svoji skrbi za nas želi po "Duh.

DUHOVNEGA ŽIVLJENJA

življenju" povezati z vsemi rojaki, po svetu raztresenimi.

Pričujoča številka nam že nudi prvi obrok tega vsebinskega bogastva. A ni še popolno ogledalo tega, kar bi nudil celotni novi letnik. Šele po drugi številki boste mogli bralci prav oceniti vrednost novega letnika.

Taka razširitev lista je kajpada zahtevala prikenitev večjega števila sodelavcev, od katerih bodo nekateri kot **sotrudniki** delili skrb in odgovornost za vsebino lista z **glavnim urednikom** č. g. Ladislavom Lenčkom CM. Že pri tej številki sodeluje nad 20 različnih piscev, duhovnikov in laikov. V teku leta pa bomo zajeli k sodelovanju še več drugih znanih slovenskih duhovnih pisateljev, zlasti tudi onih izven Argentine, po različnih deželah Evrope in obeh Amerik ter celo Azije in Afrike.

Tako kot za uredništvo je tudi za **upravo** odgovoren č. g. Ladislav Lenček CM, vse delo pa bo pod skrbnim vodstvom novo organizirane Slovenske dušnopastirske pisarne, Victor Martínez 50, Buenos Aires. Čeki naj se naslavlajo na ime odgovornega upravnika, dopisi pa na uredništvo oziroma upravo "Duhovnega življenja", vse z gornjim naslovom.

In naročnina?

Najprej za Argentino, kjer je večina naročnikov.

Kot omenjeno že v zadnji številki preteklega letnika, je bil list lani skoraj **zastonj!** Že lani bi resnično morala biti naročnina za 420 bogato ilustriranih strani velike oblike in gostega besedila na lepem, močnem papirju vsaj 25 pesov letno, a bila je — 10 pesov. Letos bi za isto število strani morali letno naročnino zvišati na 30 pesov. **A število strani smo podvojili.** Pričakovati bi torej bilo, da bo letna naročnina za skoro 800 strani "Duhovnega življenja" v letu 1950 znašala 60 pesov, zlasti ker se bodo tiskarski, upravniški in ostali stroški med letom znatno povišali. Toda uspelo nam je nuditi bogato letošnje "Duhovno življenje" **samo za 20 pesov polletne naročnine.** Celoletne naročnine ne moremo določiti in postaviti radi velikih sprememb vrednosti pesosa, ki so na dnevnem redu. Rade volje pa sprejme uprava na račun tudi zneske, višje od polletne naročnine, zlasti ker je treba vnaprej kupiti in plačati papir za celo leto. — Zdi se nam primerno pripomniti še to: Povišana naročnina je nekaj samo po sebi umevna zlasti za vso

tisto večino naročnikov "Duhovnega življenja" v Argentini, ki so bili lani naročeni tudi na "Katoliške misijone"; sedaj bosta namreč **v naročnini "Duh. življenja" obseženi dve prejšnji naročnini,** ker sta lista združena; obsegala pa bosta vsaj četrtno več strani kot sta jih imela preje oba skupaj, ko sta izhajala še vsak zase.

In naročnine v drugih deželah? Povišek bo veliko manjši, ker se valutna vrednost ni toliko znižala kot v Argentini. Iz istega vzroka večje stalnosti tujih valut naj po možnosti naročniki v inozemstvu plačajo celoletno, ne le polletno naročnino.

Po tem takem bi bila naročnina za "Duh. življenje" 1950 takale:

Argentina: polletna 20 — pesov

USA: letna 7 dolarjev

Kanada: letna 8 dolarjev

Anglija: letna 5 USA dolarjev

Čile: letna 500 čilskih pesov

Italija: letna 2000 lir

Francija: letna 1000 frankov

Avstrija: letna 50 šilingov.

Uverjeni smo, da boste "Duhovnemu življenju" kljub višji naročnini vsi dosedanji naročniki ostali zvesti in da nam bo zlasti med novonaseljenimi rojaki v USA, Kanadi in Agliji mogoče pridobiti še lepo število **novih naročnikov.** Če bo res tako, potem bodo naročniki doživeli med letom marsikatero **veselo presenečenje** v vedno lepši in bogatejši opremi in vsebini — vse pa v večjo čast božjo in v časno in večno rešitev slovenskega naroda.

Prvo številko novega letnika pošiljamo vsem dosedanjim naročnikom. Druge in naslednjih pa ne bomo poslali več vsem onim, ki do 1. februarja, (v Argentini) ne bodo imeli urejene naročnine za preteklo leto. Šele ko bodo to storili, jih bomo znova šteli med naše naročnike.

Vse poverjenike prosimo, da se tudi to leto tako požrtvovalno potrudijo z razdeljevanjem lista, pobiranjem naročnine in pridobivanjem novih naročnikov. Širjenje katoliškega tiska je nad vse učinkovito apostolsko delo, ki so ga papeži toplo priporočali zlasti organiziranemu apostolatu. Že vnaprej: **Bog plačaj!**

Konzorcij "Duhovnega življenja"

V SVETO LETO 1950

Jezusova Cerkev je sveta — po Ustanovitelju, po naukih in zakramentih in v svojih udih, ki so po Petrovem izrazu sveto ljudstvo. To sveto ljudstvo je telo, ki mu iz Glave neprestano polni žile kri milosti. Zato se sme od kraja do kraja zemlje čuti njegov glas: "Sveto sem, kajti prejele sem milost svetosti, milost krsta in opravičenja grehov." (Sv. Avguštin). Tako potuje skozi čas v blaženo večnost, kjer edino je svetost polna in varna. Na zemlji se je preradi branimo. Vsakdo ima v svobodni volji grozno moč, da si vzame nadnaravno življenje. Koliko jih trpinči pekel, ko so morali v večnost po enem samem smrtnem grehu! Drugi so padali večkrat, ne da bi mogli vedeti, kdaj jim bo milost zadnjikrat pomagala v življenje. Ko zapraviš tisto zadnjo milost, lahko živiš še petdeset let — mrtev, mrtev tudi ob uri ločitve s sveta, torej pogubljen.

Svojim udom postavlja Cerkev vsaj vsako 25. leto take misli pred oči z vabilom: **SVETO LETO — SVET ČLOVEK**. Svet človek: ti ostani ti — postani! V tem geslu je program vsakega življenja. V njem je prežlahtni **SAD JEZUSOVEGA ODREŠENJA**, v njem je **NOVI ČLOVEK**.

Redkost svetih let — lahko umreš, ne da bi le enega doživel; morda si deležen enega, dveh — poziva k temu, da jih hvaležno pozdravimo in po pameti in v milosti preživimo. S kakšnim navdušenjem so jih pričakali svetniki, ki stalno prisluškujejo Bogu in znajo hoditi skozi čas in svet! Toliko bolj smo potrebni te velike spodbude mi, človeška narava mora velikokrat slišati **POZIVE K DOBREMU**, se dá vplivati **SLOVESNOSTIM**, se krepča iz bogastva **TRADICIJE**. Vse to prinaša sveto leto. Obenem je kot vse Cerkevne prireditve na poseben način povezano s **PORASTOM MILOSTI**. Miki slovesnosti in sila tradicije, povečana milost in obilje **LEPIH ZGLEDOV** bodo pri vsakem, ki bo imel dobro voljo, **POGLOBILE VERSKO ŽIVLJENJE**, **PRIOSTRILE POGLED V BISTVO ŽIVLJENJA** — vse skrivnostno Telo bo zažarelo v svetosti.

Na pot k temu velikemu cilju pa dviga Cerkev za sedanje sveto leto še posebne cilje. Tudi to je v prid naši naravi in v blagoslov težavam dobe. Tele posebne cilje je pokazala našemu prizadevanju: **ZVESTOBO KRISTUSU IN CERKVI**, **MIR IN EDINOST**, **SOCIALNO PRAVIČNOST**.

Glejte zlo sedanjosti: **NEZVESTOBO**. Kdor drži besedo in pogođbo, kdor čuva prisego zakonskemu drugu, kdor pošteno služi gospodarju, kdor je zvest sam sebi — se zdi posebež ali pa junak. In bil bi res posebež in junak, ko bi kdo v vsem naštetem bil zvest, odpadej pa bi od Kristusa in njegove Cerkve. Če pa to zvestobo drži, bo zvest v vsem. Drugače kot tisti, ki pravijo, da so Kristusovi, pa flirtajo z zavrženim angelom. Sredinstvo! Po pravici smo ga prekleli, ko je šel vihar preko nas, pa ga je davno prej zavrzel **ODREŠENIK**: Ne morete služiti dvema gospodoma. — Ker si mlačen, te bom izpljunil. Za označitev "izbrane, pametne in slepe" pokorščine Cerkvi pa bi si mogli prirediti znani svetopisemski rek takole: H navec, praviš da spoštuješ Boga, ki ga ne vidiš, pa ne spoštuješ Cerkve, ki jo vidiš! Slediti spovedniku, župniku, škofu, papežu je nekateremu prav samo tedaj, če dobesedno ponavljajo besede iz svetega pisma. Kakor hitro na povedo kaj svojega, pa že začčenja študirati, ali sploh imajo pravico o tem govoriti in ali se sklada z njegovo visoko pametjo, kar so dejali.

Naša visoka pamet (= napuh in nevednost) je tudi kriva, da je tako malo **EDINOSTI** med nami. Krščanski svet je n. pr. brez kakih zaslug sicer spoznal zgrešenost in nečlovečnost komunizma, mu pa le odpira vrata in se mu zdi bolj vredno napihovati razlike, ki so med nami, kot pa vzpostaviti mir v svojem taboru in potem rešiti sužnje, ki medle za železno zaveso. **MIR** pa ima po Avguštinovi definiciji dve bistveni sestavini: počivanje v redu. Nasproten mu je nasilen red: red v totalitarizma ne poraja miru. Nasprotno pa mu je tudi počivanje v neredu, kakor počiva vest v okorelem zločincu, ali kakor počivajo ljudje v slogaštvu iz napačnih načel ali iz zlih namenov. Vsi smo nad vse potrebni miru: z Bogom, s seboj, z ljudmi; vsi: tisti, ki smo pravkar izšli iz vojske, tisti, ki se še vojskujejo in tisti, ki se gredo mrzlo vojno (druge vrste ljudi ni na naši ugalski zvezdi). Edini početnik miru pa je Kristus in mir najdeš edino v Njegovi ljubezni.

PRAVIČNOSTI poznamo že prav različnih znamk: rdečo kapitalistično evropsko, zavezniško, ameriško... Katere bodo romale na sveto leto v Rim, katere bodo opravljale pokoro? Najbrž ne bo nobena od teh pomislila na vsebino svetega leta, papežu se nobena

ne klanja — nekatere so z njim pač v diplomatskih odnošajih —, pokoro bodo pa delali zanje drugi, kadar njih ne bo več. Kakor je pravi mir le eden, tako je tudi le ena prava pravičnost. Nosilci te bodo morali storiti to, česar "pravičnosti" ne bodo, začeli pa bodo najbolje s pokoro.

S POKORO smo pa tam, kjer je za človeka pogoj vsemu dobremu. Brez pokore je nemočno Jezusovo odrešenje, brez nje ne bo novega človeka ne nove družbe, ne bo svetega leta in njegovih plodov.

PROF. GERZINIČ

SVETI OČE GOVORI SVETU NA VEČER PRED ZAČETKOM SVETEGA LETA

Boj med krščanstvom in materializmom je v odločilnem razdobju. Pij XII. je pogosto pozival vse sile v obrambo duhovnosti. Tako so se zgrinjale molitve, evharistično in liturgično gibanje, in pa naravna sredstva, organizacije in akcije, da z zaupanjem v Boga rešijo svet teme. V svetem letu se bodo vse te sile pomnožile. Vrhovni poglavar je že dal povelje. Z optimizmom, neomajnim prepričanjem in ljubeznijo. Tole so glavne misli nagovora svetega očeta:

Nikoli še ni bilo njegovo srce tako blizu vsem ljudem in z vsemi želi dati hvalo in ponižno prošnjo sveti Trojici, človeštvo pričakuje znamenja iz nebes. To znamenje se bo pokazalo. Gospod pride in z njim sredstva za odpuščanje in za posvečenje. Opravičeno je splošno veliko upanje, ki ga katoličanom zbuja to sveto leto.

Resnično, to sveto leto **BO ODLOČILNO.**

Odločilno za verski prehod modernega sveta.

Odločilno za bodočnost sv. Cerkve in njeno prizadevanje, da svoje ude očisti in posveti, navzven pa razlije duha pravičnosti in ljubezni.

Ko bo papež odprl sv. vrata, bo to storil v zavesti, da opravlja s tem "ne navadno dejanje tradicije, temveč simboličen obred najbolj vzvišenega pomena za kristjane in ves človeški rod."

Naj bi čuli tri udarce na vrata vsi, ki imajo ušesa za poslušanje. Vsi naj pridejo k Očetu in v Njegovo Cerkev. Posebej papež poziva:

BREZBOŽCE. Zanje ni druge rešitve kot povratek. Sveti oče ve, da jih bo v svetem letu mnogo to spoznalo.

PAGANE. Od zadnjega svetega leta (1925) se je število spreobrnjenih več kot podvojilo. Letos bo njih množica narasla kljub preganjanju vere v Evropi in Aziji.

VERNIKE, ki jih je zaplел greh v svoje

mreže. "Močno se motijo, če mislijo, da žive krščansko in da ugajajo Bogu, če ni stalno v njih dušah posveujoče milosti.

LOČENE KRISTJANE. "Kako nekaj velikega bi bilo ko bi se v tem svetem letu vrnil v eno in resnično Cerkev mnogi, ki sicer verujejo v Kristusa Jezusa, pa so ločeni od Cerkve iz raznih vzrokov." Po tem veličastnem povratku so hrepenela stoletja. "Zakaj je med kristjani še ločitev? ... Kdaj pride ura, da se skladno združijo vse sile duha?"

JUDE.

VSE ČLOVEŠTVO. Moderni svet se je otrese božjega jarma in zavrgel božje načrte. Zato je doživel popoln polom; najbolj vidno na socialnem področju in v mednarodnem sožitju. Tu sv. oče z očetovsko besedo roti tiste, ki so se zapisali materializmu in brezboštvu, naj rešijo svojo večnost. Vsem velja: "Ne pozabite, da je brez Boga tvorna blaginja za tiste, ki je ne premorejo, rana, ki jih muči, za tiste pa, ki jo uživajo, mnogokrat usodna past. Brez Boga je umska in estetska kultura le reka, odrezana od svojih izvirov in brez izliva; je le močvirje, polno peska in blata."

Zadnji del govora veleva mir vsej človeški družbi. V letu izrednih milosti smo in božjega odpuščanja. Bog hoče le kesanja in zadoščevanja. Sveto leto bodi torej predvsem leto kesanja in zadoščevanja.

Res se dvigajo v nebo solze in kri tolikih, ki danes trpijo, kajti sedanji rod si je prikladal kazni s tem, da je grešil premišljeno in predrzno. Vendar samo prisilno trpljenje ne zadošča, pridružiti se mu mora **PROSTOVOLJNO** zadoščevanje.

V letu dobrote in odpuščanja moramo vsi

zmoto odpustiti drug drugemu, posebno pa naj se pokažejo velikodušne vlade. Ne maščevanje in prekomerno kaznovanje, temveč omiljenje kaznovalne pravice z usmiljenjem.

Očetove besede se končajo s pristrčnim pozivom na romanje v Rim, ki je domovina vseh. Posebej smo povabljeni begunci in bivši vojaki. Rimski meščani pa naj vsem bratom izkažejo velikodušno gostoljubje.

Slednjič je papež podelil vsem ljudem dobre volje **BLAGOSLOV**, z željo, da bi Vsemogočni uslišal njegove želje.

KAJ JE PRAV ZA PRAV „SVETO LETO“?

Vsako cerkveno leto je za resnega vernika sveto leto. Saj mu sveti časi — n. pr. sveti adventni čas ali sveti postni čas —, nedelje, Gospodovi in Marijini prazniki, godovi svetnikov, božja beseda, resna verska knjiga, moč zakramenta sv. pokore, daritev sv. maše, pogosto sv. obhajilo, tisoč drugih sredstev in priložnosti ter njegova za dobro vnetja volja pomagajo, da postaja vsako leto bolj svet. Vsako leto bolj zvesto izpolnjuje Pavlovo besedo, ki nam jo Cerkev daje na prvo adventno nedeljo za vodilo vsega cerkvenega leta: "Nadenite si Gospoda Jezusa Kristusa (Riml 13, 14). Posebno sveto leto pa, ki smo ga začeli na bedenji dan pred božičem, pa je posebna milost, ko nas Bog kliče še prav posebno k svetosti in globoki obnovi verskega življenja. Če prebiramo cerkveno zgodovino, se lahko prepričamo, s kakšno resno voljo in spokornim duhom so nekdanj obhajali sveto leto. Tudi verska zgodovina slovenskega naroda, nam vé nekaj povedati, kako so Slovenci nekdanj znali te milosti uporabiti. Tudi to sveto leto, ki se bliža, je zbudilo že mnogo svetih misli v dušah vernikov. Francoski škofje so lansko leto razglasili posebno sveto Marijino leto kot pripravo na splošno sveto leto. Pij XII. za ta svetl čas ponavlja božjo besedo: "Posvetite se in bodite sveti, ker sem svet jaz Gospod, vaš Bog" (3 Moz 10, 7; pr. 1 Petr 1, 16).

Kdaj so prvič obhajali sveto leto?

Ob veliki udeležbi in z iskreno pobožnostjo so prvič obhajali sveto leto l. 1300 pod papežem Bonifacijem VIII.

Kolikokrat sv. Cerkev obhaja sveto leto?

Ločiti moramo redno in izredno sveto leto: Redno sveto leto so skrajja nameravali obhajati vsakih sto let. Kmalu so sveto leto določili na vsakih petdeset let. Že zelo dolgo dobo ga Cerkev obhaja vsakih petindvajset let.

Izredno sveto leto pa ima dvojni pomen:

Izredno sveto leto je sveto leto, ki ga Cerkev obhaja ob kakem prav važnem dogodku za versko življenje. Tako smo n. pr. l. 1933 ob tisočdevetstoletnici odrešenja praznovali izredno sveto leto.

Izredno sveto leto pa redno obhajamo tudi takoj za rednim svetim letom, ko papež tiste milosti, ki jih v rednem cerkvenem letu mo-

rejo redno prejeti samo rimski romarji, raztegne na vso Cerkev.

Kako se začne in zaključuje redno oz. izredno sveto leto v prvem pomenu?

Papež najprej dvakrat nadvse slovesno razglasi sveto leto. Prvič redno na vnebohod Gospodov. To se je zgodilo letos n. pr. 26. maja. Posebni papeževi odposlanci so prebrali papeževo "bulo" (proglas) pred svetimi vrati štirih rimskih bazilik. Drugič papež razglasi sveto leto zadnjo adventno nedeljo. Letos se je to zgodilo 18. decembra. Na bedenji dan pred božičem pa je Pij XII. sam posebno slovesno s trojnim udarcem kladiva odprl sveta vrata pri baziliki sv. Petra, trije kardinali pa so istočasno v papeževem imenu odprli vrata pri baziliki sv. Pavla, pri baziliki sv. Odrešenika v Lateranu in pri baziliki Marije Velike. Ob obletnici ta štiri sveta vrata spet slovesno zaprlo.

Kakšen namen ima torej sveto leto?

Najprej hoče Cerkev, da bi za sveto leto čim več vernikov prišlo v Rim iz trojnega namena: da bi ob grobu sv. Petra in ob njegovem živem nasledniku obudili živo vero v namestnika Jezusa Kristusa na zemlji; da bi ob pobožnem obisku svetih verskih spomenikov zelo poživili in poglobili sveto vero: da bi prejeli svetoletni popolni odpustek, si izbrisali vse časne kazni za prejšnje grehe in v vsej skesanosti in popolni ljubezni do Boga napravili trdne sklepe za sveto in zares krepostno življenje.

Pod katerimi pogoji bo mogoče dobiti v Rimu svetoletni popolni odpustek?

Vsak romar mora opraviti vredno sv. spoved, prejeti vredno sv. obhajilo in pobožno obiskati štiri rimske bazilike: sv. Petra, sv. Pavla, sv. Odrešenika v Lateranu in baziliko Marije Velike. V vsaki baziliki morajo zmoliti tri očenaše, zdravamarije in čast bodi, četrti očenaš, zdravamarijo in čast bodi zmoliti po namenu sv. očeta in končno morajo zmoliti še apostolsko vero. Svetoletni odpustek prejmejo tolikokrat, kolikokrat bodo opravili omenjeno pobožnost.

Ali bomo tudi drugi verniki sploh mogli v tem svetem letu biti deležni odpustkov?

Ne. Sveti oče je za sveto leto ukini vse druge odpustke, popolne in nepopolne, ki se

morejo naklanjati živim. Pač pa moremo prav vse odpustke, popolne in nepopolne — to je važno — naklanjati rajnim v vicah.

Izjemoma so ostali v veljavi tile odpustki, ki jih morejo biti deležni tudi živi:

Odpustki, ki jih je mogoče dobiti ob smrti uri, ob štirideseturni pobožnosti, ob spremljanju duhovnika, kadar nese sv. Popotnico, pri molitvi angelskega češčenja (angel Gospodov) in tudi porciunkulski odpustki ostanejo v veljavi. Posebne odpustke more dobiti tudi vsak, ki opravlja pretresljivo molitev za sveto leto, ki jo je sestavil Pij XII.

Ali bo mogel svetoletne odpustke kdo prejeti doma?

Da, za nekatere je sv. oče zaradi posebnih okoliščin dovolil izjemo. Tako morejo svetoletni odpustek prejeti vseh vrst redovnice s svojimi gojenkami, verniki, ki so v ječi, ujetniki, izgnanci, na prisilnem delu, delavci, ki si morajo z delom služiti vsakdanji kruh, bolniki in okrevajoči, starčki čez sedemdeset let. V posebno tolažbo nam je, da bodo verniki za "rdečo zaveso" mogli doma prejeti svetoletni odpustek, ker jim brezbožne oblasti ne dovolijo romati v Rim! Tem bo njihov škof ali po njem pooblaščen spovednik določil, katera druga dobra dela morajo opraviti namesto obiska štirih rimskih cerkva.

Ali bodo v Rimu še katere druge slovesnosti?

Omenimo, da bodo v Rimu praznovali mendarodni časnikarski kongres, mednarodni katehetski kongres in priredili razstavo celotne katoliške dobrodelnosti, Katoliške akcije in domače cerkv. umetnosti v misijonih.

To leto bo sv. Cerkev proglasila izredno število božjih služabnikov za blažene in svetnike. Romarji bodo lahko videli, s kakšno slavo Cerkev že na zemlji obdaja tiste, ki so se na zemlji resno trudili za tisti namen, zaradi katerega je Odrašenik ustanovil Cerkev, to je: sveto življenje vernikov.

Po posebni želji mnogih škofov bo sv. oče v svetem letu ponovno ves svet posvetil brezmadežnemu Srcu Marijinemu in presvetemu Srcu Jezusovemu.

Kaj Cerkev v tem svetem letu pričakuje od vseh vernikov?

Veliko: sveto leto naj bi bilo po želji sv. očeta veliko sveto leto molitve, pokore in zaščevanja.

V katere namene naj molimo in delamo pokoro?

Iz posebnih navodil pripravljalnemu odboru za sveto leto, iz bule, s katero Pij XII. razglašja sveto leto, iz drugih treh apostolskih konstitucij ter iz molitve za sveto leto vidimo, da je želja sv. očeta, naj bi v svetem letu z molitvijo in pokoro sprosil te velike milosti: spreobrnjenje in posvečenje vernikov, zvestobo katoličanov Kristusu in Cerkvi, tesno povezanost vernikov, duhovnikov in škofov v borbi proti sovražnikom, spreobrnjenje zapeljanih, nevernikov in brezbožnih k pravi veri, duha srčnosti zaradi vere preganjanim, usmiljenje in ljubezen do trpečih, dejavno socialno pravičnost in bratsko ljubezen do bližnjega, mir v dušah, družinah, v narodu, po vsem svetu, pravično ureditev Svete dežele, rešitev iz sodobnih stisk.

Kako obhajajmo Slovenci sveto leto?

V Rim ne bomo mogli romati. Obnovimo pa živo vero, zvestobo in ljubezen do žive Skale svete Cerkve, do namestnika Jezusa Kristusa na zemlji. Posnemajmo v tem svojega škofa Rožmana, ki je ob priliki, ko je med pretreklo vojsko šel v Rim, izjavil: "Rad grem vselej na svoj rojstni dom, a še veliko rajši grem vselej v Rim." Radi romajmo to leto vsaj v duhu pogosto v Rim in s številnimi romarji obiskujmo svete kraje. Veseli bodimo, da mora marsikdo izmed nas okušati grenko tujino zaradi zvestobe Cerkvi.

Zdi se, da Cerkev še nikoli ni svetega leta obhajala v tako obupnih in brezbožnih časih. Saj moremo z Janezom govoriti, da ves svet tiči v zlu (1 Jn 5, 19) in s Pavlom, da je skrivnost hudobije že na delu (2 Tes 2, 7). Vsa sila brezboštva in hudobije razsaja zlasti nad slovenskim narodom. Če kdaj, potem za te brezbožne in diabolične čase velja Gospodov opomin: "Ta rod se ne da izgnati drugače ko z molitvijo in postom" (Mr 9, 29; Mt 17, 21). Bodimo vsi Slovenci, duhovniki in verniki, tako plemeniti, da bomo vse sveto leto mnogo več molili in z večjo vdanostjo prenašali vsaj svoje navadne težave za svoje brate, ki zaradi vere vel ko trpe po ječah, na prisilnem delu, za svoje brate, ki so odpadli, nas preganjajo in sovražijo.

Še zlepa nisem bil kdaj tako vesel kot pred meseci, ko mi je v Argentini mlad slovenski delavec, ponosen in pri vseh priljubljen fant v razgovoru zaupal, da v svojem življenju še ni storil smrtnega greha. Naj tudi tebi sveto leto podeli to veliko milost, da se boš temeljito spreobrnil in začel zares pošteno in sveto živeti. Saj je to edino pravi namen življenja. Marija, ljuba Mati božja in naša Srednica vseh milosti, Mati in Kraljica slovenskega naroda, ne zapusti nas, marveč v tem svetem letu vsej sveti Cerkvi, vsemu slovenskemu narodu, meni in vsemu svetu izprosi preobilnih milosti.

DR. FILIP ŽAKELJ

PROŠNJA

Pošlji svojega angela
v moj boj, vihar,
da z njega v me zaplapola
nebeški, sinji žar.

Pošlji angela stražnika,
da bo ob meni stal,
z mečem ognjenim sovražnega
duha me varoval.

Pošlji mi tolažnika,
ki bo z globokimi očmi
mi zrl v dno srca
in čuval mi noči.

O, daj mi angela močnega,
da bom močan še jaz,
da skozi mračni srd sveta
bom gledal jasno Ti v obraz.

SLAVKO SREBRNIČ

Pastirčjeu glas

Ko sem bil na obisku v Argentini, so me naši ljudje naprosili, da bi jim večkrat pisal nekaka pastirska pisma v pouk in tolažbo, obojega da so potrebni v novih razmerah bolj kot kedaj v domovini. Razumem to željo in bi ji rad ustregel. A kako? Najlepše bi bilo, ko bi mogel poslati tiskano pismo vsakemu posebej, da bi naša medsebojna vez bila bolj osebna in tako tudi bolj učinkovita. Razmišljal sem o tem in prišel do prepričanja, da mi to ne bo mogoče; preveč bi bilo dela, ki ga sam ne bi zmogel, drugih tu v Združenih državah pa tudi ne morem vpregati, saj ima vsak preko glave dela. Treba bo na drug način vzdrževati zvezo z verniki, ki si želijo škofove besede.

Medtem mi je novi urednik "Duhovnega življenja" sporočil željo, naj napišem za vsako številko novega letnika po en članek. S tem je bilo zame vprašanje rešeno. S članki v "Duhovnem življenju" morem biti v zvezi z vsemi, ki ta list naročajo in čita jo. Čim več bo naročnikov in čitateljev, s tem večjim številom vernikov bom v zvezi. Rad bi bil v zvezi z vsemi, vsakemu bi rad dobro in spodbudno besedo napisal, zato srčno želim, da bi po možnosti vsaka družina naročila ta list. Če bi bila naročnina za eno družino previsoka, pa naj dve družini skupaj naročita en izvod in ga obe čitata. Prav tako tudi posamezniki, ki so brez družine; če vsak zase ne more naročiti, naj jih več skupaj naroči en list, kar je lahko, ako skupaj stanujejo. Tako bo mogoče, da pridem z vsakim v pismen stik. In če mi bo kateri sporočil svoje želje in misli, o čem naj pišem, ali mi stavi vprašanja, na katera želi prejeti odgovor, bom z veseljem ugodil in pisal o tem, kar čitatelji za svoje duhovno življenje najbolj potrebujejo.

Iz lastne izkušnje zadnjih let veste, kako čudno nas Bog vodi po potih, o katerih se nam niti sanjalo ni. Marsikaj nam je nerazumljivo, kar Bog dopušča v našem življenju. Kakor v omotici smo včasih, da se ne najdemo dovolj hitro. Zdi se mi potrebno, da skušamo doumeti božje vodstvo in se izročimo v božje roke tako, da nas nobena nepričakovana sprememba iz njih ne bo mogla iztrgati. Iz zgledov, v svetem pismu zapisanih, nameravam razlagati način božjega vodstva, da bomo bolj spoznali pomen svojega sedanjega položaja in se bomo dovolj trdno oprijeli roke Vsemogočnega v vsakem okolju, v katerem moramo živeti. Spoznali bomo, kako čudovit, moder in neskončno dober je Bog, kako pozna vsa pota, ki so nam skrita, kako ve, kdaj je najprimernejši čas; ni ničesar ne zamudi, čeprav odlaša, za naše človeške pojme kar predoigo. Mnogo svetlobe, tolažbe in moči moremo črpati iz zgledov v svetem pismu, saj jih je Bog dal zapisati "v naše poučenje, da bi imeli upanje v potrpežljivosti in po tolažbi", kakor pravi sveti Pavel v listu Rimljanom (Rim 15, 4).

+ Gregorij Božič
škof ljubljanski

OB PROGLASITVI

„SANMARTINSKEGA LETA“

1950

Letošnje leto 1950 je proglašeno v Argentini kot „sanmartinsko leto“ v spomin na smrt generala Joseja Sanmartina, ki je umrl dne 17. avgusta 1850 v mestu Boulogne-sur-Mer v Franciji. S tem hoče Argentina proslaviti z največjimi častmi svojega „Osvoboditelja“ in največjega človeka svoje zgodovine.

Tudi Slovenci se klanjamo spominu tega vojskovodje, ki je osvobajal narode in ustanavljal države na ozemlju celine, ki je zdaj naša druga domovina, in „Duhovno življenje“ se uvršča med tiste, ki v začetku njegovega leta obnavljajo njegov življenski lik, ne samo zato, da bi živel v spominu to leto, temveč da bi bdel pred očmi kot človek, ki je ljubil svobodo naroda nič manj kot Boga Vsemogočnega.

Slika desno nam kaže Prevzvišenega, ko se klanja spominu San Martina ob njegovem grobu v buenosajreški katedrali

SLAVA OSVOBODITELJU!

Vsi poznamo že toliko zgodovino Argentine, da vemo, da je od odkritja Amerike pa do 25. maja 1810 bila v posesti španskih kraljev. Ti so pošiljali sem najprej svoje osvobodilce, nato pa podkralje, ki so vodili upravo in izkoriščali bogato kolonijo. Toda ko je francoski Napoleon zaprl španskega kralja in je mesto njega vladala „seviljska zveza“, so Argentinci, oziroma tedaj še pripadniki kolonije „Južnih držav ob reki la Plati“ videli, da so zrahljane vezi, ki jih vežejo na kralja; zato so v smislu dobe, ki je poudarjala svobodo narodov in pravico do neodvisnosti, gori navedenega dne proglasili neodvisnost od „matere Španije“ in začeli svoje življenje.

Toda potrebno je bilo še dvanajst let hudih osvobodilnih borb, da se je ta neodvisnost resnično izvojevala in utrdila za vselej.

In vojskovodja in junak teh osvobodilnih bojev je bil general José San Martín, ki je deset let vodil ta boj in svoj napor ovenčal z zmago ter si zaslužil ime „Osvoboditelja“ ne samo za sedanjo državo Argentino, temveč tudi za Čile, za Peru, in pomagal k samostojnosti tudi Uruguaju, Paragaju in Equadorju.

Rodil se je v nekdanji „jezuitski državi in Misijonih“ v mestu Yapeyu (ulica, ki vodi s postaje subteranea Medrano k naši cerkvi na calle Belgrano, nosi ime njegovega rojstnega kraja!) 25. februarja 1778. Z osmimi leti je šel v Španijo v šolo, celo plemiško, toda že z dvanajstimi leti je stopil v špan-

sko armado. Boril se je v španski vojski v Afriki proti Maročanom, pa tudi proti Francozom. V Napoleonovih vojskah se je boril proti njemu, prodril čez Pireneje z vojsko na francosko stran in se posebno odlikoval v bitki pri Bailenu, kjer je Napoleon doživel enega svojih prvih porazov. Napredoval je do polkovnika španske vojske. Ko pa je slišal, da se je njegova domovina uprla vazalstvu države, kateri je on služil, je stopil iz španske vojske in prišel v Buenos Aires (1812). Tu se je takoj ponudil uporniški osvobodilni vladi v službo, ki ga je sprejela v istem činu s takojšnjo nalogo, naj ustanovi polk jezdecev, katerega poveljnik bo on. Tako je po zgledu francoskih in španskih „grenadirjev“ ustanovil polk, ki je danes znan kot „sanmartinski grenadirji na konjih“ (ti v svojih starih uniformah iz te dobe stražijo sedaj njegov grob v katedrali in palačo predsednika republike).

Tako je leta 1812 stopil v službo domovine in osvobođenja. Poslan je bil kmalu na severno fronto in v svoji prvi bitki, ki jo je vodil pri San Lorenu 3. februarja 1813, odločno porazil špansko kraljevo vojsko Argentinska vojska, ki je bila do tedaj že skoraj uničena, je dobila zopet duha in moči, in general San Martín jo je popeljal na najvišji vrh nabora in slave.

To se je zgodilo z njegovim drznim načrtom, ko je čez 5000 mož z 10.000 mulami in kravami popeljal čez najvišje svetovne planine — čez Ande v januarju in februarju 1817, da uniči sovražnika onstran skalnate

meje v Čileju, odkoder so vpadale vedno nove čete v ozemlje laplatske države in ga motile. Ta prehod je trajal 25 dni ter bil kronan z uspehom: v bitki pri Chacabuco onstran v Čileju je premagal kraljevo vojsko in nato še pri Maipú, kar mu je odprlo pot v glavno mesto Čileja, kjer je oklical svobodo in neodvisnost. Čilenci so mu sicer ponudili mesto upravitelja nove države, toda on ga ni sprejel, ker je imel še večji cilj: pregnati sovražnika iz glavnega mesta "južnoameriških provinc" iz Lime, sedaj glavnega mesta Peruja. Z ladjami se je pripeljal po pacifični strani, osvojil Limo in s tem prinesel neodvisnost Peruju. Prijatelji so ga nagovorili, da je prevzel mesto, ki ga je v Čileju odklonil: postal je "protektor" Peruja, vladar, da reši novo državo pred anarhijo. Toda z vojsko je šel še v Ekvador, kjer se je sestel z Bolivarjem, "osvoboditeljem Venezuele in Bolivije", kateremu je ponudil svojo armado v pomoč. Toda Bolivar je odklonil njegovo sodelovanje, ker je gledal v njem rivala, tekmeča. Da bi se preprečil medsebojni "bratski boj", je San Martin odstopil kot vladar in se umaknil v privatno življenje 1822. leta, po desetih letih vojskovanja. Videl je, da je osvoboditev dovršil, vladajo pa naj drugi. On ni imel teh ambicij, dasi so mu ponujali najvišja mesta tudi drugod. Tako je z njegovim deležem bila zasigurana neodvisnost Argentine, Čileja in Peruja ter "orientalskih" delov nekdanjih "provinc ob La Plati": Urugvaj in Paragvaj, dočim je Bolivar zaključil osvoboditev Venezuele, Ekvadorja in Bolivije in s tem osamosvojitve cele južnoameriške španske posesti.

San Martin je tako dokončal veliko delo za Argentino in tudi za vso latinsko ameriško celino.

Ker je hotel samo osvobajati in ne vladati in se je zaklel, da ne bo omadeževal svoje sablje v "državljanski bratski vojni", je ušel notranjim sporom s tem, da se je umaknil v Francijo (proti kateri se je svoj čas junaško boril). Skromen, skoraj v uboštvo je živel ob podpori svojega španskega prijatelja Aguada, ki mu je dal na razpolago vilo Grand Bourg ob morju. Zato se imenuje tako trg v Palermu, kjer stoji v povečani obliki hiša, v kateri je San Martin umrl. Ta pa ni bila več Grand Bourg, temveč hiša v Bologne-sur-Mer, katero mu je daroval Vitor Gerard, Francoz. Leta 1829 se je vrnil v Buenos Aires, toda prišel je ravno v čas notranjih sporov (Lavalle je dal ustreliti gubernerja Dorrego), zato ni niti stopil z ladje, temveč se preko Montevidea povrnil nazaj v zgnanstvo, kjer je ob svoji hčeri in njeni družini umrl v 72. letu dne 17. avgusta 1850 ob 3 popoldne (zato na dan njegove obletnice smrti zvonijo mrtvaški zvonček s Cabilda v Buenos Airesu ob 3).

Tako je daleč od domovine umrl tisti, ki jo je — osvobodil.

Želel je, da bi njegovo srce počivalo v domovini. Ob stoletnici njegovega rojstva 1878 so prepeljali njegove ostanke v Buenos Aires in jih pokopali v katedrali ter mu tam postavili spomenik, ovenčan z imeni njegovih zmag. Z letošnjim letom bodo v Argentino pripeljali tudi ostanke njegove družine, da

bo vsa počivala ob strani očeta — Osvoboditelja rodne zemlje.

Ko se "Duhovno življenje" spominja tega velikega moža, hoče poudariti poleg njegove gorečnosti za svobodo naroda, tudi njegovo vero v Boga.

Izhajal je iz pobožne družine; njegova mati je na smrtni postelji želela biti obelčena v raševino dominikanske halje. Imel je versko vzgojo v Španiji, Od 12 leta naprej pa je služil vojski in hodil iz bitke v bitko. Njegovo zakonsko življenje s 15 letno Remedios de Escalada je bilo vzorno, bila mu je "žena in prijateljica" (poročil se je l. 1812), toda kmalu mu je umrla; odslej se je ves posvetil vzgoji svoje hčerke in potem njenih otrok. — Bil pa je San Martin član vsaj petih masonskih lož (Cadiz, London, Buenos Aires, Mendoza, Santiago, Lima), katere zadnje tri je sam ustanavljal. Toda misliti moramo, da lože tedaj še niso bile to, kakor sedaj: bile so tajne organizacije za osvoboditev narodov, te, imenovane, zlasti za osamosvojitve Južne Amerike. San Martin je imel močno vero v Boga. Svoj testament, ki ga je sam napisal šest let pred smrtjo, je začel: "V imeu Boga Vsemogočnega, ki ga priznavam kot Stvarnika Vesolja". Iz njegovega življenja imamo mnogo dokazov, da je podpiral religiozno življenje in se ga udeleževal. Njegovi vojaki so morali izvrševati religiozne dolžnosti, ob praznikih in nedeljah se je v njegovih taboriščih — kjer koli naj je že bilo — brala sveta maša, imel je duhovnike v svoji vojski, ki so ranjencem v bitki delili zadnja tolažila; v vojski se je redno molil rožni venec; rad je stopil večkrat v cerkev in pomolil pred Najsvetejšim. Za preklinjevalce "Svetega božjega imena, njegove častiljive Matere in Cerkve" je dočel stroge kazni: prvič štiri do osem ur "prangerja", drugič — vbod v razbeljenim železom v jezik in — odpust iz vojske! Sledil je v tem pobožnem generalu Belgrano, svojemu predniku, ki mu je pred odstopom mesta pisal: "Pomnite, da ste general, rimsko krščanski-apostolski. Pazite, da niti v najbolj navadnih pogovorih ne bo manjkalo spoštovanja do naše svete vere. Ne dovolite, da bi bila žalostna naša milostna Gospa (Señora de Mercedes), imenujte jo vedno našo "voj-skovodkinjo"... in ne pozabite na škapulirje v četah."

Zdi se, da je San Martin mislil na ta svoj zgled, ki mu ga je postavil Belgrano, zato je sam z vso slovesnostjo vso svojo vojsko pred vstopom na Ande posvetil v Mendoci Mariji de Carmen. 5. januarja 1817 se je slovesnost posvetitve vršila v Mendoci: vsa vojska je bila v paradi, podoba so prinesli iz samostana sv. Franciška, nato je bila blagoslovljena (prvič v argentinski zgodovini) argentinska zastava belo-sinja, ki jo je izbral gen Belgrano in je bila prejšnje leto 1816 priznana za narodno zastavo. Nato je dal San Martin svojo poveljniško palico v roke Mariji, prijel zastavo in jo nesel pred vsemi na trg. Tako je San Martin svoj najdrznejši podvig in svojo vojsko dal pod Njeno varstvo in po zmagi Ji je poslal za stalno svojo poveljniško palico v last z besedami: "Odločna zaščita, ki jo je dala andski vojski Patrona

in Generalka Naša Mati in Gospa de Carmen, je preveč očitna. Krščansko veroizpovedanje mi daje čast, da pošljem tej Gospe, ki se časti v vašem samostanu, priloženo poveljniško palico v Njeno last kot jasen znak najvišjega poveljstva, ki ga ima Ona nad to vojsko."

Na vseh svojih vojnih pohodih je nosil s seboj podobo te Marije, ki mu jo je daroval njegov vrstnik pobožni general Las Heras. In kamor je prišel z zmago, se je zahvalil Bogu s slovesnostjo svete maše in Te-deumom, tako v Satiagu v Čileju, kakor tudi v Limi. Pred bitko v Maipú je slovesno prisegel, da bo po zmagi na tem mestu "postavil cerkev v čast Mariji de Carmen, Patroni in Vojskovodki naše armade". Ko je šel v Peru, je v razglasu obljubljal zmago "opr t na pravičnost naše stvari in na varstvo Boga!" In neodvisnost Peruja je razglasil "na podlagi volje naroda in pravičnosti stvari, ki jo brani Bog." In v provizorni ustavi, ki jo je sam podarjal izrecno: "Člen 1. Državna vera je katoliška, apostolska, rimska... Čl. 3: nihče

ne more biti državni uradnik, če ne izpoveduje katoliške veroizpovedi." In na ustavo je prisegel v imenu "Boga in Domov ne", Kmalu po tem dogodku je izpovedal, da se želi umakniti v privatno življenje, "kjer bi posvetil ostaneke svojih dni premišljevanju o dobrotah velikega Stvarnika Vesoljstva!"

Ti podatki, ki so vzeti iz knjige "Los procesos Argentinos y su devoción a la Virgen María", naj bodo samo dokaz, kako je San Martin spoštoval vero in kako veren je bil kljub temu, da je bil ustanovitelj in član tolikih masonskih društev (pomnimo, da je to bilo v času, ko je bil tudi — ljubljanski škof član takega društva, pesnik Valentin Vodnik in drugi!); ne smemo soditi z današnjimi očmi.

General San Martin je velik kot vojskovodja, velik kot človek, velik kot vzgojitelj in tudi — kot vernik, vreden, da počiva v katoliški katedrali katoliške države, ki ji je on postavil v desetletnih bojih trden temelj.

Njegov spomin bo večen, kot je večna ljubezen do Boga, domovine in svobode. DR. D.

SONCU - BOGU NAPROTI!

NARAVNO IN NADNARAVNO ŽIVLJENJE

"Kako čudovito!" ti vzklika nad lepoto narave srce, ko stopiš v sveže rosno jutro, ki ga obliva zlata luč prvega sonca, in te od vsepovsod pozdravljajo veseli ptičji spevi.

Veličina narave

Še bolj strmi nad lepoto in veličino stvarstva učenjak, ki naravo pozna globlje, ki si z drobnogledom utira pot do skrivnosti, zaprtih v najmanjših, s prostim očesom nam nevidnih delcih teles in posega z daljnogledom v sredo tistih skrivnosti velikega sveta, o katerem nam spet prosto oko zaradi njega oddaljenosti ne ve dosti povedati.

Nad čemer pa človek v tem vidnem stvarstvu najbolj strmi, je življenje, naj bo že rastlinsko ali živalsko. Velja to posebno za človeško, ki popolnosti nižjega življenja v sebi vključuje in jih obenem višoko presega.

Glej zelene travnike, pisana žitna polja, v žarečih barvah goreče jesenske gozdove — vse to živi. Malo zrnce, drobnemu pesku podobno, pade v zemljo; pa se v topli vlagi prebudi, srka iz prsti hrano, se zajeda vanjo s koreninicami vedno globlje in širše, stebelce pa hiti kvišku in razširja svoje lističe zraku in soncu, se obrača za njim in raste,

raste v višino božjemu soncu nasproti in v svoji zrelosti ponosno nosi svojo krono, polno cvetja in sadja pozneje — veličastno drevo.

Še višje je življenje živali, pa naj bo še tako preprosta, črviča v prahu, ki tudi čuti in se giblje za svojim ciljem.

Najčudovitejše pa je življenje človeka. Že ena sama misel, ki jo imaš, je v tebi dokaz tvojega dostojanstva. In misliš vedno; tvoj duh je kot mlin, ki neprestano melje, ne pozna počitka, ni nikdar brez misli. Vsaka beseda, ki jo izgovoriš, je jasen dokaz tvoje veličine; saj je izraz tvoje misli in je nobeno bitje ni zmožno razen tebe — človeka. Toliko je najrazličnejših glasov, petja in melodij v naravi; išči v njej zavestne, pametne besede, izraza misli, kolikor hočeš, ne boš je našel ne ene. Le človek, ki ima duha, je tega zmožen, misli in govori. S svojim umom prodira v skrivnosti narave in jih porablja v svojo korist, njegov duh se dviga do zvezd, ki jih prešteva in jim meri pota, ugotavlja njih zakone in razkriva njih skrivnosti, se dviga s svojim umom nad zvezde, do Boga, svojega Stvarnika in Očeta.

Človeški duh je ustvaril dolgo vrsto čudovitih znanosti in umetnosti in izumov, ki jim vsem en sam človek niti imena ne ve. Da se vsi ti zakladi duha ne izgube in bodočim rodovom ohranijo, jih je človeški duh vklenil v knjige in jih nakopičil v prebogate knjižnice, polne učenosti in modrosti.

Vse to je narava, spada v naravo in je ne presega, čeprav gre za stvari različne popolnosti; vse to je naravno in to življenje je naravno življenje in ves ta red je naravni red. Človek bo morda na polju znanosti in izumov še prišel do stvari, ki se nam o njih niti ne sanja. Pa naj; vse to je naravno. Kar kakršnakoli stvar po svojem bistvu je ali zmora in kar ji pripada — govore teologi — imenujemo naravno. Tudi kar angeli so in morejo po svoji naravi, je naravno. Seveda nas zanima predvsem človek in na njega mislimo, ko govorimo o naravnem življenju. To obsega vse človekove naravne cilje in zmožnosti in delovanje in uspehe.

Neizmerna lepota in bogastvo nadnarave

Že zgolj po svojem naravnem življenju je človek tako velik, najlepše in najodličnejše bitje vsega vidnega stvarstva, ki mu je gospodar. Smo na vrhu stvarstva, na meji nekako, kjer se začne božje. Veliko je to; več — bi mi mislili — niti ni mogoče.

Pa Bogu v resnici v njegovi ljubezni do človeka to še ni bilo dovolj, ampak je še to mejo med seboj in človekom nekako odpravil, človeka pritegnil k sebi v svoje življenje, prišel k njemu, prišel vanj s svojim življenjem.

Lepo je govoriti o naravni človekovi veličini, ki jo razumemo, ko ga primerjamo drugim stvarjem, in se nam tako očitno kaže v vsem njegovem življenju. Ko govorimo o božjem, nadnaravnem v človeku, nam zmanjkuje besede in predstav. V duši človeka, ki je brez smrtnega greha, je namreč posebna, nam nedoumljiva popolnost in lepota, ki je nad vsem ustvarjenim, ki je nekaj božjega. Zato se tudi to v človeku imenuje "nadnaravno", ker je nad stvarstvom, ali "božje", ker je nad stvarstvom le Bog; kratko to popolnost v človeku imenujemo "milost".

Te popolnosti in lepote v človeku nam seveda ne more odkriti noben drobnogled in nobena kemična analiza, ker je nadnaravno vsakemu naravnemu spoznanju skrito. Vse to je za naše spoznanje previsoko in bi tako v svojem najvišjem, nadnaravnem dostojanstvu nič ne vedeli, ko bi nam Bog sam tega ne bil razodel. Še ko nam je razodeto in to božje življenje v sebi, kot nam ga vera odkriva, premišljamo, pač občudujemo veliko

božjo ljubezen do nas, da nas je Bog tako visoko, prav k sebi dvignil, da z njim živimo. A kaj in kakšno je to življenje samo, v tem življenju ne moremo dojeti. Razumemo bolj, kaj in kakšno ni, kot pa, kaj v sebi je. Vse naše razmišljanje in govorjenje o njega veličini in lepoti je resnično, a je nepopolno, je le neka slabotna slutnja in slabotno jecljanje o resničnosti, ki naše spoznanje popolnoma presega.

To življenje v duši spoznati nam je prihranjeno za življenje po smrti. Prej je treba umreti. In če bi nam Bog dal že sedaj le za trenutek lepoti tega našega življenja v obraz pogledati, bi brez posebnega božjega varstva morali umreti, bi tega pogleda ne mogli prenesti.

Pripovedujejo o nenavadnem dogodku, da je človek, ki je bil od rojstva slep, nenadoma spregledal. Nič ni bil prej vedel o veseli jasnosti sončne luči, o lepih barvah in oblikah narave, o lepoti obraza svojih dragih. Vse to so mu bile prej le prazne besede. Kaka sreča tedaj ta nenadni vid! Prevelika! Zakaj pogleda na vso to prej nepojmljivo lepoto človek ni prenesel. Preveč je je bilo vse naenkrat. V hipu je umrl — ali od sreče ali od strahu — ne moremo razumeti.

Še bolj gotovo človek ne bi prenesel pogleda na lepoto božjega življenja v svoji duši. V tem življenju nam jo zakriva zastor vere, ki nam ga bo odgrnila smrt.

Nadnarava v človeku — posvečujoča milost.

Vera pa nam o nadnaravnem v človeku kratko tole govori: Po posvečujoči milosti v duši človek ni več le človek, ampak postane novi človek, je prenovljen in preroben v božjega, nadnaravnega človeka, človeka, ki je deležen božje narave. Njegovo življenje je odslej božje, nadnaravno življenje, je odslej bitje božje lepote in svetosti. Po milosti prerobeni človek je božji prijatelj, še več — božji otrok. Kot je Kristus božji Sin, smo mi božji otroci in tako Kristusovi bratje, samo da smo mi le posinovljeni božji otroci, dočim je Kristus pravi edinorojeni božji Sin. Po drugi strani pa smo spet več kot posinovljeni v nadnaravnem pomenu besede. Zakaj bogatin siroti, ki jo posinovi, more dati svoje ime, da se po njem piše, mu da dragoceno obleko in hrano pri svoji mizi, ne more mu pa dati svoje krvi, po kateri posinovljenec ostane, kar je bil. Bog pa je meni po tem posinovljenju po posvečujoči milosti dal ne le, da se njegov otrok imenujem, marveč v resnici sem, nekako otrok

“njegove krvi”, deležen njegove narave. Dal mi je s tem Bog sam sebe, kolikor sem ga zmožen sprejeti. Več mi ni mogel dati.

Raznobarvne steklene krogle, ki jih imajo ponekod po cvetličnih gredah sredi rožnih grmov nasajene vrhu kolov, se v soncu vse razžare. Sonce jim pošilja žarkov, kolikor jih vsaka le more sprejeti, in bleščeča luč v njih odseva, da je vsaka od njih malo sonce, katerega svetli luči kot soncu samemu umikamo oči, ker tolikega leska ne preneso.

Tako je duša po posvečujoči milosti polna božje lepote in svetosti, polna Boga. Zberimo vso naravno lepoto stvarstva, mrtvih in živih stvari, neba in zemlje, rastlinstva in živalstva in čudovite popolnosti človeškega spoznanja in njega umetnin, pa še angelsko popolnost in moč — vse nekaj drugega je proti vsemu temu lepota in popolnost življenja ene same duše v milosti. V njej so svetovi nove lepote in popolnosti, pred katero vsaka narava izgine.

Kot božji otroci in bratje Kristusovi imamo pravico do nebes, do sreče pri Bogu, ki

po naravi gre le Kristusu, smo dediči nebes. Cilj našega nadnaravnega življenja je tako Bog sam, večno življenje neskončne sreče pri Bogu, nebesa. Z nadnaravnim življenjem po milosti tudi prejmemo vse potrebne nadnaravne zmožnosti, da ta cilj moremo doseči. Z naravnimi zmožnostmi pridemo do čudovitih iznajdb, a ostanemo v svetu. Po nadnaravnem življenju pa smo bitja, ki moremo doseči Boga samega in si osvojiti njegovo kraljestvo, ki nam ga nudi, nebesa.

To so torej nadnaravne dobrine, o katerih slišimo večkrat govoriti. Nadnaravna sredstva dalje imenujemo vse pripomočke, ki nam jih je Bog dal za dosego nadnaravnega cilja, kot so razodetje, Cerkev, zakramenti itd. Vsa usmerjenost človeka v nadnaravni cilj pa je “nadnaravni red”.

Nadnaravno življenje, milost — kratka beseda, ki nam tolikokrat zveni prazna mimo ušes, je v resnici nadvse bogata in podaja smisel našega življenja.

DR. GNIDOVEC

NOVI ČLOVEK

Danes se mnogo govori o novem človeku. Komunisti hočejo starega buržujškega človeka, kakor pravijo, prevzgojiti v novega kolektivnega človeka. Po svoje so hoteli predelati človeka fašisti in nemški nacional-socialisti. Vsem tem poskusom je skupna misel, da je treba človeka za določeno idejo, ki naj svet preobrazi, pridobiti po notranje, in ga ne samo na zunaj zapisati vanjo. Ljudje se morajo ideji popolnoma predati, žideti morajo za njo in z njo, ideja jih mora vesti, da tako rečem, če hočemo, da bo ideja svet osvojila in po svoje preuredila.

Novi človek se torej preobliči po ideji ali svetovnem nazoru, ki se mu preda. Ker pa so te ideje različne, zato se razlikujejo med sabo tudi “novi” ljudje. Komunistični “novi človek”, postavim, je popolnoma različen od liberalnega individualističnega človeka, ki je bil “nov” za preteklo stoletje, pa je v našem že “zastaran buržuj, ki se ne zna živeti v nove razmere”. Pa tudi novi komunistični človek je v veliki nevarnosti, da prehitro zastara. Kdo je bolj nov: Titov človek ali Kominformovec? Gorje, če nehaš biti “nov” in postaneš reakcionar, izdajalec, sovražnik delovnega ljudstva. Čaka te likvidacija.

Osnovna misel vseh teh poskusov, narediti namreč novega človeka, je pravilna.

“Novo vino je treba devati v nove mehove,” jo je v podobi povedal Kristus (Mk 2. 22).

Ali naj tudi mi postanemo “nov človek”?

Govorjenje, da je potreben nov človek, ni še le iz naših časov. Staro je že prav toliko kot krščanstvo. Kristus je svoje javno delovanje začel z besedo: “Delajte pokoro zakaj nebeško kraljestvo se je približalo” (Mt 4, 17) To besedo le redki med nami prav razumejo. Ta “delajte pokoro” namreč ne pomeni le opravljanja kakih spokornih del, marveč pomeni veliko več. Delati pokoro predpostavlja notranje spreobrnjenje; to pa pomeni, kakor beseda pove, da človek spremeni svoje mišljenje, da mu izbere nov pravec in svojo voljo vanj usmeri. To se pravi, da postane nov človek, drugačen kot je bil doslej.

Še bolj radikalno je zahteval Kristus “novega” človeka v pogovoru z Nikodemom. “Resnično, resnično povem ti: Ako se kdo iznova ne rodi, ne more videti božjega kraljestva” (Jan 3, 3). Nikodem se je začudil tem besedam in vprašal: “Kako se more človek roditi, ko je že star? Mar more v drugič iti v telo svoje matere in se roditi?” Jezus pa znova zatrdi: “Resnično, resnično povem ti, ako se kdo ne rodi iz vode in Duha, ne more priti v božje kraljestvo. Kar je rojeno iz mesa, je meso, in kar je rojeno iz duha, je duh. Ne čudi se, da sem ti rekel:

Treba vam je, da se rodite iznova" (Jan 3, 4—6).

"Treba vam je, da se rodite iznova."
(Jan. 3, 4—6)

Kristus je torej jasno oznanil v svet, da zahteva novega človeka.

Ta novi človek, ki se po Kristusu imenuje kristjan, mora biti docela drugačen, kot so drugi ljudje.

Razliko med kristjanom in starim poganskim človekom je v markantnih potezah zarisal apostol Pavel, zlasti v svojih pismih Rimljanom in Efežanom.

Več pisateljev nam opisuje razkroj poganske družbe ob Kristusovem času, a nobeden tako črno, kot apostol Pavel; a tudi tako točno kot on ni zlepa kdo zadel resnice. Odprimo le drugo polovico prvega poglavja Pavlovega pisma Rimljanom, kjer beremo:

"Čeprav so pagani Boga spoznali, ga niso kot Boga slavili ali ga zahvalili, ampak so postali v svojih mislih prazni in je otemnelo njih nespametno srce. Imenovali so se modre, pa so se poneumili in so zamenili veličanstvo neminljivega Boga s podobo, slično minljivemu človeku in pticam in četveronožcem in plazivcem. Zaradi tega jih je Bog v željah njih src prepustil nečistosti, da so sami skrunili svoja telesa, oni, ki so zamenili božjo resnico z lažjo in so častili ter molili rajši stvari kot Stvarnika, ki je slavljen na veke. Zaradi tega jih je Bog prepustil nesramnim strastem: njih ženske so namreč naravno občevanje zamenjale s protinarnavnim; prav tako so pa tudi moški pustili naravno občevanje z žensko in so se vneli v svoji strasti drug do drugega; moški so z moškim počenjali nespodobnosti in so prejemale sami na sebi zaslužen plačilo za svojo zablodo. In ker niso imeeli za vredno, da bi se držali božjega, jih je Bog prepustil sprijenemu mišljenju, da so počeli, kar se ne spodobi, polni vsakršne krivičnosti, hudobnosti, lakomnosti, zlobnosti, polni zavisti, ubijanja, prepira, zvijače, malopridnosti; podpihovavci, klevetniki, Bogu sovražni, nasilniki, ošabneži, bahači, izmišljevalci hudobij, staršem nepokorni; brez pameti, brez zvestobe, brez ljubezni, brez usmiljenja; ki so spoznali božjo sodbo, da so tisti, ki delajo taka dela, vredni smrti, vendar jih ne le delajo, ampak tistim, ki jih delajo, tudi z odobravanjem pritrjujejo" (Rim 1, 21—32).

Brezobzirno razgalja Pavel starega poganškega človeka. Ne opisuje samo njegovo sramotno moralno stanje, marveč ugotavlja jasno tudi njegovo moralno krivdo. Prišel pa je poganski človek v to sramotno življe-

nje zato, ker ni hotel priznati Boga, čeprav ga je spoznal.

"Stari človek" — ne le v starem, ampak tudi v novem poganstvu.

V gornjem Pavlovem opisu moralnega stanja, v katerem se je nahajalo zlasti prebivalstvo Rima in nekaterih grških mest, pa vidimo podobo tudi modernih poganov, zlasti onih iz velemest. Tudi moderni pogan noče priznati Boga, čeprav ga je spoznal ali bi ga vsaj spoznati mogel. Njegova krivda je še večja kot krivda starih poganov. Moderni pogan ima na razpolago Kristusov nauk, Cerkev, zakramente, najsvetejšo daritev. Vsega tega stari pogan ni imel in je mogel le iz narave zunaj sebe in iz moralnega zakona, zapisanega v svoji duši, sklepati na Boga Stvarnika in Zakonodajavca.

Ker moderni pogan noče priznati Boga, zato je Bog pripustil, da so kakor pri starem paganu tudi pri njem zmagale nizke strasti in ga napravile za svoj plen. Čeprav se tak sodobni pogan šteje za še tako modernega, novega, je v bistvu vendar le na ravni starega poganškega človeka, če ni zdrknil še pod njo. Je to neskončno žalostna povest o krščanskem človeku, ki je zopet postal pogan. Višek ironije pri tej tragediji pa je v tem, da tak popoganzeni bivši krščanski človek vidi v svojem padcu napredek, v svojem grehu osvobojenje, v svoji obrnitvi k materiji višek življenjske modrosti.

V nasprotju s tem starim človekom pa opisuje bistvo in lastnosti novega človeka apostol Pavel v svojem pismu Efežanom takole: "Ne živite več, kakor žive pagani, v ničemurnosti svojih misli; razum jim je otemnel in božjemu življenju so odtujeni zaradi nevednosti, v kateri so zaradi zakrknjenosti svojega srca; ti so otopeli in so se vdali razbrzdanosti, da počenljajo vsakršno nesramnost z nenasitnostjo. Vi se pa niste tako učili od Kristusa" (Ef 4, 17—20).

"Oblecite novega človeka, ki je po Bogu ustvarjen v resnični pravičnosti in svetosti." (Ef 4, 24)

"Slišali ste, da vam je treba odložiti, kar zadeva prejšnje življenje, starega človeka, ki se kvari po varljivih strasteh, da se pa prenavljajte po duhu svojega mišljenja in si oblecite novega človeka, ki je po Bogu ustvarjen v resnični pravičnosti in svetosti" (Ef 4, 21—24).

Obleči novega človeka pomeni pri Pavlu postajati podoben Kristusu, živeti tisto notranje nadnaravno življenje, ki ga je živel

Kristus, prisvajati si čednosti, ki so krasile Kristusa, zlasti pa si pridobivati njegov način mišljenja, ocenjevanja, vrednotenja, čustvovanja, hotenja. Skratka postati drugi Kristus.

Novi človek — drugi Kristus.

V pismu Rimljanom nam je Pavel opisal zasebno družinsko in socialno življenje starega poganskega človeka. V pismu Efežanom pa opisuje, kakšno mora biti to trojno življenje, da bo vredno novega človeka.

“Zatorej opustite laž — piše — in govorite vsak s svojim bližnjim resnico, ker smo udje med seboj.

Če se jezite, nikdar ne grešite; solnce naj ne zajde v vaši jezi in ne dajajte prostora hudiču.

Kdor je kradel, naj ne krade več, marveč naj se trudi z delom svojih rok za kaj dobrega, da bo mogel deliti potrebnemu.

Nobena slaba beseda naj ne pride iz vaših ust...

Ne žalite Svetega Duha božjega, s katerim ste zaznamovani za dan odrešenja.

Vsaka zagrenjenost in srditost in jeza in vpitje in zmerjanje naj izmed vas izgine z vso hudobijo vred.

Bodite pa drug do drugega dobri in usmiljeni, in odpuščajte drug drugemu, kakor je tudi Bog po Kristusu nam odpustil.

Posnemajte Boga kot ljubljeni otroci in živite v ljubezni, kakor je tudi Kristus ljubil nas in se za nas dal v daritev in krvavo žrtev, Bogu v prijeten vonj.

Nesramnost pa in vsaka nečistost ali lakomnost naj se med vami nitj ne imenuje, kakor se spodobi svetim; tudi ne nespočobno vedenje in nespametno govorjenje ali norčevanje, kar se ne spodobi, ampak rajši zahvaljevanje.

Skrbno glejte, kako bi hodili, ne kakor brez modrosti, ampak kakor modri: ‘odkupujte čas, zakaj dnevi so hudi’ (4, 25—5, 4, 15).

Bistvene so razlike med starim in novim človekom, med poganom in kristjanom. Novi človek je čisto drugačen kot stari. Vse gledanje, vrednotenje in lastnosti starega človeka je zavrnil. Na prvem mestu je zanj Bog, ne več materija, njegov pogled je vpert v večnost, ne v minljivo zemljo, namesto vlade neukročenih strasti je v njem borba z njimi, namesto sebičnosti gori ljubezen do bližnjega, namesto sile uporablja dobroto.

Kristjani smo, to se pravi Pavlov novi človek. Nič nam ni potreben kakšen drugačen človek, ne komunistični ne liberalni ne kakšen drug. Dobro vemo, da je rešitev nas in drugih ljudi v tem, da ostvarimo v sebi tega novega človeka.

Kristjani smo postali s krstom. Toda stari človek v nas pri krstu ni umrl. K slabemu nagnjene strasti v nas so ostale. Zato si moramo lastnosti novega človeka prisvajati le v neprestani borbi. Dve postavi čutimo v svojem telesu. Ena nas dviga, druga podira. Novi človek rase v nas v trudu in znoju.

Vsak rod záse in vsakega človeka posebej čaka ta borba “med starim in novim človekom”. Vsak jo mora izvojevati záse.

Krščanski novi človek ni firma, kateri se pridružiš, ni značka, ki si jo natakneš, ni uniforma, ki jo oblečeš v nedeljo in za praznik, tudi ni od doma podedovana navada in šablona, marveč si ti sam, ki se v trpljenju, samopremagovanju in zavestnem spolnjevanju božje volje vsak dan sproti preobrazuješ v Kristusa. Zato je krščanski novi človek vedno nov, čeprav nikdar moda.

DR. AL. ODAR

PROBLEMATIKA IZOBRAŽENSTVA

Náš škof je neprestano ponavljal to geslo: Držite glave nad vodo! Ne dajte, da vas voda pogoltne! Ali ni to morda preskromna zahteva, obdržati samo glavo na suhem, vse drugo pa pustiti potopljeno?

“Glave nad vodo!”

Vrzeni smo v tuj element, ki nas hoče pogoltniti. Kot človek v vodi, v kateri se utaplja. Nad gladino ni ničesar, za kar bi se oprijel, ali pa mu vsaj ni dosegljivo. Pod gladino so nekje čeri, ki jih je pa težko doseči z nogo in na njih vzdržati ravnovesje. Samo lastna sila ti pomaga, da se ne pustiš pogoltniti. In še tako dosežeš samo to, da

ti je glava izven vode. To pa je tudi najvažnejše, skoraj vse. Če se ti glava potopi, je konec; če jo ohraniš, se še lahko rešiš in imaš še vsaj v možnosti življenje in vse drugo. Če le glavo držiš izven vode, si višji od vse nelzmerne ravnine morske gladine, torej še zmagovalec. In zmagovati ni malo, čeprav gre le za las. Biti višji od vse morske gladine, čeprav le za ped, je dovolj, da še obstaneš. In če ti drugo ni mogoče, je to sploh vse, kar se more svetovati.

Bomo potonili — tuji v tujem svetu...?

V takem položaju smo. Vrglo nas je v tuj svet, poznan nam le medlo iz šolske zgod-

vine in zemljepisa, toliko da smo komaj vedeli za glavno mesto, raso avtohtonih prebivalcev in način poselitve po oelcih. Nismo pa poznali mentalitete novega sveta, tako zanimive sinteze karakterjev ras in narodnosti, h kateri je prinesel svoje duh osvojevalcev in priseljencev, ki so prišli sem iskat kruha in bogastva. Vsa ta skupina, ki ni imela nobene etnične in kulturne enotnosti, je v naglem civiliziranem napredovanju ustvarila neko skupno mentaliteto, ki je človeku, zraslemu v starem svetu in izobraženemu v klasični tradiciji, večkrat nerazumljiva ali pa jo povsem napačno ocenjuje. Skratka, tuja mu je. Tako se novodošlemu izobražencu, ki je količkaj kontemplativen, zdi, kakor bi ne stal na trdnih tleh. V nemajhni meri veča to negotovost šibkost socialnega položaja, ki je posledica menjanja poklica ali vsaj glavne zaposlitve. Človek z že preteklo poklicno kariero ali ki je bil vsaj sredi poti do nje, se v tem svetu znajde pred kitajskim zidom, ki tako neizprosno loči preteklost od prihodnosti. Inteligentu v strogem pomenu besede je problem nadaljne gojitve svoje kulture, praktično vzeto, skoro nerešljiv, vsaj kar zadeva poklicno udejstvovanje. T dejstvo človeka mora deprimirati, saj je res izkoreninjen in tudi skoraj ne vidi možnosti za zopetno vkoreninjenje. Zato se še bolj čuti tuja. Navezan na stanje kulture v domovini, zazrt v svojo stroko in inteligentni poklic in nezmožen razumevanja, zato tudi, vsaj v občutku, nerazumljen od okolice, je v nevarnosti, da zapade v kulturno brezbriznost in se preda samo lovu za materialnimi dobrinami; če pa tega ne zmore, bodisi ker je tako zajet v kulturno življenje in udejstvovanje bodisi ker po osebnem temperamentu nima talenta za praktično trgovino ali produkcijo, pa le prelahko resignira, zapade v habitualno inertnost, sanjarjenje o preteklosti in pasivno, včasih prav neutemeljeno čakanje spremembe. Tako se emigrant izobraženec duši v tujem elementu, se ne presnavlja vanj. In utopi se človek tudi v najčistejši vodi, ne samo v mlakuzi. A kar je najhuje, z drugim duševnim mrtvilm prihaja tudi duhovno mrtvilo. To pa je usodno. Upade pozitivna vera, opuščajo se verska dejanja, izgublja se katoliški pogled na svet in njega probleme, ki iz dneva v dan nastajajo ob tem naglem tempu razvoja človeštva, končno vera in krščanska moralna podzavestno nehata biti merilo dejanj v zasebnem in javnem življenju. Človek je izgubljen narodno, kulturno in versko.

Plavajmo — čeprav proti toku!

Kaj more pri tem izobražencu pomagati? Predvsem je to njegova lastna kulturna preteklost. Tako boleča prestavitelj v taj element je lažja, če ostane še misel na stroko in strokovni študij ali na privatno zanimanje izven poklica. Otopeli občutek zapuščeni ali manjvrednosti bo pregnalo ponovno ovedenje lastnega znanja, aktivnosti in življenjskih načrtov. Čeprav še tako miniaturn študij v tujini utegne po tolikih življenjskih dogodkih zadnjih let dati marsikomu več kot doma v miru. Kulturna podlaga je kot podvodna kleč nepremagljiva, le izgubiš jo z vida. Dokler stojiš na njej, ti ne uide in se vzdržiš. Razen tega ostanejo samo še lastne moči, plavati na površju. A to je težko. Malo jih je, ki bi imeli tako asimilacijsko sposobnost, da bi se prilagodili, pa vendar ohranili vse značilne poteze svoje osebnosti. Spontana asimilacija navadno prinese več zla; zavestna, načrtna in premissljena pa je izredno težka. Tako morejo dalj časa plavati le redki. A vendar nekaj tega zmore vsak. To torej nam ostane, kulturni temelj in sila, vzplavati nekoliko više, da ne potonemo, vsaj z glavo ne.

Z zavestjo odgovornosti pred očmi!

Za to nam je treba skrbeti z zavestjo odgovornosti do sebe in naroda, v katerem smo zrasli, in končno do človeštva, ki postaja vedno bolj enotno in potrebuje sil za pravo usmeritev. Če utonemo narodno, obče kulturno in katoliško, ne bomo imeli zavesti, da smo kaj prispevali v današnjem preobražanju sveta. Pravijo, da je za našo dobo značilno, da je izobraženstvo pasivno pri vsem dogajanju v svetu, zlasti v socialnem. Gotovo je anomalija, če ljudje, ki so se potrudili do višje izobrazbe, zdaj ne uporabljajo te za javno delo. To je huda obtožba tistih, ki bi po namenu znanosti in svojem lastnem, vsaj habitualnem, morali voditi svet. Zato je važno, da vzdržimo glavo nad vodo. To pomeni: više od vse splošnosti, pregledujoč vso okolico, s študijem razmer in problemov, ki nastajajo, in predvsem z zavestjo samega sebe, ki nas ni še konec. Trenutno ne moremo vplivati, a vsaj ohranjati se in spoznavati potrebe, to pa nam je mogoče.

Razširimo si obzorje!

Še nekaj. Če smo vrženi v svetovno morje, v katerem se sicer komaj še vzdržimo nad vodo, pa nam to le more tudi koristiti. Videti moramo nekaj več kot domači ribnik, ki smo mislili, da je največja vođa na svetu.

Lep je, za nas najlepši, tako da smo bili res zaverovani vanj. Tako tudi drugi narodi, vsak v svojega. Nekateri so hoteli svojega povečati na račun sosedovega, drugi so svojemu nasipali dno, da se zlije preko drugih in jih obvlada. Mi smo pa sanjarili samo ob njem, večkrat slepi in gluhi za vse drugo. Pa nas je usoda vrgla drugam, nasilno nam pokazala, da je tudi drugje voda, ki hrani, in da je ta povezana pod zemljo z drugimi vodami. Če se zastrupi ena, se zastrupi tudi druga, če odteče voda iz enega kotla, ni mogoče, da bi ostala v drugem. Občutiti bomo tako morali porajajočo se svetovno zavest. Nacionalistični šovinizem, imperialističen ali sanjav, je postal absurd. Komunizem in katolicizem s svojo univerzalnostjo vtiskata svetu vsak svojo, a vsak enotno mentaliteto. Prípadniki vseh etničnih

skupin so si med seboj rdeči tovariši ali bratje v Kristusu. Mi v svetu moremo to bolj občutiti, če le hočemo, kot pa bi mogli doma. Naravna socialna struktura, ki nastaja zlasti iz tehničnega razvoja, vodi do enotne svetovne zavesti, ki mora biti katoliška. Usoda nas je vrgla iz majhnosti, sami pa se moramo potruditi iz malenkostnosti.

Kazati na te probleme slovenskega katoliškega intelektualca v tujini bo tudi ena od nalog novega letnika "Duhovnega življenja". Če naj izobraženec vodi, se mora prej sam dati voditi, da postane in ostane to in da ne krene s prave smeri. Bog daj, da bi "Duhovno življenje" moglo ohranjati in dvigati tudi duhovno življenje izobraženec in preko njih prispevati k oblikovanju lica sveta.

B. FINK

Luč jim je v temo zasvetila

PAUL CLAUDEL V BOJU Z BOGOM

PAUL CLAUDEL predstavlja v francoski književnosti, ki je bila v prejšnjem in v začetkih našega stoletja pač vodilna v svetu, očiten prelom s staro naturalistično, veri in Cerkvi sovražno umetniško šolo. Sam v tej šoli vzgojen, je že v mladih letih po čudoviti skrivnosti Milosti našel pot k Bogu v naročju katoliške Cerkve. Od tega trenutka se s svojo poezijo in dramo, ko jima prav zaradi njune edinstvenosti ne najdemo para v svetovni književnosti, dvigne v gigantskem vzponu resničnega katoliškega umetnika, in s svojim naravnost magnetičnim vplivom potegne za seboj dolgo vrsto svojih vrstnikov in mlajših umetniških oblikovalcev. Moč njegove osebnosti, človeka in umetnika hkrati, je tolikšna, da ob njenem žaru utihnejo največji idejni nasprotniki (André Gide!). Claudel je klasičen primer nezlomljive resnice, da si Cerkev in umetnost nista sovražni, nasprotno, katolištvo umetnost samo plemeniti, samo ono ji daje tisto vzvišeno mesto v čudoviti zgradbi božjih stvaritev, ki ji po nje bistvenem namenu gre: prikazovati in poveljčevati Večno Lepoto, od katere je izšla.

Nam Slovencem Paul Claudel ni neznan. Mnogo razprav o njem najdemo po naših revijah; še bolj pa se nam je približal s svojo

nesmrtno dramo, himno vseodrešujoči žrtvi nedolžnega, ki jo je simbolično nazval "L'ANONCE FAITE A MARIE — OZNAJENJE MARIJINO". Ta veličastni misterij je danes preveden na vse svetovne jezike, uprizorili so ga na vseh največjih svetovnih odrih, TUDI V NEKATOLIŠKIH DEŽELAH, vselej z mogočnim uspehom. Slovenci smo ga dobili v prevodu dr. Antona Debeljaka leta 1926 v reviji "Dom in Svet", ljubljanska drama ga je petnajst let zapored vključevala v svoj repertoire, pa nikoli izvajala (!), slovenski radio ga je predstavil l. 1935 kot zvočno igro, svoj krst na slovenskih odrskih deskah pa je doživel 27. maja 1943 v frančiškanski dvorani v Ljubljani v režiji Nikolaja Jeločnika. Od preštevilnih Claudelovih dram in pesnitev naj navedemo samo dvoje, ki ju imamo v slovenskem prevodu: odlomek iz drame "L'OTAGE — TALEC" (Dom in Svet, l. 1928), ki ga je poslovenil Božo Vodušek, in pesnitev "CORONA BENIGNITATIS DEI" v prevodu Antona Čokana (Dom in Svet, 1941).

Po poklicu je Claudel diplomat. Kot francoski konzul, poslanik in veleposlanik je prepotoval ves svet, se seznanil z vsemi narodi in vsemi kulturami. Po svetovnem nazoru je

praktičen katoličan, ki mu je vsakdanje pre-
jemanje Evharistije nujnost. Katoličan v naj-
globljem smislu — univerzalen, vesoljen,
kar ven in ven prezgovorno dokazuje vse nje-
govo umetniško delo. Je član Francoske aka-
demije znanosti in umetnosti, nosilec Prvega
reda francoske častne legije, oče številne ka-
toliške družine in otroško vdan Cerkvi in
svetemu očetu. Živi v Parizu, kjer se je zad-
nja leta posvetil samo svojemu umetniškemu
ustvarjanju.

Kako se je spreobrnil, naj nam pripove-
duje sam:

6. avgusta 1868 sem zagledal luč sveta.
25. decembra 1886 sem našel pot k Bogu.
Osemnajst pomladi sem takrat imel, a moj
značaj se je bil tistikrat že daleč nad mojo
uladost izoblikoval.

Res so bili naši predniki v obeh vejah
verni ljudje, celo mnogo duhovnikov je bilo
med njimi, a moja družina se za vero ni
menila. Ko pa smo se preselili v Pariz, se
je to čustvo sploh docela ohladilo. Prej še,
sem prejel prvo obhajilo, naj dodam — iskren-
no prejel. A bilo je kot premnogim mladim
ljudem: i začetek i konec vsega verskega
življenja.

Prvo vzgojo, bolje povedano pouk mi je
dal nek zasebni učitelj; nadaljeval sem na
laicističnih provincialnih šolah, končal pa na
"Liceju Ludvika Velikega". Komaj sem pre-
stopil licejski prag, sem odvrget še tisto malo
vere, ki mi je ostala, saj sem jo imel za
nekaj, kar je naravnost nezdržljivo z množico
prerazličnih svetov. Ob prebiranju "Življenja
Jezusovega", Renan ga je napisal, sem se
obogatil z novimi pomočki za ta novi svoj
nazor, ki mi je na sploh življenje kazal kot
nekaj lahkotnega in igrivega.

Kako žalostni časi tamle okrog leta 1880.,
v dobi najbohotnejšega cvetja naturalistične
književnosti! Snovnost je gospodovala, še ni-
koli tako! Vsi, ki so količkaj pomenili v
znanosti, umetnosti, književnosti, vsi do zad-
njega so bili veri sovražni. Vsi sloviti veliki
možje na preostankih stoletja, vsi so se na-
ravnost odlikovali po svojem zagrizenem
sovraštvu do Cerkve. Renan je kraljeval.
Tisto poslednjo razdelitev nagrad v "Liceju
Ludvika Velikega", ki sem ji prisostvoval, je
on vodil, in če se prav spominjam, sem iz
njegovih rok prejel diplomu. Victor Hugo
je naravnost ugasnil v presijajnem pove-
ličanju.

Tako sem tedaj s svojimi osemnajstimi
leti pač veroval to, kar je verjela večina teh,
ki so se šteli za olikane. Jasna miselnost
o osebnosti in o nji lastni trdnosti, je v
meni zbledela. S polnim zanosom sem se
oprijel miselnosti monistov in mehanistov,

živel sem v prepričanju, da vse na svetu
vladajo "Zakoni", da je svet le dolga veriga
vzrokov in učinkov, ki jih bo znanost danes
ali jutri razvozljala povsem. Pa se mi je
hkrati vse to spet zdelo dokaj žalostno in
zamotano. Kantovske "dolžnosti — impera-
tiva", ki nam jo je s tolikšno sveto vnemo
razlagal naš profesor filozofije, M. Burdeau,
svoj živ dan nisem pregoltal.

Sicer sem se pa vdajal razvratu, bolj in
bolj sem se pogrezal v obup. Dedova smrt,
čigar počasnemu umiranju, ki mu ga je vo-
lila rakasta bolezen v želodcu, sem bil priča,
me je divje zgrozila; ta misel na smrt me
ni izpustila več. Na vero sem pozabil povsem,
do vsega, kar je bilo nji blizu, pa sem kazal
naravnost divjaško nevednost.

Resnica mi je prvič medlo zasijala ob
srečanju velikega pesnika, ki mu bom večer
dolžnik, ki je vtisnil neizbrisni pečat rasti
moje miselnosti: pevčevo ime je Arthur
Rimbaud. Prebiranje njegovih "ILLUMINA-
TAIONS — RAZSVETLJENJA", nekaj mese-
cev po tistem pa "UNE SAISON DE ENFER
— ČAS V PEKLU" je bilo zame nekaj narav-
nost odločilnega. Ti verzi so zarezali prvo
poko v strupeno stisnjeno ozidje moje ma-
terialistične ječe; vzbudili so v meni živo,
skoraj tvarno predstavo nadnaravnega. In
vendar sem se v obupu dušil še naprej.

Takšen, glejte, je bil ta zlosrečni fant,
ki ga je 25. decembra 1886, pot zanesla v
noterdamsko katedralo k božični maši. Tisti-
krat sem delal prve poskuse s svojim per-
som; tako sem tedaj mislil, da bom v kato-
liškem bogoslužju, ki sem ga meril zviška
s puhlo nadutim diletantizmom, našel pri-
goden navdih in snov za svoje dekadentne
poskuse. Prerivan in odrivan po množici sem
brez zaželenega uspeha gledal veliko mašo.
Popoldne pa, ker že nisem imel drugega kaj
opravit, sem se vrnil k večernicam. Belo
oblečeni dečki stolnega kora in gojenci Ma-
lega semenišča svetega Nikolaja de Chardo-
net, ki so jih krepili s svojimi glasovi, so
pravkar povzeli hvalnico, ki sem jo pozneje
uganil za "MAGNIFICAT". Stal sem sredi
množice vernih, prav ob drugem stebru, ki
daje na kor, na desni, tam pri zakristiji.

Tedaj pa se je zgodilo tisto, kar posebej
vodi moje življenje. Nenadoma me je nekaj
obšlo, in, sam ne vem kako — VEROVAL
SEM. Veroval sem s tolikšno srčno iskrenostjo,
s tolikšno zavzetostjo vse svoje oseb-
nosti, s takšnim mogočnim prepričanjem, s
tolikšno trdnostjo na mah prosto še tako
rahlih dvomov, da od tistega trenutka no-
bena knjiga, nobeno razglabljanje, nobena
zgodba in prigoda zvrtničenega življenja, res
— nič tega ni moglo več omajati moje vere,

dá; niti dotakniti se je! Brž potem me je objelo vseodrešujoče čustvo nedolžnosti, večnega Otroštva božjega: odkritje, ki mu be-seda ni kos! Ko takole spet in spet skušam obnoviti trenutke, ki so sledili tistemu prve-mu, čudovitemu, srečujem tele, ven in ven iste prvine, ki pa so vse bile prav za prav en sam žarek, eno samo orožje v rokah božje Previdnosti, da je z njim dosegla in slednjič sebi odprla drobno srce bednega obupanega mladeniča: "Kako čudoviti so, kateri véru-jejo! In če je to, kar vérujejo, tudi resnično? DA, RESNIČNO JE! Bog je, tam gor ž'vi. Bitje je, prav takšno resnično bitje kot jaz! Rad me ima, kliče me!" Solze in hlipanje, vse to je prišlo kar samo po sebi, utripajoči napev božične "ADESTE" je še bolj vzgibal mojo vznemirjenost.

Prisluhnil čustvo to, tako neumljivo po-mešano z osuplostjo, dá, skoraj z grozo! Mojih filozofskih prepričanj se namreč nič tega ni dotaknilo. Bog jih je prezrl, ostala so, kot so bila, ničesar nisem našel v njih, kar bi veljalo spreminjati, katoliška vera mi je bila vsevdilj isti zaklad smešnih povedk, nje duhovniki in verniki so me odbijali še kar naprej, staro sovraštvo in odpor do njih sta še vedno kipela v meni. Vsa ta zgradba mojih misli in zaznav je stala trdno kot prej, nič pomanjkljivega nisem zaznal na nji. Edino, kar me je zateklo, je bilo, da sem ji odprl vrata in stopil ven. In ugledal sem novo, čudovito bitje z vsemi njegovimi stra-hotnimi zahtevami za mladega človeka in umetnika, kot sem tistikrat bil; in nisem ga mogel sprijazniti z ničemer, kar me je doslej obdajalo. Primerjal bi se lahko samo člo-veku, ki so mu z enim zamahom odrli kožo, da bi ga presadili v drugo, tuje telo sredi neznanega sveta; res, to je edina primera, ki bi utegnila vsaj malo nakazati tiste trenutke moje popolne zmedenosti. Od vsega najbolj me je prav gotovo odbijala resnica, prav ta, ki sem se ji moral vdati zlepa ali zgrda. In ne bi se zgodilo tako, da se ji nisem upiral do poslednjih moči!

Štiri leta je trajal odpor. Ne sramujem se priznati, da je bila moja obramba lepa, da sem se bil pošteno in ves. Brez prizanašanja. Vseh mogočih sredstev sem se posluževal v tem boju, in vendar sem odvrnil orožje, dru-go za drugim, ker se je izkazalo, da mi ne more služiti. To je tisti največji prelom mojega življenja, umiranje stare miselnosti, o kateri je Arthur Rimbaud zapisal: "Boj z duhom ni manj krut od spopada med ljudmi! O noč brez luči! Kri mi zaliva obraz!" Mladi ljudje, ki se s tolikšno lahkoto izneverijo veri, pač ne vedo, kaj neznosnih muk te velja, da si jo zadobiš spet. Od vsega naj-

bolj je mojega odpora krivo dvoje: misel na pekel in strahotno spoznanje, da moram žrtvovati vse, kar je bilo lepega in veselega doslej, če se hočem vrniti k Resnici.

In vendar sem v noči po tistem pomembnem večeru v Notre-Dame, potem ko sem se vrnil domov po lužastih ulicah — tako čudne so se mi zdele takrat — odprl neko prote-stantsko sveto pismo, ki ga je prej nekoč moji sestri Camili poklonila neka njena nemška prijateljica; prvč v življenju sem prisluhnil prisladkem, nezadržnemu naglasu, ki od tistih dob v moji duši več ne izzveni. Samo po Renanovi besedi sem poznal Jezusovo zgodbo in ves zaverovan v tega lažnika razu-ma, niti nisem vedel, da se je Jezus imenoval Sin božji. Slehera beseda, slehera vrsta, ki sem jo zdaj bral, pa je z veličastno prepro-stostjo razkrivala vso laž bedastih trditev tega odpadnika in mi odpirala oči. Klical sem s stotnikom pod kržem: resnično, Jezus je bil Sin božji! Bil sem jaz, Paul, od vseh prav jaz, ki mu je govoril Trpeči in mu ob-ljubljal svojo ljubezen. Pa sem v tistem trenutku spoznal tudi, da mi ne ostane ničesar razen pogubljenja, če bi se Mu ne odzval. Ah, nič mi ni bilo potrebno, da bi mi go-ovoril o peklu, saj sem tam že preživel svoj "ČAS"! Teh nekaj drobnih ur mi je zadosto-valo, da sem spoznal, kako je pekel povsod tam, kjer ni Kristusa. Kaj mi mar tedaj ves svet spričo tega novega, čudovitega bitja, ki se mi je razkrilo?

Novi človek v meni je tako govoril; stari pa se je upiral s poslednjo onemoglostjo življenju, ki se je odpiralo pred njim. Bom imel moči, da bom razkril, kar je v meni? Edino, kar mi ni dalo, da bi izpričal to novo svoje spoznanje, je bil strah pred ljudmi. Že sama misel, da bi moral svoje spreobrnjenje vsem oznaniti, povedati svojim staršem, da se bom ob petkih zdrževal mesa, prištevati se javno tudi jaz k tako osme-šenim katoličanom, me je stresla; in v trenutkih, ko me je notranji vihar napadal, mi je bilo vse skupaj naravnost odvratno. In vendar me je nevidna, železna roka sto-rila negibnega; dušila me je.

Nobenega duhovnika nisem poznal; med pravimi katoličani nisem imel prijatelja. Pa se mi je vendar verski študij sprevrgel v resnično strast. Nezaslišano! Duša in pes-niške darí, vse hkratu se je prebujalo v meni, zavračalo predsodke in odganjalo moje otročje strahove. Takrat sem pisal prve strofe obeh svojih dramskih pesnitev: "TETE D'OR — ZLATA GLAVA" in "LA VILLE — MESTO". Čeprav še tuj zakramentalnemu življenju, sem že živel s Cerkvijo, dihaj spet, življenje je vrelo vame od povsod. Tole pa

so knjige, ki so mi bile tiste čase v največjo pomoč: predvsem "LES PENSEES — MISLI", ki jih je zapisal Pascal, neprecenljivo branje za vse, ki iščejo vero, četudi je v prejšnjih časih ta spis le prevečkrat naravnost žalostno razdejanje storil; "ELEVATIONS SUR LES MYSTERES — POGLABLJANJE V SKRIVNOSTI" in "MEDITATIONS SUR L'EVANGILE — RAZMISLJANJA O EVANGELIJU", oboje nam je dal Bossuet z drugimi svojimi filozofskimi spisi, ki tudi niso šli mimo mene nezaznavni; "LA DIVINA COMEDIA — BOŽANSKA KOMEDIJA" Dantejeva in slednjič čudovita pripovedovanja Katarine Emmerich. Aristotelova "METAFISICA" mi je očistila duha in me uvajala v kraljestvo pravega mišljenja. "IMITATIO — HOJA ZA KRISTUSOM" je bila v tistih časih zame previsoka. Prvi dve knjigi sta se mi zdeli kar strahotno neumljivi.

A tista največja knjiga, ki se mi je odprla, ki je bila prav za prav moj abecednik, je Cerkev sama. Hvaljena bodi na veke, veličastna velika Mati, da sem se v njenem naročju vsega naučil! Nedeljo za nedeljo sem preživeljal v Notre-Dame, zahajal sem tja prečesto tudi med tednom, da sem le utegnul. A tistikrat sem prav tako malo vedel o veri, kot kak drug nevednež o budizmu. Sveta drama daritve se je odvijala pred mojimi očmi z neslutnim veličastjem, ki je daleč posekalo mojo najbohotnejšo domišljijo. To ni bilo več samo bedno ječanje nabožnih knjig! Bila je marveč najgloblja, najveličastnejša poezija, najbolj vzvišene kretnje, ki se jih je bil človek sploh kdaj poslužil. Nisem in nisem se mogel nagledati te mašne igre, sleherni duhovnikov vzgib se mi je globoko zarisal v dušo in srce. Molitve za Mrtve, Božične slovesnosti, obredi vseh dni Velikega tedna, vzvišena pesem "Exultet", ob kateri so se mi zdeli najopojnejši Sofoklejevi in Pindarjevi povdarki manj kot bleđi, vse to me je zasípalo s spoštovanjem, z veseljem, s priznanjem, s kesom in počaščenjem.

Tiho, prav tiho, počasi in s težavo se je v meni jasnila misel, da sta umetnost in poezija tudi božji dar, pa da jima je mesena

strast vse prej v škodo, kot pa nujna. Kako zavidal sem krepostne vernike, ki so poklekali k obhajilu! Jaz sem se komaj drznil postaviti med tiste, ki so ob postnih petkih poljubljali trnjevo krono.

Leta so hitela mimo, bolj in bolj neznosno mi je bilo. S solzami v očeh sem na skrivaj prosil Boga; ust pa si nisem upal odpreti. In vendar so se moji predsodki drobili iz dneva v dan, iz dneva v dan silnejši je bil božji ukaz. Res, predobro sem poznal te trenutke, le preveč sem videl, kako me je Bog prijel za roko! Kje naj mi moč, da bi se mu uprl? Tretje leto že je teklo, ko sem prebiral Baudelaire-jeva "ECRITS POSTHUMES — POSMRTNA DELA"; tedaj sem spoznal, da je meni od vseh najljubši francoski pesnik v poslednjih dneh svoje zemske poti našel vero, da je moral tudi on skozi iste boje kot jaz, tudi on skozi isti ogenj, ki mene muči.

Vse moči sem zbral. Lepega dne, sredi popoldneva je bilo, sem v svoji župni cerkvi svetega Medarda pokleknil v spovednico. Najbolj grenki trenutki mojega življenja so prav gotovo tisti, ko sem čakal na spovednika. In sem naletel na starega duhovnika; zdelo se mi je, da ga kaj malo gane vsa ta moja povest, ki se je meni dozdevala tako strašno pestra. Govoril mi je o "spominih na moje prvo obhajilo", meni skoraj v pohujšanje; preden mi je podelil odvezo, je ukazal, naj svoje spreobrnjenje oznamim domačim; danes mu res nič tega ne morem zameriti. Tistikrat pa sem vstal iz spovednice ponižan in besen hkrati; šele leto pozneje sem spet pokleknil tja. A to pot sem bil že premagan docela, pobit ves, odločen na predajo. Prav tam, v taisti cerkvi svetega Medarda me je spravil z Bogom mlad, prizanesljiv duhovnik, rekel bi skoraj — brat, opat Ménard. Pozneje me je pot privedla k svetniškemu, častitemu duhovniku, k opatu Guillaume, ki mi je bil vodnik, moj ljubljani duhovni oče, čigar nevidno varstvo iz nebes, kjer je danes ta dan, v mojem življenju nikoli ne jenja. Svoje drugo obhajilo sem prejel kot prvo na sam Sveti dan, 25. decembra 1890 v katedrali Naše Ljube Gospe.

Poslovenil: —nj—

Srebrnič Slavko

DRED SVETIŠČEM

Pred svetiščem... Kdo sme tu obstati?
To je zadnje vseh stvari na svetu,
ki me z grozo morejo navdati.
Ptica sem na vrtoglavem vzletu.

To je gora: vzpeti se na višje
človek bedni — duh in tvar, ne more;
tu brezbrežje je, tu je zatišje,
luč razkošna sije v veže, dvore.

Tu si blizu, bliže ko kjerkoli;
si skrivnostnejši kot so vetrovi,
ki pijo jih strastno zemlje poli,
kadar Tvoji zašume gozdovi.

Ura bije... Čujem: njeni zvoki
tajno trepetajo... A nobeden
ne zazre Te v žaru, če v globoki
muki ne zakliče: Nisem vreden...

NEZASLUŽENI DOHODKI

1. VPRAŠANJE OBRESTOVANJA NEKOČ IN DANES

Ako se načne vprašanje o brezdelnem dohodku, takoj preskoči misel na obrestovanje, ki je toliko stoletij bilo v ospredju ognjevitih razprav med moralisti, družboslovci in gospodarstveniki. Praktično je to vprašanje danes rešeno, teoretično pa se debata še vedno nadaljuje.

Kaj sodijo cerkveni pisatelji in cerkveni očetje o obrestovanju?

1. — Cerkevni pisatelji in cerkveni očetje prvih stoletij stoje na stališču Aristotelove in Platonove filozofije, da je denar sam po sebi nerodoviten. Kdor za posojilo sprejema več kakor pa je dal, izrablja stisko bližnjega in greši zoper pravičnost in ljubezen (Laktancij, sv. Bazilij). Za sv. Janeza Krizostoma je jemanje obresti nekaj nenaravnega, ker hoče nekdo žeti, kjer ni sejal. Sv. Ambrož označuje obrestovanje z izrazom usura, t. j. oduševstvo. Za Tertulijana kakor za druge cerkvene pisce prve dobe je merodajna Aristotelova razlaga, da je denar le plačilno sredstvo, ki se s pósito ne izrabi in ne obrabi, kakor n. pr. hiša ali njiva. Zaradi tega posojevalec ni upravičen terjati nazaj več, kakor je dal. Nekateri se sklicujejo tudi na sv. pismo: Če posodite tistemu, od katerih upate dobiti nazaj, kakšno zasluženje imate? Tudi grešniki posojalo grešnikom, da sprejmejo enako vrednost (Lk. 6, 34). Kako naj bi torej smeli oni, ki se ponašajo s krščanskim imenom, zahtevati celo več, kakor pa jim dajajo v pósito? (Prim. Ign. Seipel. Die wirtschaftliche Lehren der Kirchenväter, v zbirki Theol. Studien d. Leo Gesellschaft 18).

Tudi v srednjem veku, ne izvzemši Tomaža Akvinskega, so obsodili obrestovanje.

2. — Tudi še v srednjem veku, ko se razvija trgovina in se začne razlikovati med rabno in menjalno vrednostjo, Cerkev vztraja na prepovedi jemati obresti. To cerkveno stališče ima oporo tudi v rimskem pravu, po katerem tisti, ki si denar izposodi, nosi tudi ves riziko za sprejeto vsoto. Stroga menjalna pravičnost zahteva, da vrne le to, kar je sprejel, in ne več. Veliki teološki pisatelji, kakor tudi sam sv. Tomaž Akvinec, vzdržujejo to stališče.

Sv. Tomaž Akvinec (1225—1274) se peča

z vprašanjem obresti posebej v knjigi *Questiones disputatae de malo* (1269), kakor v svojem glavnem delu *Summa Theologiae*, katere zadnji del je bil napisan v letih 1271 in 1272. Menjalna pravičnost, pravi sv. Tomaž, ne dopušča, da bi iz denarnega posojila kot takšnega smel kdo zahtevati obresti. (S. th. 2, 2, qu. 78, a. 1 ad 5). Sprejemati obresti bi se reklo, prodajati nekaj, česar ne poseduješ (istotam). Tudi kar si dolžnik z izposojenim denarjem pridobi, je plod njegovega truda in gredo sadovi njemu. (S. th. 2, 2, qu. 78, a. 3 ad 1 in 3). Pač pa je dolžnik upniku dolžan povrniti škodo, če ni v dogovorjenem roku vrnil posojila (De malo, qu. 13, a. 4 ad 14). Pri tem sv. Tomažu je povsem očitno naziranje, da bi nasprotovalo pojmu pravičnosti, ko bi upnik zahteval za posojen denar obresti, kajti riziko za izposojeno vsoto nosi dolžnik in ne upnik.

Prepoved jemanja obresti iz posojila je bila v dobi naravnega gospodarjenja umevna npravna zahteva.

3. — Tomaževo stališče, da iz denarnega posojila kot takšnega ni dovoljeno jemati obresti, je etičnega značaja in zaradi tega veljavno za vse čase. V dobi naravnega gospodarjenja je prepoved jemanja obresti iz posojila bila sprejeta kot samoposebi umevna npravna zahteva. Sicer se je v času sv. Tomaža, to je v XIII. veku, gospodarska oblika že pričela spreminjati v korporativno avtarktično mestno gospodarstvo, to se pravi v denarno gospodarstvo s prvimi začetki tvorbe kapitala. Pa tudi za korporacijski gospodarski sistem sv. Tomaž ne priznava upravičenosti brezdelnih dohodkov. On stoji, kakor rečeno, na etičnem stališču, da upnik ne more zahtevati več za denar, kakor pa je znašalo posojilo. Prav tako tudi Cerkev v tej prehodni gospodarski dobi vzdržuje obrestno prepoved, čeprav že priznava opravičenost gospodarskih pogodb z obveznim odškodninskim značajem. (Prim. O. Sshilling, *Reichthum und Eigentum in der ethisch-rechtlichen Literatur* 1908).

V XIV. stoletju nastopijo težave zaradi obrestne prepovedi.

4. — Toda že v XIV. stoletju, ki ga označujemo kot dobo zgodnjega kapitalizma, se prično javljati težave zaradi obrestne prepovedi. Gospodarske razmere se spreminjajo.

Denar kot pomagalo v poljedelstvu, trgovini, obrti, v nastajajoči industriji postane važen in iskan gospodarski činitelj. Krščanski socialni nauk se trajno ni mogel ustavljati spremenjenim gospodarskim oblikam, ako Cerkev ni hotela ovirati gospodarskega razvoja nastajajoče dobe. Cerkev je z obrestno prepovedjo v prvi vrsti hotela zaščititi gospodarsko šibke sloje pred oderuštvom. Bila je to doba prevladajoče verske miselnosti, doba za globoko versko življenje tako plodnega XIII. veka, ko je vpliv Cerkve narasel do take moči, da je načela pravičnosti in ljubezni mogla realizirati v kanonično zapoved v enem najvažnejših gospodarskih vprašanj. Gotovo ni bila krivda Cerkve, da je nastopajoči čas prinesel nove, praktične gospodarske norme, ki niso vedno zajamčile kršanske pravičnosti in seveda še manj kršanske ljubezni.

Razlogi, zaradi katerih Cerkev v novi dobi tolerira jemanje obresti.

5. — Ko so na splošno od XVII. veka dalje svetne oblasti začele dovoljevati obresti, so bili tudi že nekateri bogoslovni pisatelji mnenja, da je samo to dejstvo že zadosten razlog, da se tudi iz cerkvenega vidika dovolijo obresti. Njihov dokaz: Država lahko prenese lastništvo snovnih dobrin od enega na drugega, ako to zahteva velika korist skupnosti. Skupno javno dobro pa v novih gospodarskih razmerah zahteva, da se kar moč omogoči manipulacija z denarjem, že zato, da se pospeši trgovina in industrija. Ker pa ljudje ne bi dajali na razpolago denarja, razven če dobivajo iz tega lep dohodek, sme država dovoliti obresti in tisti, ki jih vzame, se ne pregreši zoper pravičnost in ljubezen.

Papež Benedikt XIV. (1740—1758) je leta 1745 z bulo "Vix pervenit" obnovil prepoved jemanja obresti na podlagi same posojilne pogodbe. Vendar pa vpoštevava spremenjene gospodarske razmere in važno funkcijo, ki jo denar v modernem gospodarstvu opravlja. Riziko za izposojeni denar ne nosi le dolжник, ampak tudi upnik, in zato sme le-ta iz **zunanjih** razlogov zahtevati iz posojila zmerno odškodnino (obresti). Ti razlogi so: a) morebitna škoda, ki bi jo upnik zaradi oddaje denarja utegnil imeti (Damnum emergens); b) izpad dobička, ki bi ga upnik mogel sam napraviti z denarjem (lucrum cessans); c) izposojevalcu se z zahtevo po obrestih naloži prisilno poroštvo, da bo držal pogodbo in v domnenem roku posojilo vrnil, ker bi sicer obresti naraščale (poena conventionalis).

Ti zunanji razlogi, zaradi katerih se **tolerira** tudi od cerkvene strani jemanje obresti, so prešli tudi v Cerkveni zakonik leta 1917 (kanon 1543), dokler ne bo kaj drugega odločeno.

6. — Iz npravnega vidika je torej vprašanje obresti pojasnjeno. Za **Sociologa** pa zavisi opravičenost obresti od vprašanja, če je **kapital produktiven ali ne**. Da je v sodobnem gospodarstvu potreben, je jasno. Po okrožnici "Quadragesimo anno" je tudi kapital upravičen do gotovega donosa proizvodnje. Iz tega vidika bi tudi neko zmerno obrestovanje ne bilo neupravičeno. Smatra se kot povračilo za usluge, ki jih kapital daje proizvodnji.

Kapital si lasti slej ko prej mnogo preveč.

7. — Toda slej ko prej ostane dejstvo, da si kapital lasti preveč, mnogo več, kakor mu po pravici gre. To naglašava tudi okrožnica Pija XI. Zato ni neopravičena trditev, da je obrestovanje, vsaj takšno in v tem obsegu, kakor je danes, **vir nezasuženih dohodkov in veliko socialno zlo, ker dejansko omogoča brezdelno življenje na stroške drugih**.

Kapital namreč ne nosi nič brez dela. Obresti pa so sad dela. **Obrestovanje torej omogoča izkoriščanje delovnega ljudstva**.

A največje zlo je v tem, da se tudi obresti **obrestujejo**. Obrestovanje gospodarsko zasušnjuje delovne sloje. Kajti kdor nekaj ima, ima vedno več, a imetje širokih ljudskih plasti se vedno manjša. Kajti delež obresti za delovno ljudstvo je zelo majhen. Zato bi vsaj previsoko obrestovanje z učinkovito socialno reformo bilo treba preprečiti.

2. DOHODEK IZ ŠPEKULACIJE

Obrestovanje je veliko socialno zlo modernega časa. Vendar se je težišče problematike kapitalističnega gospodarstva v zadnjih desetletjih od samega obrestovanja premaknilo k vprašanju nezasuženih dohodkov iz **gospodarske špekulacije**. Ni dvoma, da je gospodarska špekulacija tisti pojav, ki v sedanjem kapitalističnem gospodarstvu omogoča največje dobičke na škodo delovnih slojev.

Vsi vemo, kako pride špekulant do svojega "zaslužka": tisti, ki je lastnik kapitala, zna spretno izrabiti nesorazmernost, ki v modernem gospodarstvu pogosto nastaja med vrednostjo kapitala in gospodarskimi dobrinami, ki jih ljudstvo potrebuje. Sicer pa imamo špekulacij brez števila. Poglejmo le nekaj najznačilnejših:

Nekaj najznačilnejših oblik špekulacije.

1. Zlato polje za špekulante so predvsem hitro se menjajoče gospodarske konjunktore, nenadne spremembe v vrednosti valut, vojni časi, ki omogočajo veriženje in bajne vojne dobičke.

2. Varno zatočišče in zlata jama za špekulante so gospodarski monopoli, ki nastanejo po dogovoru med podjetniki (karteli, trusti, srugi, finanjske družbe) ali na podlagi državnih privilegijev (zaščitna carina, javne dobave, nizkoobrestna državna posojila, sanacija bank, itd.). Veliki dobički gospodarskih monopolov nastajajo na ta način, da namenoma omejujejo proizvodnjo in postavljajo na trg le malo blaga, ki ga prodajajo po visokih cenah; da si porazdele trge, izločijo medsebojno konkurenco, zato da more vsak v svojem sektorju diktirati visoke cene; da ruširajo ostala samostojna podjetja, ali pa jih pokupijo in spravijo v svoj sestav.

3. Vir nezasluženih dobičkov je v naših dneh velikokrat medsebojna gospodarska povezanost. Gospodarsko življenje je dandanes med seboj tako prepletano, da iznajdbe, pridobitve, izpopolnitve v eni panogi same po sebi nujno pridejo v korist tudi sorodnim gospodarskim vejam, ne da bi podjetniki mejnih panog kakorkoli k napredku prispevali in zanj kaj žrtvovali. Kakšne zasluge n. pr. imajo lastniki petrolejskih vrečev, da so znašli avtomobile? Ali hišni posestniki v velikih mestih, da prebivalstvo tako hitro narašča in so stanovanja vedno dražja? Ali da se sredi zapuščene pampe pojavijo zdravi vrelci po kakem potresu? Ali da je stekla železnica in avtomobilska cesta čez oddaljene planjave, ki so bile še za pašnike komaj dovolj primerne, a se naenkrat prodajajo po visokih cenah kot stavbene parcele? Vsak razume, da v vseh teh in nešteto drugih slučajih nekdo žanje, česar ni sejal. Brez lastnega truda in zasluge pridejo tako mnogi do ogromnih dobičkov.

4. So še druge oblike nezasluženih dohodkov. Tiste države n. pr. ki imajo razvito industrijo, veliko kapitala, vojaško in politično moč v svetu, porabljajo svoj prednostni položaj nad narodi tudi za to, da s političnim in gospodarskim pritiskom na gospodarsko in politično odvisne, manj razvite države zagotove lastni domači industriji, pa tudi lastnemu delavstvu in domačemu prebivalstvu sploh večje dohodke in višjo življenjsko raven, kakor pa bi mu na osnovi njihovega lastnega dela in prizadevnosti pripadala. Kaže se to posebno v kolonijalni po-

litiki. Materni deželi služijo kolonije kot cenen vir sirovin in kot trg za njene proizvode, denarnim koncernom pa kot polje dobičkanosnih investicij. Ne moremo se spuščati v podrobnosti, ker bi nas to predaleč vodilo. V tej zvezi bi morali posebej obravnavati tudi sovjetski imperializem napram satelitskim državam. Ena izmed značilnosti imperializma je bila vedno ta, da skuša na račun drugih narodov zvišati domači življenjski standard, kar brez dvoma spada tudi v poglavje nezasluženih dohodkov.

3. KATOLIŠKO STALIŠČE

Stališče katoličanov spričo označenega gospodarsko družabnega pojava še ni povsem enotno. Kakor vidimo, gre za dohodek podjetnika, glede katerega vsi soglašajo:

Podjetnik ima pravico do zmernega obrestovanja, do plače svojemu lastnemu delu in celo do zmernega dobička.

Prvič, da hoče kapital, ki je vložen v proizvodnjo, za svojo uslugo, ki jo nudi gospodarstvu, prejeti neko plačilo. Okrožnica Quadragesimo anno zmernega deleža iz donosa proizvodnje kapitala tudi ne odreka. Zmerno obrestovanje v proizvodnjo vloženega kapitala v današnjem gospodarskem redu torej še ne pomenja socialne krivice.

Drugič je jasno, da ima podjetnik, ki sam tudi dela v podjetju, pravico do gotove plače kakor vsak drug delavec, ki je zaposlen v podjetju. Kar podjetnik sprejema kot plačo za svoje delo, ne moremo smatrati kot njegov dobiček.

Tretjič: Podjetniku tudi ne moremo odrekati upravičenosti do gotovega zmernega dobička, ki ga ima iz podjetja. Stvarno podjetnik pride do dobička le na osnovi svojih špekulacij, ko se po vsestranskem preudarku odloči sedaj za nakup, sedaj za prodajo; za eno ali drugo vrsto blaga, ki ga v preračunanem trenutku vrže na trg; za investicijo in količino kapitala, ki ga vloži v podjetje, itd. Tako dobiček res nastaja iz špekulacije, a se smatra kot nagrada za usluge, ki jih podjetnik nudi družbi, da redno oskrbuje trg s potrebnimi dobrinami. V vsakem slučaju podjetnik nosi seveda tudi riziko.

Ako hočemo ostati pri zasebni gospodarski inicijativi in priznamo njen pomen za narodno gospodarstvo, potem moramo priznati tudi upravičenost do dobička, ker brez njega bi zasebna pobuda zamrla.

Boriti se je proti čezmernim in nezasluženim dobičkom.

Proti čemur se družba upravičeno bori, so

čezmerni in nezasluženi dobički, ki nosijo značaj oderuštva, izkoriščanja delovnega ljudstva, izrabljanje gospodarstva za politično nadmoč, monopolnih koncernov, ponarejanje blaga, itd. V tem je veliko socialno zlo in se krščanska socialna etika ne upira državnim posegom, ki skušajo omejiti nezaslužene dobičke.

Različna stališča proti čezmernemu dobičkarstvu.

Dandanes je le malo pristašev tako imenovanega liberalnega katolicizma, ki bi vsak dobiček, pa naj bo še tako velik, da le ni v nasprotju s kazenskim zakonikom, že smatrali kot "nagrado za čakanje" ali "plačilo za uslugo" narodnemu gospodarstvu.

Celo angleški distributisem (Chesterton-Belloc-Mac Nabb Distributive League 1928), ki zagovarja gospodarski program srednjih stanov, zahteva, da se zamaše viri čezmernih dohodkov in priznava opravičenost le zmernega dobička.

Najbolj radikalen program so sedaj postali v tem pogledu krščanski sojdarsti (Nemčija), ki zahtevajo radikalno obdavčenje nezasluženi dobičkov, drugič pa strogo nadzorstvo države nad karteli in koncerni. V času centrumaško-socialističnih vlad se je ta gospodarski program v Nemčiji tudi izvajal.

Obdavčenje čezmernih dobičkov in strogo nadzorstvo nad monopoli je gotovo najmanj, kar se mora zahtevati. V vezanem gospodarstvu državno gospodarsko nadzorstvo morda res še ni bilo potrebno, ker tedanji gospodarski sestav čezmernih spekulativnih dobičkov ni dopuščal. A drugače je v sedanjem denarno prometnem gospodarstvu, v katerem špekulacija igra tako veliko vlogo. Zato je umljivo, da je naše stališče do podjetništva bolj kritično kakor pa ga najdemo n. pr. še pri sv. Tomažu Akvincu. Pa tudi sv. Tomaž, ki priznava zmerne dohodke iz trgovine, potrebne za vzdrževanje družine (S. th. 2, 2, qu. 77 a. 4), že ostro obsoja špekulacijo bankirjev in velikih trgovcev, ki so se držali izven korporacij (S. th. 2, 2, qu. 128, a. unic.). Etično stališče se torej v krščanski socialni filozofiji tudi glede tega vprašanja do naših dni ni spremenilo.

Tudi z udeležbo delavstva na dobičku vprašanje čezmernih dohodkov še ne bi bilo rešeno. Če bodo delavci sledili proizvajalni politiki svojega podjetja, bodo postopali na enak način kakor zasebni podjetnik, ker so močno interesirani na čim večjem dobičku. Tudi oni se bodo pridružili kartelu in za-

tevali zaščitne cene. Za splošno blaginjo škodljivi vir čezmernih dobičkov pa ostane še vedno odprt.

4. KAKO POSTOPA DRŽAVA

Država je znala poiskati razna pota, po katerih skuša priti nezasluženi dobičkom do živega. Za njo kajpada niso merodajni socialno etični, ampak gospodarski vidiki.

Najprvo jo vidimo, da izredne dohodke obdavčuje z izrednimi davki, ko se virov izrednih dobičkov ne dotakne, pač pa obdavči dobiček. Sem spadajo davki na kapital, na kupone, na hišno najemnino, na pristrakarino in na vojne dobičke. Vendar pa se znajo obdavčenju izmuzniti še vedno razne skrite monopolne rente.

Drug način davčnega postopka gre za tem, da izredne dobičke prepreči že v samem izviru. Temu namenu n. pr. služi prepoved kartelov in trustov, omejitev dividend, znižanje obrestne mere, prepoved terminskih kupčij na borzah, stanovanjska zaščita in podobno. To so seveda le delni ukrepi, ki preprečujejo najbolj kričeče slučaje oderuštva, ki pa vprašanja v celoti ne rešijo. Kapital ima še vedno možnost, da se izmakne in se vrže na druge špekulacije.

Najbolj radikalen postopa država tam, kjer ona podjetja, iz katerih bi zasebniku utegnili dotekati prekomerni in nezasluženi dobički, enostavno podržavi. Večji donos iz socializiranih podjetij država uporabi za investicije v drugih gospodarskih panogah. Preračun državnih železnic na primer navadno ni prikrojen na dobičke, ampak le na kritje obratnih stroškov. Za slučaj, da so pasivne, se primanjkljaj pokrije iz drugih podjetij, n. pr. iz tobačnega monopola. Takšna delna socializacija družabno ni škodljiva. Izredni dohodki, ki se stekajo iz socializiranih podjetij, se porabijo za zvišanje plač, za pocenitev izdelkov, za nove investicije, itd. nikakor pa se ne stekajo v zasebne žepe.

DR. AHČIN

92 DINARJEV ZA EN VAŠ PESO

dobe Vaši dragi v domovini, če jim pošljete kavo preko naše posredovalnice! — Pišite nam po cenike!

USPEHOV POLNO LETO 1950

Vam želi

AGENCIA DE EXPEDICION

“ T R I G L A V ”

Calle a Monte Chingolo 1947,
Villa Domínico F. C. N. G. Roca

KATOLIŠKI MISIJONI

Triindvajset letnikov imajo slovenski "Katoliški misijoni" za seboj. Vso to dobo so izhajali kot samostojno gibalno in glasilo slovenskega misijonstva. V štiriin-dvajseti letnik stopajo kot del "Duhovnega življenja", vendar tako, da jih še vnaprej izdaja in urejuje Misijonska družba sv. Vincencija Pavelskega. Ta spojitvev obeh listov, ki se je zgodila najbolj zaradi večje enotnosti našega duhovnega tiska in njega poslanstva, bo na vse strani koristna. "Katoliški misijoni" ne le da nič ne izgubijo, ker ohranijo isti obseg kot prej, ampak celo pridob'jo, kajti skupno z "Duhovnim življenjem" bodo dosegli veliko večje število bralcev in tako še uspešneje vršili svoje poslanstvo med rojaki. "Duhovno življenje" s spojitvijo tudi bistveno pridobi: na vsebini, bogatiji, pestrosti in zanimivosti. Naročniki "Katoliških misijonov" povečini s to spremembo niso nič na novo obremenjeni, kajti že doslej so imeli skoraj vsi naročeno tudi "Duhovno življenje". Edino za tiste naročnike "Duhovnega življenja", ki doslej niso bili naročeni na "Katoliške misijone", predstavlja spojitvev obeh listov novost, ki pa bo gotovo z veseljem, dasi ne brez žrtve sprejeta, saj bodo prav na straneh "Katoliških misijonov" našli to, kar so lani v "Duhovnem življenju" pogrešali in česar so si tako želeli: več zanimivega, poljudnega, lahkega branja. — Tako spojitvev obeh listov pomeni nad vse posrečeno potezo, ki je bila storjena z najboljšim namenom, zato ji bo pa tudi vsemogočni Bog dal svoj blagoslov!

Gornja slika nam kaže slovenske misijo narje na konjičkih na poti k bolnikom

SVETOVNA OSEMDENEVNICA

Po vsej katoliški Cerkvi in — kar je edinstveno — tudi med protestanti in pravoslavni se od praznika Stola sv. Petra do praznika Spreobrnjenja sv. Pavla (18.—25. januarja) obhaja takozvana svetovna molitvena osemdnevnicca za zedinjenje vseh Cerkva, namreč katoliške Cerkve, pravoslavne Cerkve in protestantskih in anglikanskih sekt, ki naj bi se združile v eno samo Cerkev Kristusovo, da bo le ena čreda in en pastir.

Ni začela te osemdnevnicce katoliška Cerkev, tudi ne kaka katoliška pobožna duša, ampak protestantski pastor Lewis T. Watson, član Ameriške Episkopalne Cerkve.

Leta 1895 je ta izredni mož zbral nekaj neoženjenih pastorjev v nekako protestantsko redovno družbo, ki ji je vtisnil frančiškanskega duha. Kljub težavam in oviram, na katere je v začetku povsod naletel, je uspel.

Tri leta kasneje se je pod njegovim vodstvom ustanovila tudi podobna protestantska ženska redovna družba; 45 milj od New Yorka, v Graymooru, pa je ustanovil še nov moški samostan z imenom Spravna bratovščina sv. Pavla.

Stopil je v zvezo z nekaterimi anglikanskimi pastori v Angliji, ki so bili sorodnih idej. Eden od njih, Spencer Jones, mu je leta 1907 v pismu razložil svojo misel, naj bi na praznik Stola sv. Petra 18. januarja vsi tisti protestantski pastori, ki so za spravo z Rimom, pridigali o primatu apostola Petra.

Watson je za idejo pograbil in jo še razširil: Kaj če bi vseh osem dni med tema dvema, za spravo s Cerkvijo tako pomembnima praznikoma, Stolom sv. Petra in Spreobrnjenjem sv. Pavla, pridigali in molili za zedinjenje. Tovrstna pobožnost naj bi se imenovala Osemdnevnicca za edinost Cerkve. Ne da bi Watson čakal na mnenje Spencerjevo glede take razširitve njegovega predloga, je že naročil uredniku revije "The Lamp", ki je bila glasilo gibanja v USA, naj začne s propagando za to novo osemdnevnicco.

Propaganda se ni omejila samo na objavo tozadevnih člankov v reviji, ampak je s pismi in okrožnicami pridobivala za stvar ne le pristaše gibanja med protestanti in anglikanci, temveč tudi mnogo katoliških škofov in duhovnikov. Wattson je od obeh strani začel prejemati prijave in priznanja v tisoče. Tako so tisto leto 1908 protestanti in katoličani prvič obhajali to molitveno osemdnevnicco za edinost Cerkve.

Od tedaj naprej se je gibanje vedno bolj širilo in poglobljalo. Pred kakimi 40 leti,

leta 1909, je Wattson, tedaj še protestantski redovnik, zaprosil sv. očeta papeža Pija X. za apostolski blagoslov tej osemdnevnicci. Kajpada je papež ta blagoslov z največjim veseljem podelil.

Naslednje leto 1910 je ta skupna pobožnost rodila prve sadove: Wattson je skupno s svojimi učenci in s svojo žensko redovno družbo vstopil v katoliško Cerkev.

Junija istega leta je prejel katoliško mašniško posevčenje.

Osemdnevnicca pa se je širila, odslej posebno po katoličanih, dasi se je nekaterim upiralo, pridružiti se pobožnosti, ki jo je začel protestant. Toda vsi strahovi so počasaj pojenjali, ko so škofje Združenih držav, Anglije, Kanade in Avstralije, torej dežel z zelo mešanimi verami, drug za drugim brez oklevanja začeli vpeljavati pobožnost v svoje škofije.

Leta 1910 pa je papež Benedikt XV. uradno potrdil to tako katoliško, vesoljnostno pobožnost, jo uvedel obvezno za vso Cerkev ter ji naklonil obilo odpustkov.

Pij XI. pa je Duhovniški misijonski zvezji posebej poveril skrb za širjenje te osemdnevnicce med vernike vsega sveta.

Kljub temu, da si je katoliška Cerkev to pobožnost prisvojila naravnost kot uradno, so protestantj in pravoslavni vztrajali pri njej in tiste dni januarja skupno z nami, katoličani, molijo za edinost Cerkve.

Leta 1921 so jo delegati svetovne konference protestantskih in pravoslavni Cerkva prisvojili za ves nekatoliškj krščanski svet.

Kolikor nam je znano, je to edina pobožnost, skupna vsemu krščanstvu. Glavna misel, bistvena prošnja k skupnemu Očetu, je v srcih vseh molilcev, katoliških, protestantskih in pravoslavni, ista, v isti molitvi in v istem duhu: Da bi bili vsi eno. Način, kako priti do edinosti, je v očeh enih in drugih in tretjih kajpada bolj ali manj različen, pač kolikor večje ali manjše so razlike med nami, kristjani. A zdi se, da spričo današnjih razmer v svetu te razlike vedno bolj in bolj splahnevajo. V skupni borbi proti komunističnemu brezboštvu se zapadno krščanstvo kar očitno zblizuje; v rdeči sužnosti trpeče Vzhodne Cerkve, zlasti mase njih vernikov, pa tudi hrepeneče upirajo svoje oči v Skalo, katere edine peklenska vrata niso in ne bodo premagala...

Mi vemo, da je pot k edinjosti samo ena: Tista, ki jo izražamo v posvetitvi Presvetemu Srcu Jezusovemu: "Kralj bodi, Gospod, tistih, ki jih slepi verska zmota ali loči razkol, in

pokličj jih nazaj v zavetje resnice in k edinstvi vere, da bo kmalu ena čreda, en pastir..."

Nazaj...! Povratek! Véliki povratek!

Sveti oče je med vélike namene Svetega leta 1950 vključil tudi to nujnost sočobnega krščanstva, to srčno željo Cerkve: "**Kako nekaj velikega bi bilo, ko bi se v Svetem letu vrnili v eno in resnično Cerkev innogi, ki sicer verujejo v Kristusa Jezusa, pa so ločeni od Cerkve iz raznih vzrokov... Kdaj pride je med kristjani še ločitev? ... Kdaj pride ura, da se skladno združijo vse sile duha?**"

Slovenci smo se zlastj za zedinjenje z ločenimi pravoslavnimi brati že zelo zanimali, pa tudi to molitveno osemdnevnicu za zedinjenje Cerkve smo že več let opravljali. **Glede zedinjenja s pravoslavnimi smo naravnost prvi poklicani, da molimo in delamo zanj, kajti z večino od njih smo istega slovanskega pokolenja, skoro enakega jezika, sorodnega duha. Zato nas je Cerkev že večkrat naravnost opozorila, da pričakuje od slovenskih in slovanskih katoličanov odločilnega sodelovanja, prve vloge zlasti v trenutku božje Previdnosti, ki pride prej ali slej, ki se je pa v vsakem primeru treba nanjo pripraviti, da nas ne doleti speče... Toda, tudi vprašanje združenja z raznimi, skoro brezštevilnimi protestantskimj sektami, zlasti nam izseljencem božja Previdnost**

stavlja pred oči: Tu v Argentini na glavnih cestah naletimo ne velike, lepe protestantske in anglikanske cerkve, v predmestjih srečaš ponekod takorekoč na vsak korak molilnico te ali one sekte... Še bolj pa so v stiku s protestantskim svetom oni naši rojaki, ki so naseljeni v anglosaksonskih deželah: v USA, v Kanadi, v Angliji, v Avstraliji. Ti so včasih kar kakor katoliška kapljica sredi protestantskega morja, ki jih obdaja!

Zato pa mi Slovenci vsaj zaostajati ne smemo za drugimi katoljčani, ki bodo v tem Svetem letu sledili pozivu svetega očeta in kaj storili za povratek tavajočih in ločenih bratov v očetovo hišo. Kaj bomo storili?

Dvoje vsaj: **Spoznawali ta problem zedinjenja Cerkva, v kar bo "Duhovno žjvljenje"** redno prinašalo primerne sestavke.

Molili bomo, iskreno, goreče — v ljubezni do ločenih bratov, do radi ločitve trpečega očeta, do Cerkve, ki je okrnjena, do človeštva, ki je oslajljeno radi razdvojenosti krščanstva, do Kristusa, da njegova prošnja za edinost ne bo zamanj, do Boga, ki je z razkolom in krivoverstvom žaljen, namesto da bi bil v edinosti in enodušnosti čaščen.

Molimo zlasti v tej svetovni osemdnevnicj, ki je pred durmi. Posamezniki in po družinah. Molimo z Jezusom: "Naj bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi; da bodo tudi oni z nama eno..."

Da in ne

V zadnjih dveh letnikih obnovljenih "Katoliških misijonov" smo objavljali načelne razprave iz še ne izdane, a najbogatejše slovenske misijonske knjige "Ljubimo Cerkev", ki jo je napisal med vojno mladi ideolog novejšega slovenskega misijonskega gibanja Franc Sodja CM. V tej knjigi na podlagi osnovne teze, da je misijonstvo "presajanje Cerkve tja, kjer je ni", postavlja tudi celo vrsti zanimivih ugotovitev glede podrobnih vprašanj misijonske teorije — v poglavju z naslovom: "Da in ne". To poglavje bomo objavljali letos na tem mestu, prepričani, da bo bralcem v marsičem misijonske pojme še bolj razčistilo.

Kdo vodi misijonsko delo?

Mi pravimo, da pošilja misijonarja v misijone Kristus. Torej On sam vodi vse misijonsko delo. Ali je to res? **Da in ne!**

Če mislimo tako, da posamezni misijonarji kar naravnost od Kristusa dobe svoje poslanstvo, to mišljenje ni pravo. Tako odhajajo protestantski misijonarji, ki jih pošilja ta ali ona zasebna misijonska družba, organizacija, in gredo — kot pravijo — v

misijone v Kristusovem imenu in izvršujejo njegovo naročilo. V resnici pa niti niso pravi misijonarji, niti nimajo pravice misijonariti. Kajak ne?

Zato, ker je Kristus vse nadaljne odrešilno delo izročil Cerkvi. Ona naj zdaj vodi misijonsko in dušnopastirsko delo, ona naj pošilja misijonarje in samo ona ima pravico in dolžnost. Zato noben misijonar, ki ga ne pošlje Cerkev, ni pravi misijonar, pa četudi trdi, da prihaja v Kristusovem imenu. Zato pravi cerkveni zakonik, da je v deželah, kjer Cerkve še ni ali pa je šele v začetnem stanju, vsa misijonska skrb izročena edinole Apostolski stolici, to je papežu. In kogar pošlje papež, ta ima edini pravico ustanavljati Cerkev, po njem bo to poslanstvo vršila Cerkev sama. Nihče drugi tega poslanstva vršiti ne more in ne sme, ker mu Kristus ni dal ne oblasti, ne zmožnosti.

Torej ne vodi misijonskega dela Kristus, ampak Cerkev.

Po drugi strani pa je vendarle res, da vršiti ne more in ne sme, ker mu Kristus globlje pojmovanje Cerkve se skriva v tej

resnici. Saj smo rekli, da je Cerkev dalje živeči Kristus, torej Kristus sam, ki skrivnostno biva v Cerkvi, svoji nevesti, ki vodi po svojem vidnem namestniku tudi vse misijonsko delo in da on sam, ki je izročil Cerkvi to poslanstvo, daje poklic in moč posameznim udom Cerkve, da gredo v misijone kot misijonarji.

Ali je misijonstvo bistveno Cerkvi?

Po vsej pametni presoji bi človek rekel, da je misijonsko delo nekaj bistvenega za Cerkev. Ali to drži? Da in ne.

Če mislimo tako, da bi Cerkev brez misijonskega dela sploh nikdar ne mogla in ne smela biti, ker bi se s tem izneverila Kristusu, potem to ne drži.

Saj je cilj misijonskega dela, da se Cerkev zasadi tja, kjer je še ni. Kaj pa takrat, ko bo že povsod vsajena in utrjena in ne bo nobenega naroda, več in nobene dežele, kjer bi edino prave Cerkve ne bilo zakoreninjene?

Takrat bi bilo misijonsko vprašanje rešeno. Torej bi ga sploh ne mogla Cerkev več izvrševati. Ali bi zato prenehala biti prava Kristusova ustanova? Nikakor ne, saj bi že izvršila svoje prvo poslanstvo, da se razširi in utrdi po vsem svetu, preostalo bi ji le še drugo poslanstvo: voditi ljudi k zveličanju.

Torej misijonsko delo Cerkvi ni bistveno? To pa spet ne drži kar tako. Je bistveno, kajti po Kristusovi zamisli je Cerkev namenjena vsem narodom, vsemu svetu. Zato bi prenehala biti Kristusova ustanova, bi torej ne bila več prava Cerkev, če ne bi vsega storila, da se res povsod utrdi in ves svet sprejme v svoje naročje. To ji je bistveno, da bi brez tega izgubila svoj bistveni znak, da je katoliška, to se pravi, za ves svet namenjena.

Kako zdaj? Enkrat je misijonsko delo bistveno, drugič ne.

Stvar je preprosta. Bistveni znak Kristusove prave Cerkve je, da je katoliška, to je, po vsem svetu razširjena, da se po njej zveliča lahko vsakdo, ki je dobre volje. Dokler ne doseže tega, da bo res v vsakem narodu in na vseh zemljah utrjena, je njena bistvena naloga, da vrši misijonsko delo, ki ima pred seboj prav ta cilj. Ko pa enkrat ta cilj doseže, je misijonsko delo dovršeno in ni več potrebno, torej tudi ne bistveno.

Ali je misijonstvo cilj Cerkve ali le sredstvo?

Še bolj se nam to razjasni, če odgovorimo na vprašanje, ali je misijonsko delo cilj katoliške Cerkve ali le sredstvo.

Ali je cilj? Da in ne. Je bližnji cilj, ni pa končni cilj. Končni cilj Cerkve je, da vodi ljudi k zveličanju. Da pa more ta cilj do-

segati, se mora najprej povsod zasaditi. Kako naj vodi ljudi k zveličanju, če je ni? Zato vodi misijonsko delo. Torej ji je misijonsko delo le sredstvo za glavni cilj. Da bo mogla izvrševati svoje glavno poslanstvo, mora najprej povsod obstajati.

Dokler pa to misijonsko delo ni povsod izvršeno, dokler Cerkev ne bo res v vsakem narodu obstajala in samostojno živela, toliko časa pa je to cilj enega izmed dveh poslanstev Cerkve, namreč njenega razširjenja po vsem svetu. Za sedaj je cilj, glede na končni cilj pa je sredstvo.

Po tem takem se zdi, da ni treba, da bi misijonsko delo trajalo do konca sveta. Mi pa smo navadno mislili, da misijonsko delo ne bo nikdar prenehalo.

Lahko traja do konca sveta, lahko pa ne. V svetem pismu ni nikjer to povedano. Mislimo si pa lahko sami. Če je misijonsko delo samo to: povsod zasaditi Cerkev, potem ni treba, da bi trajalo do konca sveta. In ravno to želi sveta Cerkev, da bi ga čimprej dovršila. Pred seboj ima ta veliki cilj, da bi se vsi narodi čimprej združili v njenem objemu, zato moli v javnih in zasebnih molitvah, zato žrtvuje, k temu kliče in vabi vse pogane in nekatoliške kristjane, zato vrši obsežno misijonsko delo, delo za zedinjenje, delo za spreobrnjenje krivovercev. Čim prej mora biti ta cilj dosežen, da se bo potem mogla vsa posvetiti svojemu glavnemu cilju: vodstvu duš k nebeškemu zveličanju.

Ali bo ta cilj dosežen pred koncem sveta ali ne, tega pa ne vemo, saj ne vemo "ne ure ne dneva", kdaj pride Sin človekov. Niti angeli v nebesih ne vedo, kako naj vemo mi. Željo pa moramo imeti, da bi se to delo čimprej dovršilo.

Tako misijonski cilj ni v nedoseženi megleni daljavi, kakor ga navadno gledamo in se kar bojimo, da bi bil prehitro dosežen. Kar ne moremo se prav zganiti, če nam je ta dovršitev misijonskega dela odmaknjena prav na konec sveta.

Papež pa nam hoče pokazati stvar v drugačni luči. Pred nami je čisto jasen, določen cilj, ki ga moramo čim prej doseči. Zato ne sme biti v nas neko sanjarsko razpoloženje in omrtvelost, ampak se moramo zlasti zdaj, ko svet v svoji duhovni razkrojenosti tako nujno potrebuje Kristusove Cerkve, na kateri in v kateri edino bo mogel zgraditi boljšo bodočnost, zlasti zdaj se moramo vsi, stari in mladi, učeni in preprosti, revni in bogati, vsi, ki katoliško mislimo in čutimo, združiti v eno samo delovno armado, da vendar Cerkev zavlada po vsem svetu in ne sile teme.

Franc Sodja CM ("Ljubimo Cerkev!")

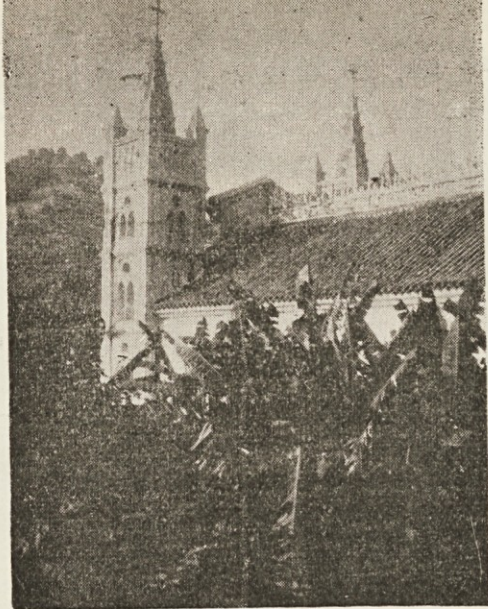
Z misijonskega potovanja

90 km severovzhodno od čaotunga proti Jangzeju leži mesto Iliang, ki šteje nekaj nad 10.000 prebivalcev. Leži nizko med gorami in ima tropsko podnebje. Mesto objemata dve hitri reki, ki se združita in nato hitita proti Jangzeju. Mesto — sicer tipično kitajsko — je čisto in lepo urejeno. Med bananami stoji moderna kamnita cerkev z dvema zvonikoma, ki ponosno dvigata križ nad mestom. Dobro uro hoda leži v hribih vas Tavance. Med blatnimi hišami stoji belo zidovje, podobno utrdbi. Za obzidjem stoji misijonsko poslopje s cerkvico.

Pred 100 leti je začelo pokristjanjevanje Junana. Francoski misijonarji so po Jangzeju prišli do province Sečvan in odtod v Junan ter je v Tavancih bila njihova prva postaja. Hodili so po hribovskih vaseh od hiše do hiše in oznanjali evangelij. Sad tega misijonarjenja je bilo krščenje skoraj vseh okolišnih vasi — in je danes okrog Tavance preko 1000 krščanskih družin. Začetki so bili nevarni za misijonarje in nove kristjane. Napadli so jih boksarji, roparji in druge nadloge. Zato je največji misijonar tistega časa p. Chicard — leteči apostol Junana — zgradil misijonsko trdnjavo v Tavancih, kamor so se kristjani zatekli v času nevarnosti. Trdnjava je bila večkrat oblegana in napadena, a nikdar premagana. Iz Tavance so misijonarji prodirali mimo Ilianga proti čaotungu, proti Kunmingu — sedežu province — in ostalih krajih Junana, ki je velik kot Francija in šteje ca. 16.000.000 duš.

Iliang in Tavance sta čitateljem KM znana iz 1. številke obnovljenih KM, ko je

g. Prebil poročal, da je bil tam z mons. Kerecem in sr. Konstantino, našo sedanjo prednico, na škofovski vizitaciji. Obljubili so tekom enega leta odpreti dispenzarij. Mesto in okolica z 180.000 prebivalci nima bolnišnice ne zdravnika. Dispenzarija do danes radi pomanjkanja personala še ni bilo mogoče odpreti, toda tudi Kitajci vedo, da obljuba dela dolg, in so stalno prihajali v bolnišnico spominjat nas dane obljube. Tudi mandarin se je oglasil in prosil, da vsaj za kratek čas pridemo pregledat in zdravit najpotrebnejše. Da bo vsaj delno izpolnjena dana obljuba, sva se s sr. prednico brez premišljevanja in posebnega pripravljanja odločila iti na pot. Pozabilu se je odzval tudi superior čaotunskih kam'lijanov p. Pastro. Vnaprej smo poslali naš potujoči dispenzarij. Odklonili smo ponujeno vojaško spremstvo in 27. 8. rano na konjičkih zdir'ali preko čaotunske ravnine. Sklenili smo narediti pot v 1 dnevu. Po 5 urah smo prišli do gorovja, kjer pešci običajno zaključijo prvi dan poti — mi pa smo brez počitka nadaljevali pot po strmih gorah in se dvignili 3880 m visoko — od Fen Svej Lina, hrbta, kjer se cepijo vode. Nato je začela pot navzdol. Ob 5 popoldne smo prišli do zadnje večje vasi na poti v Iliang. Vsi so nam prigovarjali, da se ustavimo in prihodnji dan nadaljujemo. Proti mraku na Kitajskem potovanje preneha. Boje se nevarne poti, roparjev, zveri, strahov, neviht itd. Toda mi smo vztrajali pri svoji trmi in nadaljevali pot. Kmalu po 6 uri nas je dohitela temna noč. Takrat je začel pusto-

Kamnita cerkev v Iliangu

lovski del našega romanja. Jezditi ni bilo možno, ker je pot strma in od nalivov deževne dobe na mnogih mestih komaj prehodna. Padcev nismo šteli, na bolečine nismo mislili. Predno je nekje nehale boleti, je na drugem mestu začelo še močneje. Ob 9 smo prišli v ravnino do reke in nato skoraj dve uri ob strmi reki proti cilju. Pred polnočjo smo že sladko počivali na prijetnih trdih kitajskih posteljah ilianskega župnišča.

Kako je bilo v Iliangu? Bili smo gostje kitajskega patra Choua. Je že 20 let župnik v Iliangu, kjer je spoštovana osebnost pri kristjanih in paganih. Je dober pridigar in je ob nedeljah nabita cerkev poslušalcev vseh sekt. Dan po prihodu je bila nedelja in smo počivali pod bananami ter s težavo odganjali ljudi, ki so hoteli zdravil. Pozdravit nas je vrisel mandarin. Prejšnji dan je ustanovil za inteligente konfucejevo društvo in ob tej priliki priredil večerjo. Upal je, da bomo že pred nočjo dospeli in so nas čakali, a končno le brez nas začeli. V svojem govoru je navzočim povedal, da katoličani prihajajo zdraviti, da se ne boje nevarne poti, in pozval navzoče, naj vsaj malo posnemajo katoličane pri delu za blagor bližnjega. Prihodnji dan smo začeli s pregledom bolnikov. Dnevno jih je bilo preko 200 — en dan pa smo šli v Tavance in tam pregledovali bolnike, ki so prišli iz vseh daljnih vasi; mandarin je pred našim prihodom dal oznaniti po vsem mandarintu to novico. Za pregled in zdravila smo pobirali le prostovoljne prispevke, katere smo pustili sirotam na misijonu in cerkvi v Iliangu, ki je letos trpela veliko škodo. Čez teden dni nam je zmanjkalo zdravil, pa tudi

dolžnost nas je klicala na delo v bolnišnico.

Pred tremi meseci so mesto napadli oboženi roparji. Vse so oplenili in je še bilo čuti depresijo po tem napadu. Največ je trpel misijon. Med roparji je bilo tudi nekaj rdeče naštudiranih in našopirjenih pismoukov, ki so uničili, česar odnesti niso mogli. Streljali so v okna, razbili harmonij, raztrgali knjige in uganjali razne druge učnosti rdeče visoke šole. Tudi v kamniti kip Srca Jezusovega v glavnem oltarju so streljali. Pater, ki nam je pripovedoval zgodbe tega napada, je rekel med drugim: pozabili so, da je Cerkev zidana iz skale in da stoji na skali. V njej učimo ljubezen, pa so prišli slepci, katerim je prva točka programa sovražstvo; toda kamen je trši od blata, ljubezen močnejša od sovražstva...

Roparji so odnesli tudi cerkveno perlo. V dobrem dnevu so opravili svoje delo. Ko je v hribu nekdo zapotal s strojnico, so hitro odšli v gore, trdno prepričani, da prihaja vladna vojska. Nekaj ur pozneje se je v Tavancih oglasil ropar s puško preko rame in patrovo štolo v rokah. Vprašal je za pot v Iliang in povedal, da mora nesti kos blaga na svoje mesto. Pozneje so ga videli v spremstvu starčka, ki mu je kazal pot in ga nihče ni poznal. Kristjani trdijo, da je bil sv. Jožefu podoben. Ko sta prišla do reke ob mestu, je starček zginil, roparja pa so obkolili ljudje. Hotel je streljati, a ni imel v prstih moči. Takrat je povedal, da ne ve, kako je prišel na to mesto, da je hodil ko slep, da je videl le pot nazaj... Peljali so ga na mandarinat, kjer je vse izdal. Štolo so vrnili patru, roparja pa še isti dan ustrelili. Od vseh strani so prihajali h patru in ga prosili za košček čudovite štole...

Opazoval sem življenje na misijonu. Ves dan so prihajali h patru kristjani in pagani, prosili so ga svetinjic. Videl sem paganko, ki je dvakrat dnevno prišla, da jo je pripravljala za krst. Vedno je imela v naročju otročička. Njen zakon je bil 7 let brez otrok. Trdila je, da je v spanju videla Marijo, kako ji daje v naročje otroka. Prihodnje leto je res rodila zdravega potomca in ga je dala takoj krstiti, sedaj pa isto nameravata storiti z možem...

Naš povratek je bil tudi romantičen. Ko smo nastopili pot proti goram, je začelo dežiti in smo radi silnih nalivov zvečer obtičali 6 ur pred domom v kitajskem hotelu. Vzeli smo prvi razred: vsakdo je imel svoje deske v istem prostoru s prešiči, kurami, kravami in podobnim. Tudi prihodnji dan nas je na poti dež hladil, ko smo pa prišli v Čaotung, je posijalo toplo sonce...

Msgr. Kerec je bil vesel naše poti, Vsaj delno smo izpolnili obljubo. Upajmo, da bo dispENZARIJ ENKRAT postal dejstvo in da bomo našli moči, ki ga bodo vodile v korist revnega prebivalstva in čast našega misijona. Kdor bo tam, bo po napornem delu včasih čutil utrujenost. Takrat bo lahko šel v TAVANCE, kjer bo našel pod bambusom prijeten hlad in mir v cerkvi, kjer ob glavnem oltarju visita dva trakova z napisi: *Nous raconterons les misericordes du Notre Seigneur, amour pour amour, vie por vie...* Usmiljenje Gospodovo so nam oznanili; ljubezen za ljubezen, življenje za življenje...

Sestra Konstantina na konjiču

Po pardnevnem počitku nam je msgr. Kerec povedal, da se je večkrat pri njem oglasil mandarin iz Lutjena in ga prosil, da bi tudi tam odprli dispENZARIJ. Mesto Lutjen leži le 40 km proč od čaotunga, ima ca. 10.000 prebivalcev, mandarinat pa 80.000. V mandarinatu je precej muslimanov, v mestu samem le petna, ostali vsi pagani in še nobenega kristjana. — Ko smo sporočili, da pridemo, je mandarin s spremstvom prišel po nas v čaotung. On in msgr. Kerec sta odšla na nosilnicah, midva s sr. prednico na konjičk'h. Na meji mandarinata nas je čakal vojaški poveljnik Lutjena z vojaki in nas spremljal do mesta. Tam smo stanovali pri mandarinu, ki je z gospo skrbel za našo udobnost. Monsignor je pregledal teren in hišo, katero nam hoče mandarin pokloniti v last pod pogojem, da odpremo dispENZARIJ, s sr. prednico sva dva dni pregledovala bolnike. Pred bodočim dispENZARIJEM je bila taka gneča, da so vojaki morali delati red in deliti listke za pregled. Vsem radi kratko odmerjenega časa nismo mogli ustreči, vendar smo jih dnevno pregledali preko 300. Naš namen je bil ogled možnosti novega dispENZARIJA ter smo vzeli le malo zdravil. Večer pred odhodom v čaotung nam je župan z mestnim svetom priredil večerjo. Povedal je da Lutjen take svečanosti ni doživel in da prvič v svoji sredi pozdravlja evropske goste. Mandarin je povedal, da se je obrnil na msgr. Kereca, ker ve, da je on že veliko storil za kitajski narod, in ga prosil, da isto stori tudi v njegovem rodnem kraju. Izrazil je tudi željo po gradnji cerkve. V lepi kitajščini je odgovoril naš monsignor, ki se je povedal, da ne zaslužimo še nobene pohvale in časti, saj za Lutjen še nismo ničesar storili, da smo prišli le pogledat možnosti za nov dispENZARIJ v Lutjenu, ki je izrazil tudi željo po Križu, da vsak dan na mandarinatu mašuje in da molimo ne le za pomoč bednim, ampak tudi za Luč v njihovem kraju...

Prihodnje jutro smo osedlali konje in odšli proti domu. Do mestnih vrat so nas spre-

mili vsi predstavniki oblasti, mandarin je šel z nami do meje mandarinata, v čaotung pa je z nami poslal svojega adjutanta.

To je pusto in nezanimivo poročilo o obisku v Lutjenu, toda za nas nepozaben dogodek. Videli smo, da je vinograd velik, a delavcev premalo, videli smo naklonjenost inteligenčnih krogov in predvsem oblastnikov do katoliške Cerkve in videli smo, da je imel kitajski kardinal prav, ko je pozival misijonarje v Kino ter jim priporočal najuspešnejši način dela: graditi šole, dispENZARIJE, bolnišnice...

Zvečer ob povratku iz Lutjena 20. 9. so me sestre iznenadile na stanovanju. Sr. prednica je povedala med drugim tole: "Danes je ravno leto dni Vašega prihoda v našo bolnišnico. Takrat sem Vam v pozdrav izročila šopek krizantem. Letos Vam dajem mesto krizantem šopek lepih vrtnic. Nisem jih nargala — povijem Vam vse Vaše bolnike tega leta in le-ti naj bodo ta šopek lepih vrtnic. Velik je in se je posebno zadnji mesec povečal na naših misijonskih potovanjih med najbednejšimi v zakotnih selih Kine, ki so tako bedni, da do bolnišnice ne morejo. Šopek je velik in bomo prosili Boga za zdravje, da si boste med nami nabrali še veliko šopkov vrtnic, ki nikdar oveneti ne morejo."

Ob tej intimni slovesnosti sem v mislih romal po naših nedavnih poteh. Mislil sem na nevihto in deževje nad Kino. Za dežjem sonce pride — pa sem mislil tudi na tiste, ki naj bi za nami v sonce prišli...

Tako dr. Janež iz čaotunga v predzadnjem pismu. Zadnje pismo, ki smo ga prejeli pred kratkim in ga objavimo prihodnjč, prinaša veselo vest, da so z rentgenom srečno v čaotung prišli in da že deluje — v neizmerno veselje misijonarjev in ljudstva.

STRAŠNA JE NJIH ODGOVORNOST...

V svetem mestu Rimu, prav blizu Vatikana, nasproti kupoli sv. Petra, se dviga na griču Janikulu papeški mistijski zavod "De Propaganda Fide". Tamkaj študirajo in se vzgajajo bogoslovci vseh mogočih ras, došli z vseh strani sveta, da se pripravijo na svoje bodoče vodstveno delovanje, vsak v svojem kraju v svojem narodu, med katerega se po končanem študiju komunistični duhovniki Gospodovi povrnejo.

Toda tudi v Moskvi obstoji neke vrste "seminarji De Propaganda Fide": Komunistična univerza, zlasti nje mednarodni oddelek. Tudi ta zavod ima namen, zbirati, vzgajati, in šolati najizbrane mlade komunistične "vernike" raznih dežel in narodov, ter jih potem pošiljati po vsem svetu, širiti komunistično vero in materializma in brezboštva.

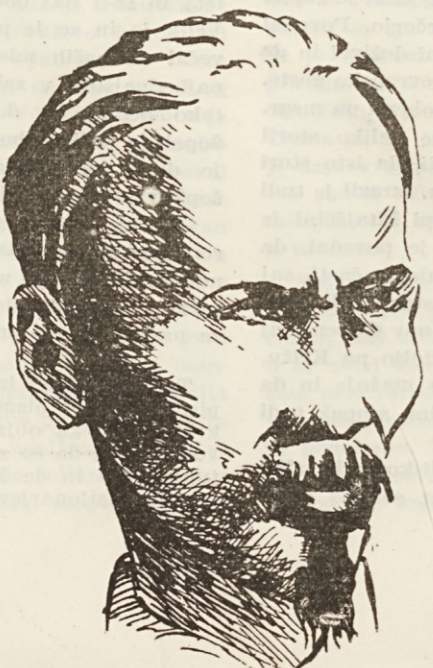
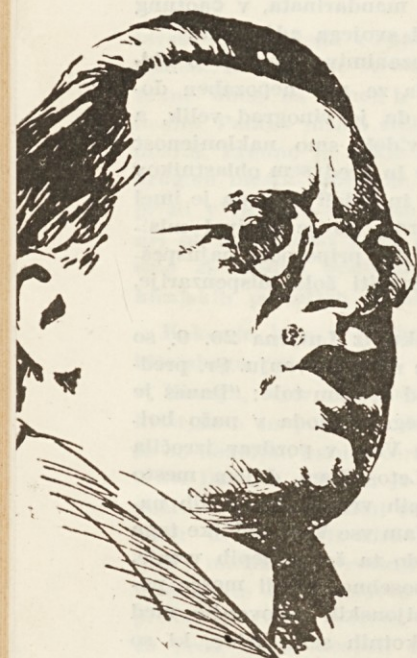
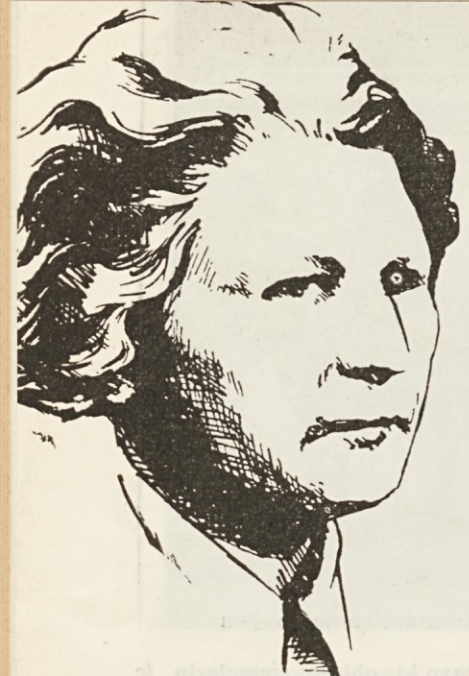
Vsi današnji voditelji komunizma v posameznih deželah, katerih slike prinašamo, so študirali in se vzgajali v Moskvi več let, v trdi šoli in disciplini, in so se prevzgojili v njej v revolucionarje in diktatorje. Francoz Jean Valtin, ki se je tu študiral, poroča, da se "predavanja Mednarodne univerze vodijo izključno z vprašanji razredne borbe in širjenja komunizma". Tam ni znanstvenega dela v našem pomenu, ki naj bi oblikoval učnjake-teoretike. Kar je teorije, se rabi samo v zvezi z razglabljanjem revolucionarnih podvigorov po svetu, preteklih in sodobnih. Vse se skrbno analizira in opredeli kot posrečeno ali ponesrečeno, kot uporabno ali neuporabno, kot taktično ali netaktično... vse pa pod v'ldikom enega cilja: kako manjšini pridobiti nadmoč, kako s kakršnimikoli sredstvi priti do oblasti, kako komunistični partiji v narodih, po celem svetu podariti zavetje v roke. Kaka ideja, kako gibanje, kaka akcija ima sam po sebi vrednost, kadar pomeni korak naprej do dosege oblasti.

V tej šoli so se vzgajali tudi vsi današnji vodilni komunistični voditelji, katerih slike prinašamo skupaj z njih učenikom STALINOM.

Na levi zgoraj je videti podoba znamenite romunske zunanje ministrice ANE PAUKER, spodaj pa voditelja italijanskih komunistov PALMIRO TOGLIATTIJA. V spodnji vrsti so od leve na desno:

lesno: HO-CHI-MIN, voditelj komunističnega "osvobodilnega" gibanja "Vietnam" v Indokini, ki pa si je samostojnost pridobila mimo komunistične akcije. Zraven je MAO-TSE-TUNG, voditelj kitajskih komunistov, ki se jim je posrečilo zavzeti domala vso Kitajsko; potem MAURICE THOREZ, voditelj francoskega komunizma, KLEMENT GOTWALD, češkoslovaški komunistični diktator, in končno: JOŽE BROZ-TITO, prvi diktator Jugoslavije, tudi naš domovine.

Strašna je odgovornost teh ljudi! Ustvarjeni so od Boga Vsemogočnega. On jim ohranja telesne in dušne sile; narodni pod njih nasilno oblastjo, so vsi izključno božja last, njih dežele z vsem bogastvom in lepotami prav tako Bogu... Vse je ustvarjeno v službo in čast Bogu... Oni, voditelji, bi morali k Njemu voditi ljudstva in narode, pa jih nasprotno odvajajo, trgajo proč od Njega in jih vodijo v brezboštvo, k Satanu — zvodniki! Strašna je njih odgovornost pred človeštvom in Bogom: že zdaj jih kolnejo milijoni ljudi, nekoč pa jih bo za večno preklel sam Bog — če se ne spreobrnejo in spokore. Nema njihna pa je odgovornost pred Bogom, človeštvom in narodom tudi onih "malih voditeljev", ki utirajo komunističnemu zlu pot vsak v svoje neposredno okolje bodisi z organizacijo, tiskom ali besedo. Tudi med nami, Slovenci so. Molimo zanje, da pravočasno spregledajo!

OLITEV ZOPER PREGANJAL-
E CERKVE. — SPREJMI, PRO-
MO, GOSPOD, POTOLAŽEN
ROŠNJO SVOJE CERKVE, DA
O PREMAGALA VSA NASPRO-
OVANJA IN ZMOTE TER TI
UŽILA V VARNI SVOBODI.
O KRISTUSU GOSPODU NA-
SEM. AMEN.

MOJE PRVO MISIJONSKO PISMO

Iz daljnega Siamu naj pišem svoje prvo misijonsko pismo dragim Slovencem vsepovsod, kamor najdejo pot dragoceni "Katoliški misijoni". Č. M. Ksaverija je že opisala misijonsko delo v Siamu in našo misijonsko hišo "Mater Dei", saj deluje tu že dobro vrsto let. Kaj naj torej pišem jaz, ki sem pripeljala pred dobrim letom? O svojem potovanju? Tudi to ni preveč lahko; prvič, ker je trajalo zelo dolgo, drugič, ker prav posebno zanimivih dogodkov ni bilo. Če pomislite, da je č. M. Rafaela poletela iz Bangkoka v Rim v treh dneh, in da sem jaz napravila isto pot v obratnem smislu v skoro natančno štirih mesecih, se boste pač čudili. Pa je moje potovanje v misijone pravzaprav trajalo nič manj kot dvanaest let in nekaj dni. Marija, ljuba Mati in Kraljica Slovencev, je bila tudi moja zvesta Vodnica in usmiljena Pomotnica na tako dolgi in večkrat kar raskavi poti; brez nje bi ne dosegla cilja. Tako hvala Bogu za vse, vsa dolga večnost ne bo preveč za zahvalo.

Gospod je klical že l. 1937, in po končanem študiju sem se, prav na praznik sv. Frančiška Ksaverija, "napotila v misijone". Povedati moram tudi, da sem zadnjih pet let v domovini preživela na učiteljski v dragem redovnem domu čč. m. Rafaela in m. Ksaverije v škofiji Loki, kjer ni manjkalo odmevov iz misijonov, saj je bila naša ravnateljica m. Katarina Pirc, sestra č. m. Ksaverije in sedanja prednica te tako preizkušene uršulinske hiše, ki vam jo toplo priporočam v molitev.

Spomladi l. 1936 sem vstopila v uršulnski novicijat v Beaugencyu v Franciji, a po končanem novicijatu so me, dve leti pozneje, predstojniki poslali na Angleško, da se naučim tega za misijonsko delovanje tako potrebnega jezika. Potem je izbruhnila vojska, težav ni manjkalo in sedem let je minulo, preden je bilo mogoče misliti na odhod. V misijone? Zaenkrat še ne: božji mlini meljejo počasi, a gotovo. Po desetih letih redovnih obljub delajo uršulinke tako zvano "tretjo probacijo", to je neke vrste drugi novicijat. L. 1946 je bilo, prvič po letih vojske, mogoče organizirati tako probacijo v idealnem ozračju Večnega mesta in tja so me predstojniki poslali, za kar sem jim nepopisno hvaležna. Deset krasnih mesecev sem preživela v Rimu, v molitvi, premišljevanju in študiju. Štirikrat sm imela srečo videti sv. očeta in sprejeti njegov blagoslov. Na

grobvih sv. apostolov in mučencev sem molila za ubogo domovino in za blagoslov na svojo misijonsko pot. Lepi meseci probacije so bili pri kraju, in treba je bilo, ne brez bridkosti v srcu, misliti na odhod. Božja Previdnost je čudovito poskrbela za potovanje v Rim, autobus nas je popeljal iz Južne Francije v sončno Italijo, a sedaj, kako in odkod dobiti pravice za odhod? Ni šlo in ni šlo, dasi so predstojniki trkali na različna vrata. Na rimskih uradih, zlasti teh Rdečega križa sem srečevala uboge slovenske rojake, ki so se pripravljali na odhod iz taborišč. Srce mi je krvavelo ob pogledu nanje in vsi mali križi in težave mojih vojnih let so izginili kot kaplje v morju tega gorja. Medtem je prišla od doma tudi novica, da je moj edini brat Marjan (oče nama je padel v vojski l. 1918) odšel z vojniki begunci na Koroško maja l. 1945 in da se je menda vrnil, a ne k ljubeči osamljeni mami, marveč v junaško, mučeniško smrt. Najbrž je že v deželi luči in pokoja in pomaga svojim rojakom in svoji materi in misijonski sestri s priprošnjo pri Bogu.

Končno sem mogla v začetku avgusta 1947 odpotovati iz Rima v Francijo in od tam nazaj v Anglijo, kjer sem se 27. novembra, na praznik čudodelne svetinje le vkrcala za Siam z neko siamsko sestro, s katero sva romali skupaj že od let novicijata, saj je sestra vstopila istočasno z menoj. Skoro mesec dni je trajala vožnja preko Baskajskega zaliva, Gibraltarja, Sredozemskega morja, Sueškega prekopa, Rdečega morja in Indijskega oceana do otoka Pinanga. K sreči smo imeli irskega duhovnika, vojnega kurata, na ladji, ki je dnevno daroval sv. daritev in nam lomil Evharistični Kruh. Mnogo angleških družin je potovalo v Singapur ali Pinang, tako da smo imeli celo šolo na ladji. Dolgočasiti se ni bilo mogoče, saj je bil živžav vsepovsod, časa za resno delo pa tudi ni bilo mnogo. Naravnih lepot bi ne mogla vseh opisati; kar me je najbolj očaralo, je bila krasna bleščeča modrina morja in neba, ko smo se, prav za praznik Brezmadežne, počasi premikali preko Sueškega prekopa v Rdeče morje. Bližina Svete dežele je tudi posebno doživetje. Gotovo smo križali Gospodovo pot, ko je kot Dete-begunec v naročju svoje Matere romal v Egipt in nazaj v svojo deželo.

22. decembra sva se izkrcali v Pinangu. V vroče, megleno in deževno ozračje zaviti hribi in gozdovi čudnih oblik so nas pozdra-

vili iz obale. Pa ni bilo časa za čustva in občutke, treba je bilo misliti na vlak, ki bi naju čimprej popeljal v Bangkok, kajti sestra Siamka je že, odkar smo prišli v tro-pični pas, trpela na mučni, dasi ne nevarni bolezni. Doživeli sva razočaranje: na vlak bi bilo treba čakati teden dni. V francoskem samostanu "Dames de St. Maur" so naju sprejeli z veliko ljubeznivostjo, dasi naju niso poznali. Tam sva ostali za Božič, moj prvi Božič v misijonih, Božič z Marijo, Jožefom in Novorojenim Detetom v prenočišču! 27. decembra je bilo končno le mogoče leteti v Bangkok; ta nova siamska zračna pot je bila odprta samo teden dni prej. Zrakoplov je bil čisto majhen, pa nas je varno, dasi dosti počasi v štirih urah pripeljal na aerodrom blizu Bangkoka. Tam naju je čakala č. m. Ksaverija in neka angleška misijonarka. Čez dobro uro smo bili doma, v "Mater Dei" prav na praznik Marijinega prvega posinovljenega otroka sv. Janeza. "Moja duša poveljuje Gospoda..." Lepi kip Mater Dei na samostanski verandi pred vhom nas je pozdravil že od daleč. "Odkod meni ta sreča, o Mati Marija, Mater Dei, Mati našega Boga, da smem priti v Tvojo hišo?" "Odkod tebi ta sreča, otrok?" so se smehljale njene ustnice na ljubeznivem kipu. Č. mati in m. Ksaverija sta me peljali v kapelo, kjer je v zlati monštranci blestela bela Hostija: Najsvetejše je bilo izpostavljeno. Takrat sem malo bolje razumela, odkod ta velika sreča misijonskega poklica: prav iz Gospodovega ljubečega Euharističnega Srca. On je veliki, edini Misijonar, mi pa njegovi udje, skromna zrna v veliki Ho-

stiji, ki jo neprestano daruje Očetu. Če je tako, ljubi Jezus, potem uresniči tudi zame lepo molitev slovenske pesnice: "Ti Hostija zame, jaz hostija zate." O da bi bil v tem ves moj misijonski poklic, pod varstvom Matere Marije. Prosim, molite zame!

Prvo leto v misijonih je minulo silno hitro. Zunanjih dogodkov ni veliko, ven gremo malo, šolskega dela pa je zelo veliko, poleg študija sijamščine, ki zaradi pomanjkanja časa počasi napreduje. Kar je napravilo tu name najbolj mogočen vtis, je redovno življenje v misijonih: prav tako globoko, resno in obsežno kot v naših deželah. Vedno bolj umevam, kako potrebno je to, ne samo za osebno duhovno zdravje, marveč tudi za uspešno delo med našimi poganskimi učenkami. — Pa se mi zdi, da ima to globoko redovno misijonsko življenje še drug pomen, ki je v tesni zvezi z ubogo, mučeno domovino. Gotovo, česar slovenski narod sedaj najbolj potrebuje, je: sinov in hčera, popolnoma predanih Bogu, ki so pripravljeni mu služiti tudi za one, ki so ga zavrgli, in tako pripraviti pot za bodoče apostole in misijonarje med Slovenci doma, ko pride Gospodova ura za to... Molimo, prosim, skupaj za misijonske poklice, za svetost misijonarjev, za kraljestvo Kristusovo na vsej zemlji.

M. Marija Frančiška Novak O. S. U.

Spodnja slika nam kaže skupino uršulinskih gojenk v Bangkoku. V sredi je č. m. Rafaela Vurnik, na njeni desni pa č. m. Ksaverija Pirc. Prva je sedaj generalna asistentka uršulinskega reda v Rimu

V LOTANGU ORJEJO LEDINO

Z veseljem so naši ljudje brali zanimivosti "Iz misijonarjevih doživljavaev", ki jih je pisal slovenski misijonar Janez Kopač OM na Kitajskem in smo jih objavljali v lanskih "Katoliških misijonih". G. misijonar je nameraval s tem popisovanjem nadaljevati in nas bi gotovo njegovi današnji doživljaji še veliko bolj zanimali, kajti tisti kraji, kjer je on, skupaj z ostalimi slovenskimi lazaristi, so že nekaj mesecev pod rdečimi, ki misijonu in misijonarju pripravljajo gotovo vsak dan nova doživetja. . . . Toda prav radi novih razmer letalska pošta s Kitajsko, zlasti z nje notranjimi pokrajinami, ne obratuje, in tako misijonarji od tamkaj bolj malo pišejo oziroma njihova pisma mesece in mesece romajo, preden pridejo do nas. Potom USA smo zvedeli, da so naši še vsi na položajih in da novi gospodarji dežele zaenkrat tamkaj še ne pritiskajo z vso silo in se more misijonsko delo naprej vršiti. Kako je pa to delo bilo tamkaj že v navadnih razmerah težko, to razvidimo iz naslednjega opisa misijonskega področja Lotang, ki je poverjeno našima misijonarjema, g. Pokornu kot župniku in g. Kopaču kot kaplanu. Poročilo nam je še pred prihodom komunistov poslal g. Pokorn in se takole bere:

Naša "fara" obsega vse okrajno glavarstvo Sün-wu in slabo polovico ali vsaj tretjino okrajnega glavarstva Hui-chang. Prebivalstva bi bilo približno 120.000, ali morda še kaj več. Katoličanov računamo okoli 200. Prejeko je bil še misijonar tu, jih je bilo vsaj še enkrat toliko. Pred prvim prihodom rdečih (okrog 1930) jih je bilo menda še več. Kristjanov, ki nimajo samo tega imena, ampak se res tudi krščansko udejstvujejo, bi našteli niti do 100. Mnogi mešanih zakonov nimajo urejenih in jih je tudi težko urediti, ker ni pravih dokumentov. Mnogi otroci niso krščeni in jih ne moremo takoj, ker morajo biti preje poučeni, kajti cerkveni zakon jih šteje med odrasle. Skoro povsod so kristjani le moški, njih žene in skoro vsa družina je še poganska.

SEDEŽ NASE FARE JE LOTANG. Tu imamo precej lepo enonadstropno hišo; nekateri celo pravijo, da je najlepša v kraju. Tudi prenovljena cerkviča, čeprav zelo preprosta, je kar čedna. Radi primernege stanovanja in ker so v tem kraju katoličani še najbolj številni, je Lotang zaenkrat središče. Kako bo v bodoče, kdo ve. V kraju samem je 40—50 kristjanov, v bližnjih vaseh pa tudi še kakih 20. Mnogo je "kristjanov", ki še niso bili krščeni, kot sami pravijo. Pri-

glasili so se bili za sprejem v katoliško Cerkev svoj čas, pa se niso dovolj resno pripravljali in jih misijonar ni krstil. Sami se imajo še za "kristjane", samo da krščeni niso. Pa tudi resnih katehumenov imamo nekaj; n. pr. naš kuhar, naš nosač na misijonskih potih; naša bivša sosedka, ki sem jo še lani za 15. dan osme lune skozi okno opazoval, kako je pripravljala daritev maliku, sedaj pa zelo pogosto hodi k nedeljski maši; mutec, ki ima na domu veliko nabožno sliko in v cerkvi po svoje moli iz molitvenika; mladi krojač in njegova žena, ki sta se prišla poročiti na misijon; mali 10 letni brihtni fantič in še kdo. Molite za nje, da bodo vztrajali. Saj ti so up in bodočnost naše fare. Veliko težav, ki se nam niti sanja ne o njih, imajo; ni jim lahko. Še več katehumenov bi bilo, če bi imeli dobrega katehista. Zmolite nam ga! Morda je še bolj potrebna katehistinja, da bi privabila in poučila žene; da bi tako mogli napraviti cele družine krščanske; tako bi bilo krščanstvo tu vse bolj ukoreninjeno.

Po luninem novem letu smo nameravali odpreti šolo, da bi lažje poučili otroke v krščanskem nauku. Naša prejšnja nedeljska šola nam iz več razlogov ni uspela. Bila so velika nasprotovanja, bali so se naše tekme. Nazadnje smo se pobotali tako, da mi z nekaj žaklji riža podpiramo njihovo šolo, a svobodno v njej vsak dan pol ure poučujemo verouk. Naši stroški so tako mnogo manjši, a cilj bo kljub temu dosežen in namesto nasprotnikov imamo prijatelje. Okoli 30 otrok, katoličanov in katehumenov vsak dan obiskuje ta pouk.

Naša najvažnejša podružnica z ozirom na število katoličanov in radi naših prometnih zvez z Juikin-om, kjer je g. Jereb, in Kanchow-om, kjer je škof, je CHUEN-MEN-LING, 30 km proti severozapadu od Lotanga. Pot tja vodi čez "tri hribe in tri doline, čez štiri mostove in 10 brvi". Tu imamo hišo, kjer lahko stanuje misijonar, kadar se tu mudi, in tudi mašuje v tej hiši. Prave kapele in urejene hiše pa še ni. V enem izmed teh prostorov je nastanjena zasebna osnovna šola, kjer uči katoliški učitelj. Tu bi radi napravili redno polno osnovno šolo, z vsaj dvema učiteljema, kajti sedanja šola le životari in ni vredna tega naslova. Katoličanov je tu manj kot v Lotangu, a če štejemo še one, ki so se semkaj priselili, a kakor porazgubili med pogani in s katerimi še nismo mogli biti v stik, bo število precej isto kot v centru.

15 km proti severu, gredoč iz Chiün-men-linga imamo v malem trgu PAI-PU malo skupino kristjanov. Kapele ni, pač pa prirede malo sobico v nadstropju v ta namen, kadar je treba.

Iz Lotanga proti jugovzhodu 20 ly (2 uri hoda) je vas ŠAN-PEI, kjer je svojčas bilo še precej kristjanov. Sedaj jih ni mnogo. Vas propada in to se pozna na ljudeh in tudi na kristjanih. Svojčas je bil tu velik promet. Nosači so prenašali iz province Kwangtung in province Fukien sol v provinco Kiangsi čez hribe tu mimo do Lotanga, kjer so jo naložili na čolne in potem naprej do Chiün-men-linga—Pai-pu—Hoeichang—Kanchow in naprej proti severu. V nasprotni smeri so pa prevažali oziroma prenašali riž. Ko so napravili novo avtomobilsko cesto, ki vodi v Kwangtung, je ves promet seveda na tej cesti. Vse prevažanje na avtomobilih. Stara pot ima le krajevni pomen še. Ker tu ni več trgovine, se ljudje selijo tja, kjer je, kajti zemlja ne more vseh preživljati. Marsikje je opaziti mnogo hiš, ki so prazne in razpadajo; vas je kot izumrla. Isto se pozna ob vsej dolgi poti: sanpei—Lotang—Chiün-men-ling—Paipu. Celo v Chiün-men-lingu se pozna, čeprav je ob avtomobilski cesti, ker je samo prehodna točka in ne izhodišče za avtomobile kot je Huichang na severu in Kitan na jugu pred prehodom v Kwangtung.

Ob cesti nekako sredi, pa vendar bližje Kitanu kot Chiün-men-lingu je mali trg CHENGKIANG. Je nekaj kristjanov tu, ki so skoraj vse pozabili, razen da so kristjani. Ko smo tam maševali in jih vabili k maši, jih je le malo (4—5) prišlo, a šele ob našem odhodu, čeprav smo jih dolgo čakali. Tukajšnja kapelica je porušena od deževja. Iz Lotanga do sem imamo 35 ly, 3 in pol ure hoda čez hribe.

Tri ure hoda dalje po avtomobilski cesti pridemo v KITAN. Trgovina tu uspeva in trg se modernizira. Je zadnji večji kraj pred prihodom v Kwangtung. Imajo tu krasno višjo osnovno šolo in še nižjo gimnazijo. Mi imamo tu svojo hišo, ki naj bo obenem kapela. Pa nam jo je policija zasedla, ko več let ni bilo misijonarja, češ da ne morejo dobiti boljšega kraja. Že več mesecev jih izganjamo ven, a ne gredo, ker Cerkev in misijonar pač nimata kanonov. Kristjanov (20) je tu malo jedro, ki so se še dosti dobro izkazali v danih razmerah. Svoj čas je misijonar hotel tu sezidati cerkvico in napraviti središče misijona. Pa so rdeči preprečili.

Tri ure proč od tod, proti zapadu, je mestece SUEN-WU, sedež okrajnega glavarstva. Tu imamo cerkvico in hišo. Vse zelo zane-

marjeno in vse zasedeno od paganov. Paganom seveda ni bilo nič sveto in so tudi tu počenjali svoje malikovalstvo in vraže. Tudi tu se še poznajo sledi rdečih: cerkev je brez oken. Ko smo se mudili tam, je bilo mogoče le deloma izprazniti hišo. Ko so se pozneje res izselili, so jo kmalu potem zopet vojaki zasedli. Kristjanov je tu velika manjšina, morda kakšnih 20. A že to je veliko, da so vzdržali brez duhovnika. Protestantov je mnogo več in imajo tudi kaj pokazati.

To so naše glavne postojanke. Kristjani so še drugod, raztreseni med pagani, tu in tam eden ali dva. Zelo težko jih bo vse zbrati skupaj, saj mnogim ni nič za to, da vidijo misijonarja, in jih mora misijonar iskati, kar je sila težko, ker nihče ne nosi na čelu napisano, da je kristjan. Potem pa še velike razdalje. Sicer pa božja Previdnost vodi misijonarja in včasih "slučajno" naletimo na kakega kristjana in smo bolj veseli, kot če bi odkrili Ameriko.

NAŠE POTREBE: Vse te naše podružnice bodo morda kdaj zmožne samostojnega življenja, če se bodo seveda primerno razvile. Tako sanjamo. A za to bi potrebovali res dobre KATEHISTE oziroma KATEHISTINJE, TUDI UČITELJE IN UČITELJICE; za vsak kraj vsaj enega. A za to je treba denarja. Po mojih trenutnih računih povprečno za enega katehista na mesec 9—10 amer. dolarjev. Veste, to je tako približno, a se tudi lahko spremeni. Dobiti dobrega katehista je še večja težava. Dobiti koga, ki bi vsak mesec bil voljan potegniti dolarje, to že. A dobiti takega, da bi bilo tudi kaj uspeha, to je drugo. Med našimi kristjani takih skoraj ni; iz oddaljenih krajev ne pridejo radi, in tudi drugod niso na gosto sejani. Brez potrebnih katehristov je misijonar kot roko-delec brez primernega orodja in zelo osamel. Torej poiščite nam primernih pomočnikov, posebno katehistinj. Brez njih se ženske ne bodo spreobrile. Brez žena je samo polovica družine spreobrnjena, a še to v najboljšem slučaju, navadno le 1/4 ali 1/10. Kako nam jih vi poiščete, ko vas ni tu? Zelo lahko: Z MOLITVIJO!

Ker delam račune za preteklo leto od 1. VII. 1948 do 30. VI. 1949, naj še vam omenim nekaj števil. V Lotangu, ki je osrednja postaja, in na 5 podružnicah, smo našli le 155 kristjanov v celi fari in 17 katehumenov. Imeli smo 35 krstov malih otrok, ki tekem 5—6 let niso bili krščenj, in 7 odraslih. Od teh sedem sta bila 2 stara katehumena, ki sta bila katehumena že tedaj, ko je bil še

KITAJCI V BOLEZNI IN OB SMRTI

Dan za dnevem sleherni misijonar doživi toliko, da sam ne ve, kaj bi bilo bolj prav, da bi opisal. Zlasti so zanimivi večeri, ko se narava pogreva v mrak in lega na misijonsko postavo spokojni mir, dočim se vrvež v mravljišču kitajskega mesta ali vasi še ni zlepa podelel.

Ko sem bil zunaj na deželi, sem to nasprotje večer za večerom še močnejše doživljal. (Dva meseca sem bil namreč že samostojni misijonar v Lengshuitanu. Ko pa je prevzel prefekturo naš novi škof, p. Siegbald Kurz OFM, je vse mlade misijonarje zopet poklical na osrednjo postojanko. To je zame gotovo boljše: imam kot začetnik mnogo več časa za temeljito učenje kitajskega jezika.) Navadno sem že povečerjal, ko sem zaslišal mogočne zvoke udarcev na gong. Vmes pa je zadonelo petje in recitiranje molitev. Ko sem se po prvem takem dogodku malo podrobneje pozanimal, kaj to pomeni, sem zvedel, da je bil v hiši, od koder je prihajal hrušč, težki bolnik. Z vso vljudnostjo so hoteli s hruščem in truščem prisiliti hudiča, naj zapusti bolnika. Kajti kakor hitro zlodej bolnika zapusti, je ta — kakor trdno verujejo — ozdravljen. Ubogi pogani! Vere v edinopravega Boga, v katerega so verovali njih prastarši, nimajo več: pač pa zato z vso resnobo verujejo v hudiča. Boje se ga in prav zato ga molijo in mu darujejo. Sem že spraševal pogane o tem in so mi sami pripovedovali. Imenujejo ga Mo-Kwi.

Prizor pa se navadno vrši takole: Pred hišo, v kateri leži bolnik, zažgo kres. Nato se zbere velika množica — navadno tudi večina sorodnikov — zlasti možje. Takoj spuste petarde, ki dolgo časa pokajo druga za drugo. Zli duh naj bi se jih prestrašil in zbežal. Za njimi se oglasi gong. Med njegovo enakomerno udarjanje pa se mešajo slovesne

duhovnik tu; drugih pet so otroci katoliških očetov, ki v odsotnosti duhovnika še niso bili krščeni, a jih je sedaj g. Kopač pripravil na krst in prvo sv. obhajilo. Velikonočnih spovedi smo imeli 71, velikonočnih obhajil pa 58, drugače pa 256; takih, ki ni bilo blizu, t. j. nolentes, pa 45. Uredili smo 5 zakonov, mazilili 1 bolnika.

Kot vidite, zelo klaverni rezultati, in vendar sem jih vesel; v razmerah kot so tu ni tako slabo. Seveda v primeri s tem, kar mora biti še storjeno, je kot da ni še nič storjeno. Iz malega raste veliko.

recitacije in prošnje k hudiču. Kličejo ga in rotijo, naj vendar zapusti bolnika in hišo. Ko so ceremonije končane, gredo v poslopje, pred vhodom pa še vedno pokajo petarde in udarja gong — —

Pri smrti pa se vrste še bolj pretresujoči prizori. Misijonar se jih navadi, saj jih stalno srečuje. Tudi sam sem jih navadno mirno opazoval in molil za nesrečne duše, ki ne poznajo pravega Tolažnika v smrtni uri. Enkrat me je pa le pograbilo, da bi najraje skočil z bičem med kričočo drhalter jo razgnal.

Bilo je v naši misijonski bolnišnici v Kiyangu. Komaj enaindvajsetletni zakonski mož — naš uradnik in blagajnik — je ležal na smrtni postelji. Dober, vesten in marljiv dečko, seveda katoličan. Dobil je tifus, staknil še pljučnico in v enem tednu je bilo z njim konec. Ko se je bližala njegova zadnja ura, sem bil s tremi misijonskimi sestrami pri njem. Okrog bolniške postelje so se zbrali njegovi domači. Žena je precej jokala: kaj bi ne, saj se je celo Jezus zjokal nad mrtvim Lazarjem. Toda njegova mati! Kakšen prizor! ženska — katoličanka, ki pa gotovonima trohice žive vere in še vedno tiči v mrzlem poganstvu — je kričala ob sinovi postelji kot obsedena. Ni se mogla pomiriti: metala se je na tla, se tolkla z glavo ob pod kot prava poganka. Vmes pa je kričala, da je bilo groza. Fant se mi je smilil; kako strašno ga je bolelo materino obnašanje, se mu je bralo z obraza. Saj ga je že bolezen hudo zdelala. Tiho je poprosil, naj bo mir. Toda njegova mati: čim bolj smo ji prigovarjali, tem huje je bilo. Še druge sorodnice so začele isto pesem. Okrog po sobah pa je bilo najmanj štirideset bolnikov, katerim gotovo ni bilo prijetno. Med strašnim pravim živalskim kričanjem matere in sorodnikov smo fanta prenesli v drugo sobo, ki je bila najbolj oddaljena od ostalih bolniških prostorov. Tam so mati in ostale ženske ob bolniku in potem ob mrlču kričale še dva dni, podnevi in ponoči. čela so imele že vsa krvava od neprestanega butanja ob tla in stene.

Zanimivo je to, da je vse to žalovanje — dasi izgleda na prvi pogled pristno — zgolj poganska ceremonija, brez globljega sočutja ali žalosti. Kar na migljaj ti začne vsa ženska družba kričati in jokati, si puliti lase in butati ob tla, in na mig se vse umiri in potihne. Malo pokramljava, se smejejo in povesele, nato pa zopet kakor na migljaj

z glasnim kričanjem objokujejo umrlega. Saj bi ne poznal njihovih obrazov, če bi jih videl v obeh pr'zorih! Včasih kar plavajo glasovi teh "žalujočih" čez kitajsko mesto ali vas ter se izgubljaajo v daljavi. Nesrečni pagani!

Prvo po smrti je, da dobi umrli dobro krsto, narejeno iz težkih tramov. Štrje moški je navadno ne zmorejo nositi. Predno polože mrliča vanjo, jo lepo in čim udobneje uredijo. Umrlemu je treba dati s seboj na drugi svet razne stvari, da mu bo šlo čim boljše. Pogani tudi vedno zmerijo zelo natančno, če je obraz mrliča v sredini. Od tega namreč po njih veri zavisi njegova onostranska sreča ali nesreča. Celó pri kristjanih je zelo težko ruvati take in sl'čne poganske, vražarske navade ali jim vsaj dati krščanski pomen.

Še pred pokopom pa se zberejo Kitajci k pojedini, ki prekaša vse. Kar je denarja pri hiši, mora za jed in pijačo, sicer hiša "izgubi obraz", po naše dober glas. Te dni pijejo in jedo, pa četudi bodo morali zato vse leto sedeti sestradani pri praznih skledah. Nato počaste umrlega in se pred njim priklanjajo do tal. Končno zazveni gong, petarde pokajo kakor za stavo in sprevod se razvrsti na domnjeno mesto. Navadno pokopljejo umrlega na njegovem lastnem svetu. Če puste krsto za nekaj časa (včasih za celo leto) na prostem, jo zamažejo z ilovico in apnom, da ne propuščá smradu. Pogreba pa se udeleže vsi v belih oblekah, kajti bela barva je pri Kitajcih barva žalosti. Je pač tukaj vse drugače kakor pri nas doma.

Ob pogledu na poganske pogrebne svečanosti se misijonar spominja lepih pogrebov v katoliškem svetu, kjer vrnemo drugega zemlji, iz katere je vzet, verujemo pa, da se njegova duša — poživiljena z zakramenti za umirajoče — veseli na vekomaj pri dobrem Bogu. Toda ali nam ni postalo spremljanje pokojnega na pokopališče že navada? Kaj vrsta krščenih pogrebcev res mnogo moli za umrlega? ... Kaj nas mnogokrat ne prekašajo pagani, ki — pač po svojih poganskih verskih naziranjih — poskrbe svojim rajnim vse, kar premorejo, samo da jim bo na drugem svetu čim boljše?

P. Rudolf Pifko OFM

"...Le nikar se ne bojte zame! Misijonar ne pozna smrtnih nevarnosti, tako mora biti nanje pripravljen iz trenutka v trenutek. O kakem trpljenju ni govora. Kajti ljubezen ne pozna trpljenja, četudi trpljenje obstaja. Če pride trpljenje, ga bo ljubezen ne samo blažila, ampak ga spremenila v slast... Zdi

P. Rudolf (na skrajni desni) na izletu s katoliškimi kitajskimi znanci

se mi, da Kitajsko in Kitajce kar preveč ljubim. Saj sem kar vesel, če sem sam med njimi. Najbolj mi ugaja, če ne slišim okrog sebe druge govornice kakor kitajsko. Ne čudite se; a le tako bom prodril v tako lep kitajski jezik, ki je tolikim tuj in odbijajoč. In prav neznanje jezika je ogromna ovira pri misijonarjenju.

Iz Rudolfovega pisma dne 22. junija 1949.

"...Tu sem srečen, srečen kot nikoli prej. Le misijonska ledina je preogromna, pretrda. Še jo bo moral zalivati dež m'losti in tako rahljati božji žetvi. Tri milijone ljudi je približno na našem ogromnem misijonu. Tu, kjer sem jaz, je doslej deloval le en misijonar, upam pa, da se bodo temu v teh dneh pridružili drugi, za enkrat vsaj dva. In nato pričakujemo pomoči iz zaledja. Zaupam in verujem... — Tu je misijonar zares kralj v svojem kraljestvu. Če le zna modro in preudarno voditi tako ogromno in tako odgovorno delo svete Cerkve. Misijonar lahko sproži vse svoje zmožnosti in za Kristusovo kraljestvo miru in ljubezni udeležiti vse svoje ideale. Kaj nisi nikoli mislil na misijon? V kaki t'hi urici pogledj malo globlje v srce: morda Te Jezus pričakuje..."

P. Rudolf prijatelju 20. junija 1949. Ali to pismo ne velja mnogim?

OBISK PRI AKADEMSKEM KIPARJU AHČINU

Med našo slovensko emigracijo imamo dosti umetnikov: pevcev, pesnikov, pisateljev, pa tudi slikarjev in kiparjev. Te zadnje pa najmanj poznamo. Eden teh je n. pr. akademski kipar France Ahčin. Za "Duhovno življenje" bi rad nekaj slik njegovih cerkvenih kipov, zato sem ga obiskal v njegovi delavnici. Nima še svojega ateljeja, gostuje pri podjetniku, za katerega deloma tudi dela, in našel sem ga ravno pri oblikovanju "svetnika", ki še ni svetnik, kajti proglašen bo šele v svetem letu, menda v februarju: blaženi Pallotti, že vnaprej ga je naročila neka cerkev, da ga postavi v oltar. Tudi ameriško. Nisem ga hotel motiti, zato sem ga poprosil samo za par fotografij, ki jih je imel pri sebi in mi jih je dal za objavo.

"So to starejša dela; novih nimam fotografiranih. Vam pa se mudi, kot pravite. Če hočete, dobro; pa imam boljše stvari."

Vzel sem fotografije in ga med gledanjem povpraševal o njegovem študiju. Zvedel sem, da je Domžalčan in je najprej kiparstvo študiral v Ljubljani pri akad. kiparju Francetu Kralju. Vojska ga je zajela, da ni mogel v Zagreb na akademijo, kamor je bil namenjen. Tako je prvič razstavljal v Ljubljani med vojsko, potem je že pred koncem odšel na akademijo v Firenze, kjer je študiral pri znanem profesorju Romanelliju. V Firenzah je diplomiral, nato pa se izpopolnjeval na akademiji v Rimu pri prof. Fazziniju. V Rimu je imel tudi svoj atelje.

"Kje ste razstavljali, gospod Ahčin?"

"Dozdaj v Ljubljani v družbi "Slovenskega lika", potem pa v Firenzah in v Rimu. Tam v Rimu sem lahko lepo delal; napravil sem več portretov v les in kamen, tudi Marijo, ki je bila namenjena za darilo Slovencev papežu ob proslavi 1300 letnice pokristjanjenja Slovencev; izrezal sem vsaj dvanaest novomašniških križev za naše duhovnikebegunce v Brixenu, itd. Nekaj fotografij teh del je prinesel lanski in letošnji Koledar Svobodne Slovenije."

"Kako ste se pa znašli v Argentini?"

"Tako kot drugi. Navezan sem z delom še na gostoljubnost tukajšnjih kiparskih ateljejev in sem navezan seveda na okus naročnikov. Delam figure v kamen in v les, svetniške kipe tudi v marmor, in druga cerkvena dela. Kot vidite, delam tudi novega svetnika, tam stoji izgotovljen relijev Oznanjenja v marmorju. Prej sem delal kip generala San Martina. Dela je veliko. Cerkve rastejo zlasti v predmestjih Capitala. Tako stoje moji kipi v novi cerkvi na Ezeizi."

Pregledujeva razne druge kipe cerkvene in svetnega značaja, in ko ga vprašam, kaj bi si želel, mi je odgovoril:

"Rad bi se umaknil dolžnostnemu delu, da bi mogel svetno kakor cerkveno umetnost ustvarjati popolnoma iz sebe v miru in oblikovalnem navdušenju. Saj razumete srečo kiparja, ki ustvarja iz spontanega navdiha. Pa tudi to že prihaja in upam, da bom kmalu zopet lahko ustvarjal v lastnem ateljeju in iz lastne duše."

GOVOR ŠKOFA DR. ROŽMANA

NA SLAVNOSTNI AKADEMIJI V BUENOS AIRESU V NEDELJO

16. OKTOBRA 1949.

Prva beseda mora biti beseda zahvale vsem, ki ste ta pozdravni večer pripravili. Poznam ameriška mesta in moram povedati, da so po obsegu ravno taka, kakor tu v Argentini. V Ljubljani ne bi bilo tako velikih žrtev za pevce, tudi ne za prireditev takega pozdravnega večera ali jutrišnje maše, kakor tu. Moram reči, da se je vse to pripravilo pri razdaljah, kakor če bi v Sloveniji hodili k vaju iz Kranja v Ljubljano ali narobe ali pa celo iz Jesenic.

PRED DVAJSETIMI LETI

Ko sem gledal na oder pred seboj, sem se spomnil na približno tako akademijo pred dvajsetimi leti. Vse je bilo lepo pripravljeno, v srcu pa vendar nisem bil vesel. Pogled v svet pred dvajsetimi leti je bil tak, da je moral vsak, ki mu je bil naložen škofovski križ, reči: strašnim časom gremo nasproti. V srcu sem se moral vprašati, ali bom kos postavljenim nalogam. Tisti čas je bil uvod v vse te strahote, ki so polagoma prihajale, dokler med drugo svetovno vojno niso popolnoma dozorele.

MOJA SKRIVNOST

Slišal sem na tej akademiji toliko besed hvale, da me je kar strah, ali to leti name ali na koga drugega. Je pa vsa stvar, ki mi jo štejejo za zasluge, zelo skromna in preprosta. Ko sem jaz škof postal in sem 1. 8. 1930 prevzel škofovsko odgovornost, sem prebiral dnevnik škofa Jegliča. Ko je on kot mlad duhovnik na Dunaju študiral, kjer sem pozneje študiral tudi jaz, je vzel v univerzitetni knjižnici knjižico za duhovno branje. Prebral je uvod: "Delajmo vse v čast božjo. To naj bo edini namen našega dela, načrtov in vseh žrtev, ki jih sprejemamo nase vsak dan." Zaprl je Jeglič knjigo in dejal: "Kaj več modrosti v knjigi itak ne bo več, kakor so te besede," in jo je odložil. Napravil je sklep, da bo vse življenje iskal božjo čast, Bogu pa je dejal: "Ti pa poskrbi za mojo!"

Tudi jaz sem podobno pogodbo z Bogom napravil. Bal sem se časa, ki prihaja. Bal sem se, če bom zadosti sposoben zanj. Zato sem dejal ljubemu Bogu, da mu dam in darujem tudi svojo čast in dobro ime. Žrtvoval sem mu svoje dobro ime, osebno čast in vsega samega sebe s prošnjo, da ne bi bila nobena duša pogubljena zaradi moje nesposobnosti.

Na to sem se spomnil, ko je prišlo potem nad nas, kar smo skupaj doživljali, da so začeli že v tistih podtalnih lističih napadati vas in mene, ko so raznesli, da sem se zapil in postal pijanec, da sem odšel na Bled v gestapovski uniformi, kjer sem pil in plesal

in tako naprej. To se je nadaljevalo, ko sem bil že v begunstvu, pa sem se Bogu zahvalil za vse to, zopet z edino prošnjo, da se zaradi mene ne bi nobena duša pogubila. Vse to sem preстал z vašo pomočjo. Sam ne bi mogel vsega napraviti brez vaših molitev.

To naj vam bo povedano o moji skrivnosti, ki jo danes prvič javno povem.

Zeled sem videti posebno tiste, ki jih nisem mogel videti v begunstvu. Že eno leto sem v Ameriki in sem mislil, da poznam dalje; vendar sem se uračunal, ko sem upal, da bom v nekaj tednih tukaj lanko vse videl. Rveč časa bi mi vzelo. Začo bom vse poskusil, da mi bo dana prilika, da vas še obiščem v Argentini.

POGLED V BODOČNOST

Kakšna bo bodočnost? Prerok nisem. Pravim pa: upanja ne izgubimo! Res je, da včasih izgleda, da bo šla rdeča metla povsod, da bo izčistila ves svet. S tem drugim vesoljnim potopom naj bi Bog prečistil vse, tako da bi ostalo samo zdravo seme za nov človeški rod. To je mogoče. Ne vidimo božjih načrtov. Toda Marija je rekla v Fatimi, da bo končno ona zmagala. Vedno materino srce zmaga. Saj je tako tudi v naših družinah: še tako odločnega očeta in moža končno vedno le materino srce zmaga. Ni je močnejše sile kot je materino srce. Tudi Satana bo Marijino Srce premagalo. Verujmo in upajmo v našo rešitev! Ne vemo sicer, koliko časa bo še trajalo, da bo naša revna, obubožana in oplenjena domovina zopet svobodna. Trdim in do sedaj mi te trditve ni mogel še nihče ovreči: naš slovenski narod, v kolikor je bil svoboden, je prvi narod na svetu, ki se je kot narod posvetil Brezmadežnemu Marijinemu Srcu. Še danes so katoliški narodi na svetu, ki se niso posvetili v takem smislu, kot smo se mi. In če kaj velja beseda Marije, potem smemo upati. Seveda nas lahko Marija vodi še skozi morje trpljenja. Veste pa, da kadar je človeku najhujše, mu je Bog najbližje. Doma so začeli verovati tudi tisti, ki so govorili, da smo v zmoti, da ne delamo prav.

DRŽITE GLAVE NAD VODO!

Od Kanade na severu do konca Južne Amerike, povsod se je razlezel naš narod. Sedaj smo tu. Kaj naj naredimo? Smo kakor v deroči reki. Kam nas bo zanesla, kje naplavila? Ali bomo prišli iz nje živi in zdravi, ali pa popolnoma utonili. Držite glavo nad vodo. Ne dajte, da bi vas voda odnesla! To je glavno! Da se vzdržite, je najglavnejše! Ne ločimo se, ne bodimo sami! Povežimo se med seboj! Zedinite se v vseh vprašanih narodnega obstoja.

NE POZABITE IDEALOV!

Slovenci, ne pozabite idealov, zaradi katerih ste prišli sem in zaradi katerih ste se doma ustavljali rdeči nevarnosti. Ohranite jih! Če bi te izgubili, bi bila to popolna tragika naša in našega naroda. Če se svobodna misel v nas budi, če se nam zdi, da imamo boljše načrte, bi se morali pogovoriti kot zreli ljudje, bi morali najti način, da se med seboj moško in odkrito pogovorimo in napravimo dogovor na temeljih, ki so potrebni, če hočemo ostati takšni, kakršni smo prišli v svet.

POVEŽITE SE MED SEBOJ!

To vas prosim in želim: povežite se med seboj! Držite enotnost in edinost, v kateri smo močni in lahko kaj dosežemo. Če smo med seboj edini in če gremo za istim ciljem, če ni nobenega razdora med nami, potem bomo kljub temu, da nas je tukaj malo, dosegli, da se bo naš glas daleč slišal.

IZRABIMO NAŠE ZAKLADE!

Prišli smo v druge dežele, z drugimi navadami, z drugo zgodovino, z deloma drugačno kulturo. Mnogo se nam zdi včasih nerazumljivo. Ne razumemo jezika, ki ga govorijo okoli nas. Prinesli pa smo nekaj s seboj: ne milijonov, prinesli smo našo slovensko poštenost, pridnost in delavnost. Darujte

to našo slovensko pridnost, poštenost in delavnost velikj Argentini, ki vam je tako širokogrudno odprla vrata v svobodo, vas tako gostoljubno sprejela in dala vam, beguncem, nov dom!

Imamo še en zaklad: našo slovensko pesem. V USA je med štirimi rodovi ostala premnogokrat še edina vez slovenska pesem. Čuvajmo, gojimo in ohranimo ta naš veliki zaklad!

V novi domovini sprejmite vse, kar je dobrega, in mnogo tega boste našli in boste tako postali še bolj očiščeni in izklesani,

MOLIMO ZA SOVRAŽNIKE!

Za tiste pa, ki so povzročili, da smo morali oditi po svetu, za vse, ki so nas preganjali, za vse, ki so pozabili na svojega Boga, prosimo, da najdejo pot resnice. Jaz sam nisem noben večer pozabil dati blagoslov tudi vsem svojim sovražnikom v domovini. Če imamo mi resnico in nas ona dviga, potem naj ta odpre pot tudi tistim, ki so v zmoti.

BLAGOSLOV!

Iskrena hvala vsem! Ostanimo si prijatelji! Četudi ne vem za vsakega posameznika, nikogar ne zgreši moja misel, ko zjutraj vstanem in ko zvečer legam k počitku. Blagoslavljam vse in prosim Boga za vse vas Njega, ki ve za vsakega od vas in tako moj blagoslov velja vsem, prav vsem.

Radi pomote v tiskarni je v 12. številki "Duhovnega življenja" 1949 večji del gornjega govora izpadel in ga naročnikom tu v celoti objavljamo.

KATOLIŠKI FILM

Film postaja velesila in katoličani so stali v razvoju te mogočne sile ob strani ne samo brezbržno, temveč celo nasprotno, namesto da bi se je polastili. Nihče danes več ne zanika kinu izrednega vpliva na človeške množice, posebno odkar je k premikajočim pozicijam prevzel tudi glas in postal zvočni; še večji razvoj pa ga čaka, ko se bo izpolnila televizija in bomo v kinih lahko prisostvovali pravim gledališkim igram v največjih razkošnih teatrah. Kot že zdaj nam bo v bodočnosti še bolj nadomestil gledališče in zajel še večje množice.

Pred takimi perspektivami sedanjosti in bodočnosti tudi katoličani ne stojijo več ob strani, temveč zahtevajo — kot gledajoče občinstvo, tudi katoliško problematiko na platnu; kot produktorji pa ustvarjajo iz svoje ideologije filme, ki se uvrščajo ob stran najboljših svetovnih stvaritev te vrste. Tudi papež je že povzdignil svoj glas k vzpodbuji za duhovni smisel filmskih predstav, kajti sedaj "žive in umirajo v njih ljudje, kakor da bi ne bilo Boga, ne Odrašenika, ne Cerkve". In pokojni pariški kardinal Suchard je dal smernice, kakšen naj bo katoliški film: "Film je najbolj resnično religiozen, če prikazuje preprosto življenje, častno, resnično globoko in človeško, katerega najmočnejši prizori so že po naravi prežeti z božjo ljubeznijo".

Mislimo, da lahko zadnje desetletje po kažejo katoličani že na lepe uspehe v kinematografiji. Tudi čas jim je šel na roke, kajti ljudje so se že naveličali samih detektivskih zgodb, materjalistične ameriške "plaže", in žele močnih podob življenja z duhovnimi povdarki. Že od nekdaj so imeli uspeh taki filmi iz svetovno znanih katoliških romanov, kakor so "Quo vadis?", "Fabiola", "Ben Hur", "Zaročnica", itd., itd. V zadnjem času so v svetovni filmski produkciji napravili več filmov z izrazito katoliško miselnostjo, v katerih so bili glavni junaki celo svetniki. Tako je bilo režiranih več filmov, ki naj predstavijo "sveto Ivano d'Arc", eno teh junakinj je predstavljala slavna igealka Bergman Ingrid, drugo v filmu Falconetti, tretjo pa Angela Salloker, katere ime jo izdaja, da je morda še celo slovenskega pokolenja (v filmu "Devica Ivana" 1935). V Rimu smo videli film "Rim — odprto mesto", in tu "Zvonovi Marijini".

Med najuspešnejšimi filmi iz katoliškega sveta zadnjih let pa so gotovo trije filmi, ki smo jih Slovenci videli že tu v Argentini, namreč: "Bernardka", "Sveti Vincencij" in "Ključki nebeškega kraljestva". To so filmi o lurskem čudežu, o ustanovitelju družbe svetega Vincencija, veljkem človekoljubcu, in o misijonarjih... Ti filmi so zajeli ves svet in so tako pri katoličanih, kakor tudi pri nasprotnikih želj velik uspeh kot — umetnost življenja in filma. Da, prav ti trije filmi predstavljajo v neki meri doslej viške kinematografske umetnosti. V isto vrsto pa lahko stavimo tudi dva filma, ki ju je naš kino "Resnici, Lepoti, Dobroti" pred kratkim vrtil za Slovence v B. A.: "Vrata nebeška" o romanju bolnikov v Loreto in "Poslanstvo

Dve Abčinovi deli. Na levi Sveta Družina, tu evangelist Marko

belih" o misijonarju kot zaščitniku izkoriščenih domačinov na Novi Gvineji, prav tako vefilm o Asiškem ubožcu, ki nam ga bo naš kino tudi v kratkem predvajal

Za sveto leto 1950 sta pripravljena dva velika filma, ki se bosta dajala predvsem romarjem v Rimu in seveda tudi vsemu krščanskemu svetu. Je to avstrijski film "Matejev pasijon", ki ga je na Dunaju režiral Ernst Marischka. Je to izredna filmska invencija na klasično godbo Sebastijana Bacha "Matejev pasijon". Kakor je bilo za glasbenike letos Chopinovo leto, tako bo zanje drugo leto "Bachovo leto". Marischka je strnil sveto leto z Bachovim imenom ter obsega ves film izključno samo Bachovo muziko brez kakšne primesi ali drugačne razpredelbe. V bistvu je njegov film — Bachova glasba k Trpljenju Gospovemu, ilustrirana s filmom. Toda zopet: film ni nekakšen "pasijon" v starem filmskem smislu — igralsko prikazovanje Gospodovega Trpljenja, temveč je samo umetniška ilustracija s samimi liki, podobami največjih umetnikov zadnjih 400 let. K vsaki glasbeni figuri pride kakšen detajl s klasičnih podob od renesanse do naših dni tako, da glasbo ilustrira likovna umetnost pol tisočletja.

Kritiki pravijo, da je umetniški užitek izreden ter režija pomeni nova pota kinematografije. Sveta Stolica je film priznala s cerkvene strani ter ga vzela v program Vatikanskega mesta za sveto leto. Tudi kina v Rimu so vzela to delo v program ter bo neka kinodvorana v Rimu, ki ima prostora za 3000 oseb, tekom vsega svetega leta igrala le ta film in še dva druga religiozna. Neki manjši kino bo igral vse leto sploh le ta film, 3000 kinodvorana v Italiji pa ga je dalo v program. Film je doslej izdelan v nemščini in italijanščini, pripravila pa se tudi v angleščini; prepričani smo, da tudi španski svet ne bo pustil tega filma "svetega leta" ob strani, in upamo, da ga bomo videli lahko tudi v Buenos Airesu.

Drugi film "svetega leta" pa je italijanski realistični film iz življenja lacijske mladenke **Marije Gorreti**, ki je bila pred leti, ko smo bili še mi v Rimu, proglašena blaženim, v l. 1950 pa bo prišteta med svetnice. To je l. 1902 rojena mladenka iz okolice Rima, ki jo je v 14 letu skušal posiliti nekaj moški, pa se ga je ubranila in jo je on pri tem zaklal. Še pred smrtjo mu je odpustila in hvalila Boga, da je ostala čista. Morilec pa je pozneje šel v samostan. Ob času progla-sitve blaženim je bila še živa njena mati in njen — zapeljivec. Oba sta se udeležila kanonizacije. Ta snov je naravnost mikavna za film in napravil ga je italijanski režiser **Victor Fleming** in mu dal naslov "Nebesa nad močvirjem". Na beneški razstavi svetovnih filmov, ki se vrši vsako leto, je dobil lepe nagrade. Zanimivost tega filma je, da ne nastopajo znane filmske zvezde, temveč popolnoma nove igralko iz ljudstva. To metodo je povzel že režiser "Bernardke", ki je izbral čisto novo igralko iz religioznega ljud-

stva, in jo napravil za — zvezdo. Pokazalo se je namreč v primeru Ingrid Bergmanove, ki je igrala "Sveto Ivano", da je bila brez religiozne občutja, ki ga ni imela — v sebi. Tako nastopa v tem italijanskem novem filmu neka Inés Orsini kot glavna igralka, izbrana izmed sto deklic v starosti izmed 13—14 let iz okolice rojstnega kraja svetnice. Pokazalo se je, da ni treba biti za tako igro igralka svetovne slave, temveč da mora jmeti gorečo vero in globoko notranje življenje. Tudi drugi igralci so domačini in celo znanci svetnice, kakor tudi njeni sorodniki. Tako je ta film popolnoma realističen (krjtika ga imenuje: novorealističen), tako zelo, da katoliška kritika ne ve, kaj storiti z njim. Tako je neki duhovnik, kritik pri "Centro catolico Cinematografico" v Rimu napisal naslednjo oceno: "Dasi sem vjdel ta film trikrat v privatni predstavi, še zdaj ne vem, kam naj bi ga uvrstil in kako označil, kajti zdi se mi, da ni 'za vse' in ga tudi ne moremo prikazovati v naših zavodskih in župnijskih kinih." Gotovo ta kritika ni pala zaradi duha filma in predmeta svete mučnice, temveč zaradi preveč realističnih (nismo ga videli!), mi bi rekli: naturalističnih prizorov, ki se morda v filmu preveč kopičijo. (Pravijo, da so trije poskusi zapeljevanja preveč, da bi zadostoval samo poslednji, ki ima za posledico umor, druga dva naj bi visela v zraku kot "Dámoklejev meč".) Ne spuščamo se v to, ker samo poročamo po drugih virih, poročamo samo o novem filmu, ki ima za predmet bodočo svetnico in kate-remu bo morda režiserjeva napaka mnogo škodila popularnosti filma. Kljub temu, pravijo, da bo morda prav ta film resnični "film svetega leta".

Dr. D.

A. J. Cronin: NAJVEČJA MILOST

Pred uničenjem stoji prevzetnost; in pred padcem napuh duha.

Pred več kot dvesto leti sta živela v neki zakotni vasi v Južni Italiji dva fantiča, neločljiva prijatelja: Mario, bister in pogumen, sin velikega posestnika, in Anselmo, sin vaškega čevljarja, ne preveč nagnjen k branju knjig. Naravno seveda, da je Mario odločal, Anselmo pa ga je bil navajen ubogati.

V času, ko sta pohajkovala po poljih, je Mario rad govoril o svoji bodočnosti. Njegovi pobožni starši so ga odločili za službo cerkvi, kar fantu ni bilo neugodno, kajti zelo je ljubil cerkvene ceremonije in mikala sta ga častljivost in sijaj obredov. Ko sta nekega dne šla skozi vinograd, ves oblit od sonca, je Mario vzkliknil:

"Kaj bi dal, da bi imel dar govora! Kako rad bi bil dober pridigar!"

Anselmo je pogledal svojega prijatelja z očmi, polnimi zvestobe in ganotja, in zamrmral:

"Mario, Boga bom prosil vse dni, da bi ti dal tak dar!"

Maria je začudila ta čudna obljuba, ker Anselm ni kazal nikdar prav goreče pobožnosti, zato se je začel smejati in kot v za-

hvalo je položil roko na suha ramena plemenitega tovariša:

"Hvala ti, prijatelj moj! Naj bo kakor že: učil se bom govorništva!"

Čas je tekel in Mario je res vstopil v samostan kapucinov. Nekaj mesecev je tako ostal Anselm v svoji vasi sam in žalosten. Ni mogel več prenašati te žalostne osamelosti, zato je tudi on stopil v samostan, in se ponudil za fratra, služabnika, ki naj opravlja tudi najnižja dela. Razlika v položajih je dolgo ločevala oba prijatelja; toda Anselmo je imel vsaj to zavest, da sta spet pod isto streho z Mariem; kadar je delal na vrtu, hranil živali ali ribal tla v refektoriju, je vselej lahko izmenjal ganljiv pogled ali celo včasih par besed s svojim prijateljem iz mladih dni.

Minulo je nekaj časa in Mario je prejel duhovniško posvečenje: Na predvečer velikonočne nedelje, na katero naj bi imel svojo prvo pridigo, je Mario čutil na hodniku, da se mu nekdo približuje. Bil je Anselmo, ki mu je samo zašepetal:

"Vso srečo ti želim; Mario... Tudi jaz bom prišel k pridigi in... bom molil za te!"

Ko je drugo jutro stopil Mario na prižnico, je bila prva oseba, ki jo je opazil, ponižni Anselm, stoječ takoj pod prižnico, naslonjen na steber v kotu in zroč naravnost vanj z ljubečimi in pričakujočimi očmi.

Mariu je bilo všeč to molčeče spoštovanje, zato se je potrudil, da je govoril kolikor najbolje mogoče. In res je bil njegov govor poln bleska: malo boljših je bilo slišati v tej samostanski cerkvi. Za tem prvim govorom so sledili drugi, tako tekoči in mogočni, da so ganili vse člane družine in so povzročali solze ponosa v očeh ubogega brata-laika, stiskajočega se k stebri pod prižnico.

Marieva govorniška slava je nenehoma rastla Sprejemal je vabila, naj bi prišel pridigat v druge cerkve. In ker po redovniških pravilih ne sme menih nikdar nikamor iti sam, je prosil gvardjana, naj mu da za spremitvo Anselma.

Čas je mineval in prijatelja sta hodila iz fare v faro, počez in povprek vse Italije. Neprenehoma je prejemal Mario nova odlikovanja in napredovanja. Postal je kraljevi dvorni pridigar in končno celo abruški škof.

V svoji škofovski palači je Mario živel življenje velikega gospoda. Občudovali so ga verniki, naprošali so ga cerkveni prvaki, častilo ga je plemstvo; da, postal je velika moč. Njegova postava je postala še častitljivejša in njegove kretnje oblastnejše. Res, komaj je še poznal svojega ponižnega in zvestega brata laika, ki mu je, čeprav že zelo sključen, z največjim veseljem služil, ga spremljal povsod, mu čistil razkošna oblačila, še bolj pa dragocene dragulje v šolnih, ali pripravljaval čašo francoske čokolade, ki jo je s takim užitkom zajtrkovala Njegova Prezvzišenost.

Toda ko je neke nedelje škof Mario zopet govoril s prižnice, je opazil, da nekaj manjka v njegovi okolici. Čutil je vznemirjenost, kar se mu je le redkokdaj pripetilo. Opazil je, da ni Anselma pod prižnico, kakor po navadi. Malo zmedeno se je škof za hip ustavil, potem pa le s težavo razpredal nit svojih misli in hitel končati. Ko je končal, se je takoj podal v zakristijo in vprašal po Anselmu.

Odgovoril mu je — molk. Pretrgal ga je šele star duhovnik z besedami:

Anselm je umrl pred — pol ure."

Začudenje in presenečenje je navdalo škofa; stari duhovnik pa je nadaljeval:

"Že več mesecev je bil revež neozdravljivo bolan. Pa nisem Vaše Prezvzišenosti hotel s tem vznemirjati."

Globoko sočutje je navdalo škofa Maria, toda še globlji je bil občutek, da odslej nekaj manjka njegovi lastni osebi.

S povzdignjenim glasom je rekel:

"Rad bi ga videl."

Peljali so ga molče zadaj za hleve k ozki in preprosti celici, kjer je ležalo na postelji, pokriti s slamo, v raševino zavito telo njegovega mladostnega prijatelja Anselma.

Škof se je zamislil. Morda je primerjal to uboštvo in preprostost z veličastnostjo svojega dvorca? Obrnil se je k svečeniku in vprašal:

"Je živel tukaj?"

"Da, Prezvzišeni!"

"Toda... s čim se je bavil?"

"Prezvzišeni..." je rekel duhovnik, katerega je to vprašanje nekoliko začudilo, "s tem, da je služil Vaši Prezvzišenosti..."

"Pa... izven te službe?"

"Ni mu ostajalo časa za kaj drugega. Ves dan je delal v vrtu in z lastnega krožnika dajal jesti pticam; govoril je z otroki, ki so se zbirali pri vratih vašega dvorca, in mislim, da je vzdrževal nekaj beračev z ostanki škofovske kuhinje... Sicer pa... je molil."

"Molil?" je vprašal škof, kakor da bi mu bila ta beseda tuja.

"Da, Prezvzišeni, mnogo je molil. In ko sem ga nekoč vprašal, za kaj tako moli, se je samo nasmejal in zamrmral:

"Za dober namen."

Škofov obraz je ostal sicer nespremenljiv, toda v srcu je čutil, da ga je nekdo udaril vanj. Čeprav ni znal ceniti vrednosti svojega Anselma, čeprav je bilo njegovo obnašanje do ubogega brata v zadnjih letih skoro trdo, še ni prišel zanj trenutek, da bi šel vase in si dal odgovor zase. Moral je namreč še hitro na pot v Rim, kjer naj bi govoril v baziliki sv. Petra pred zborom nadškofov.

Ladje veličastne cerkve svetega Petra v Rimu so bile polne vernikov, ko je stopil škof Mario na govorniški oder. To je bila zanj čast, o kateri je sanjal toliko let. Bil je veličasten trenutek njegove mogočne karijere. Ko se je umirila množica, je začel svoj govor, toda besede so mu kot opotekajoč se prihajale z ust... Na obrazih poslušalcev je bilo brati presenečenje in razočaranje. Potne kaplje so mu stopile na čelo. Obupano je gledal navzdol, toda tiste ponižne, navdušene oči izpod prižnice mu niso sijale več nasproti kot v prejšnjih časih... Jecljajoče in zmedeno je govoril svoj govor, in ko ga je končal, je osramočen stopil s prižnice in zapustil cerkev.

Bil je globoko ranjen v svojem ponosu in jezen nase, da se je dal tako zmeti neznatni misli! Vestno se je pripravil na svoj naslednji govor. On, abruški škof, najboljši sodobni pridigar v Italiji, naj bo za vse hvaležen ubogemu, preprostemu bratu laiku? Kako naj bo to mogoče? Takšna misel je naravnost blazna! Toda: ko je prišla ura njegove pridige, so mu tekale besede iz ust brez toplote in brez življenja... Uničujoča misel je postajala vedno silnejša, dokler ga ni zadela kap, da so ga morali odnesti s prižnice. Obrnil se je k nosilcem ter rekel z besedami, pretrganimi in komaj razumljivimi:

"Resnično... on je bil moje bistvo... jaz sem le prazna lupina..."

Zdravniki so bili mnenja, da je prenaporno delal, da mora spremeniti zrak, da se mu bodo povrnila moči v Apeninih. Kljub temu je škof Mario prosil, naj ga pošljejo v samostan, kjer je bil posvečen v mašnika, odkoder je prišel Anselm za njim, da mu služi, in kjer je ponižni brat sedaj našel svoj grob.

V ta starodaven samostan se je torej podal škof Mario. V samotnih premišljevanjih se je sprehačal po vrtu samostana in redno vsak dan obiskoval skromen grob pod oljkami. V njem se je zgodila velika spre-

membra: njegove oblastne kretnje so izginile, v vsem je postal krotek in mil. Nekega večera ga je presenetil gvardijan, klečečega pred grobom brata Anselma. Ko se je Mario dvignil, mu je gvardijan položil roko na rame, in mu rekel z nasmehom, ki je izražal spoštovanje in ginjenost:

“Dobro, sin moj, si prosil Boga za povrnitev govorniškega daru?”

“Ne, oče!” — je odgovoril zamišljeno, “prosil sem ga, naj mi da svojo najvišjo milost...” in s tihim glasom je dodal:

“najvišjo milost — p o n i ž n o s t ! ...”

A. J. Cronin, pisatelj te črtice, spada med največje sodobne pisatelje, ki tudi nam ni

neznan. Bil je svoj čas zdravnik, toda v neki boleznih je začel pisati roman “Citadela” (trdnjava) in ni več pustil peresa. Ta roman iz zdravniškega življenja je prestavljen tudi v slovenščino (prevedel L. Klakočar) in ga je pred vojno izdala Jugoslovanska knjigarna v Leposlovni knjižnici. Tukajšnjim Slovincem pa je pisatelj najbolj znan po — filmu njegovega romana “Ključni nebeškega kraljestva”, ki je bil predvajan lani v našem kinu. Pisatelj je Anglež in — katoličan, kot smo brali nekje, dasi so nekateri mnenja, da je anglikan, ki je zelo blizu katolištva. Vsekakor je velik pisatelj, kakor se vidi tudi iz te majhne črtice iz zadnjih let.

DR. D.

Pozdravljena, sestra!

“Ko bi vsaj teh kilometrskih razdalj ne bilo med menoj in teboj,” potoži marsikatera izmed nas svoji prijateljici. Tisti nedeljski trenutki pred cerkvijo in pri drugih prireditvah so pač prekratki za naše medsebojne prijateljske razgovore, v katerih bi se tako rade pomenile o vsem, kar nas teži, tudi o osebnih težavah, saj so prav te vzrok, da smo potrte, da se zapiramo vase in se celo odtujujemo nekdanjim prijateljicam. Toda komu naj potožiš svoje bridkosti Ti, ki si morda popolnoma osamljena in dolge mesece ne slišiš slovenske besede?

Z veseljem in hvaležnostjo pozdravljamo misel onih, ki so tudi deklinškemu svetu dali možnost, da se bomo mogle po “Duhovnem življenju” razgovarjati o naših deklinških vprašanjih, ki so prav v teh razmerah in prilikah veliko bolj zamotana in mnogo težja, kot so bila v domovini.

Danes bi rada nekaj minut preživela v tistem razgovoru s Teboj, sestra, s katero se kedaj vidiva, a še bolj s Teboj, ki bivaš sama med tujimi ljudmi.

Prisrčno pozdravljena! Kako se počutiš v tem novem svetu? Kako si se vživela vanj in v delo, ki ga opravljaš? Kako je z domotožjem? Kaj ne, kako prav je imel Cankar, ko je dejal, da je Bog drugim pokrajnam skopo odmeril lepoto; za zemljo od štajerskih gorih do tržaške obale, od Triglava do Gorjancev pa mu jo je ostalo polno perglišče.

Kako hitro minevajo dnevi. Štiri leta smo živele v taboriščih. Marsikaj grenkega smo doživlele v tem času, pa na to vedno bolj pozabljamo, ker je bilo tudi toliko lepega, bogatega, da nas je vse prevzelo. Štiri leta smo se po taboriščih narodno in versko vzgajale in izpopolnjevale. Ob prihodu v novi svet pa se je začelo za nas povsem novo življenje, ki je našemu srcu včasih popolnoma tuje. Res, premnogim je odvzeta celo materina beseda. Tudi domovine ni, nikjer

je ni več videti in čutiti. Samo lepi spomini nanjo so nam ostali. Da, spomini in ljubezen do doma.

Naj tudi nama velja pregovor: “Česar je polno srce, usta rada govore.” Da, ker je nam dekletom srce polno ljubezni do doma, rade o njem govorimo in z mislimi romamo v preteklost. Naša deklinška srca so polna lepih spominov tudi na taboriščno življenje. Zato se pač v naših razgovorih prepletajo misli in spomini iz taborišč; zlasti rade se spominjamo vseh onih, s katerimi smo toliko let delile vesele in žalostne ure, pa so se naša življenjska pota razšla — morda za vedno.

Če moje in Tvoje srce tako toplo zatrepeče ob spominu na dneve domá in v taborišču, če se v svojih razgovorih tako radi nanj povračava, ali naju k temu ne sili še nekaj globljega?

Lučka, ki nama je svetila v otroških letih. Mati nama jo je prižgala v srcu, Cerkev ji je prilivala olja in naše organizacije so jo nama čuvale pred vsem temnim in hudim ter jo poglabljale. Bila je to luč vere, ki je bila dovolj močna, da naju ni ostrušila pot v begunstvo izpod varnega domačega krova.

Tudi v dneh, ko so nama življenje utegnjevale lesene barake, se je vera v najinih srcih krepila in postajala od dne do dne bolj močna.

Gospod pa je vodil najine korake še dalje v svet. Pripeljal naju je v tujo deželo. Vem, kako ti je bilo takrat pri srcu, ko si se znašla sredi tujega mesta, morda sama, brez matere, očeta. Vsem se je podobno godilo, zato pač druga drugo lahko razumeve. Toda, kako majhna je bila ta bolečina v primeri z novo, ki se je prikradla v srce vsake verne slovenske mladenke že ob prvih spoznanjih tukajšnjega življenja! Zaslutili sva, da ta

velemestni tok požre vaše toliko dobrega in plemenitega. Bog, njegove zapovedi se slišijo le kot medli klíci sredi zmaterializiraneega tužega sveta. "Kaj bo z menoj, z mojo plamenico, ki jo nosim v svojem srcu? Kaj bo z dragimi sestrami po veri in rodu," se v strahu sprašujeva.

Ali nama ni Gospod vdihnil teh vprašanj zato, da naju je opozoril na nevarnost, ki grozi najini veri, da jo zaduši morje moder-

nih zmot, da usahne pod trdo skorjo materializma, ki vedno bolj oklepa srca rojakov?

Luč vere v nama ne sme ugasniti. Ker se pa sami čutiva tako šibki, zato hodiva po pomoč k Njemu, ki naju je spremljal na vseh potih prav od prvih korakov, in želi biti najino plačilo.

Tudi "Duhovno življenje" naj nama k temu pomaga! — Bog te živi!

DEKLE Z ODPRTIMI OČMI

Lilo je kot iz škafe...

Zamolčko grmenje se je vedno bolj bližalo. Bliski so mameče razsvetljevali grozno noč.

Pri Hribarjevih so končali sv. rožni venec. Molili so še Očenaš k svetemu Florijanu, da bi jih obvaroval časnega in večnega ognja, ko je udarilo onstran vasi.

Na okno je potrkalo.

Vsi so se spogledali. Molitev je zamrla na ustnicah. Otroci so z odprtimi usti prisluhnili, kot na Miklavžev večer, ko razsaja po vasi parkelj. Mati je v strahu pogledala očeta.

Znova je potrkalo. Devet sec je močnejše udarilo v prsih.

Oče je oklevajoče vstal. Zaupno je pogledal v Bogkov kot, kjer je visel križani Gospodar vsega sveta.

Vsi obrazí so bili bleði. Otroci od sedemletnega Ceneta do najstarejše dvajsetletne Zalke so preplašeno gledali za zastrto okno. Pravtako je potrkalo kot tisti večer, ko so vzeli brata Jožeta.

Potrkalo je znova. Tretjič.

"Kdo je?" je izdaval oče.

"Zalka, odprite!"

"Jezus, Peter!" je omahnilo čez stol dekle.

"Rozmanov Peter je," je oče pojasnil začudení materi.

Molče sta se vprašala pogleda zakoncev, kaj naj storijo. Ali naj odpro? Gorje, če ga zasledijo pri njih!

Zamolčko grmenje se je oddaljevalo proti Kamniškemu sedlu. Sava za vasjo je morala močno narasti, ker jo je bilo slišati v Hribarjevo hišo. To se ni zgodilo vsako leto. Burja je divje zavijala okrog oglov.

Zalka je bleða kot zid vstala, stopila k očetu in mu preseče pogledala v oči. Zdelo se mu je, kakor da gleda v oči žene pred petindvajsetimi leti, ko je bila se dekle. Ali bi ji takrat mogel kaj odreči?

Ni mogel vzdržati Zalkinga pogleda. Vstopil je k vratom in odprl.

Popotnik je od kože premočen stopil na prag, se previdno ozrl po sobi in vstopil.

"Dober večer, Hribarjevi!"

"Dober večer, Zalka!" Truden je bil popotnikov obraz. Z upadlega obličja, globoko

vdrtih oči, temnih črt na čelu in zaraščene brade se mu je bralo trpljenje.

Mati je stopila k zastrtemu oknu in dala čez zaveso še temen predpasnik.

Dolgo so se gledali. Nihče ni znal prav začeti.

Od vojaškega plašča je curkoma teklo. Šele mlakuža na tleh je opozorila Zalko, da se mora fant preobleči. Mati je stopila v kuhinjo, da zavre čaja in pripravi večerjo. Otroci so se stisnili za mizo in tiho opazovali.

"Je varno?" se je bal Peter.

"V tej nevihti menda nikogar ne bo rocoj k nam," je oklevajoče menil oče.

"Na sledu so mi," je fant boječe pogledal očeta. "Franičev Jože me je izdal. Sem mislil, da je še moj prijatelj, pa sem mu komaj ušel."

"Jezus, Peter, zakaj si šel k njemu? Ali ne veš..."

"Kaj, Zalka!"

"Ali ne veš, da ti je prisegel smrt," je zajokalo dekle, "ker sem dobra s teboj."

Ob šipe je udarjal dež. Vznemirjal je ljudi, kakor da tolče ob razbolela srca. Veter je zamolčko tulil. Hotel se je kosati z gromom, pa ga ni mogel prevpiti.

"Od kod, Peter?" je vprašal oče.

"Iz taborišča na Tirolskem. Nisem vzdržal brez Zalke. Moral sem priti."

"Življenje si tvegaj, Peter," ga je božajoče pogledala.

"Še premalo zate, dekle!"

Oblekel si je topel površnik in popil čaj. Tedaj je z vso močjo udarilo na okno in vrata hkrati.

Vse je pretresla groza.

Peter je nervozno poiskal z desnico v žepu. "Skozi kuhinjska vrata ven!" se je znašel oče in porinil fanta proti izhodu.

"Zalka z menoj!" jo je potegnil za sabo fant.

Tedaj je vdruči z vso silo udarilo na okno, da so šipe zacvenketale.

"Odprite, če ne, streljamo!"

Peter in Zalka sta bila medtem že skozi dvoriščna vrata. Vzela ju je noč.

Oče je odprl.

Zagledal je puškino cev.

"Roke kvišku in ne ganite se!"

Eden, dva, pet... miličnikov je vstopilo z naperjenimi samokresi.

Mati in otroci so jokali.

"Kje je tisti beli pes Peter Zalokar.

Po glasu so spoznali komisarja Franičevega Jožeta.

"Ni ga bilo tu," je stežka lagal oče.

"Ne laži, stari! Kje je Zalka?"

Šele sedaj so Hribarjevi videli, da dekleta ni.

Nihče ni mogel izreči besede.

"Hudiča, poglej njegovo vojaško suknjo! Gotovo je ušel lisjak! In še z dekletom." Preiskali so vse stanovanje.

"Če ju ne dobimo, dam hišo zapleniti, vas pa obesiti," se je jezil Franič. "Si razumel, stari?" Se je v divji jezi drl komisar.

* * *

Tako je končala Hribarjevina.

Drugi dan so zaprli očeta in mater. Obdolžili so ju veleizdaje. Hišo je zaplenila država. Otroci pa so se šli vzgajati v Bosno na železniško progo.

O Petru in Zalki ni nihče nič zvedel. Noč ju je vzela.

* * *

Ko je pred letom priplula v Buenos Aires "Santa Cruz", si med potniki le stežka spoznal Hribarjevo Zalko. Na njen mladi obraz se je preselilo življenje z mnogimi razočaranji in bolestinami.

Peter je mesec dni za tem, ko sta srečno ušla čez mejo, umrl za pljučnico. Volja do življenja in ljubezen do Zalko nista mogli premagati smrti.

Mati je umrla v ječi. Oče je na prisilnem delu. Bratje pa se mučijo daieč nekje v Bosni za obnovo zemlje in za pogubo svojih duš. Domačija je v tujih rokah.

Najhuje pa jo boli neprestani glas, ki ji noč in dan doni na ušesa:

"Ti si kriva, Zalka! Ti si kriva vse nesreče!"

Sama sebi se je zdela topa in brezčutna za vse. To je naredilo iz nje trpljenje in žalost.

Edino, kar jo je še navezovalo na življenje, je bila prijateljica Trdanova Vida iz Podpeči. Kmalu po Petrovem pogrebu sta se dobili. Od tega časa sta bili neločljivo združeni, vse do zadnjega slovesa, ko je Vida morala ostati s starši v taborišču, ker je zbolel oče.

To je bil za obe dekleti velik udarec. Toda misel, da se bosta kmalu videli v Argentini, jima je vsaj delno lajšala slovo.

Zalka je dobila službo v tovarni. Poskrbel jo je neki inženir, ki se je s tovarnarjem poznal. Poskrbel ji je tudi stanovanje nekaj kvader proč od tovarne. Bila je ozka sobica brez okna. Toda stanovanje je le, posebno ker še drago ni bilo. Tudi kaveljo za stanovanje je položil inženir iz svojega.

Dekle v svoji preprostosti ni vedelo, kako bi se zahvalilo svojemu dobrotniku.

"Bom pa molila za vas, gospod," je dejala.

"Mislim, da mi ne bo veliko koristilo!" je inženir sarkastično odklonil njen dar. Čudno jo je zbudila ta hladnost do vere.

Prijateljica je opozorila Zalko, naj se boji inženirja, ker ni prida človek, ceprav je Slovenec.

Ni mogla verjeti. Saj je vendar tako do-

ber človek! On ji je edini pomagal. Ljudje pač čez vsakega vedo kaj povedati. Saj še Bog ne more vsem ugoditi.

Ko so neki petek večer v mraku končali delo v tovarni, je inženir Kotnik počakal Zalko in jo vprašal, kdaj mu bo pokazala, kako si je uredila svojo sobo.

"To pa lahko takoj pogledate, gospod inženir. Kar dobro se počutim. Tako sem vam hvaležna."

Inženir se je namuzal. Videl je, kako lepo drvi voda po strugi na njegov mlin.

"Vas bom pa spremil."

"Prosim."

In sta šla.

Na stanovanju se je zanimal za to in ono. Vse mu je ugajalo. Vprašal jo je, zakaj ima na steni to žalostno Kristusovo podobo. To jo samo straši in vznemirja, ker ima tako žalosten obraz.

"Čuden človek," si misli dekle. "Na Kristusu pač ni nič strašnega. Tako mil in nežen obraz ima in tako sočuten je njegov pogled."

"Gospodična, vam smem darovati sliko, ki bo lepo pristojala na steno in vam bo v veselje." Iz aktovke je potegnil podobo.

"Vam ugaja?"

Zalka je čutila, kako je zarudela.

Kotnik je poiskal žebelj in obesil sliko.

Kako naj mu brani, če je pa toliko storil zanjo! To stanovanje mi je preskrbel, zato pač hoče imeti tudi malo besede pri tem, kako naj bo urejena.

"Sedaj vse drugače izgleda soba. Bom moral še kaj prinesiti! Saj smem, gospodična?"

Nič ni vedela povedati.

"Veste kaj, Zalka, prvi mesec vam tudi ni treba plačati stanovanja. Za tisti denar, ki ga zaslužite, si kupite raje, kar potrebujete za svoje gospodinjstvo. Za stanovanje bom pa jaz dal."

"Ne, gospod! Vi ste že toliko storili zame, da ne vem, kako vam bom vse to povrnila," se je branila Zalka.

Poslovil se je z obljubo, da bo drugi večer nekaj lepega prinesel.

Zalka je obredela. Čudna omotica ji silil v glavo. V sencih ji razbija. Neka razdvojenost se je polasča.

Oko ji obstane na sliki, ki jo je prinesel inženir. Predstavlja dekle, ki ni niti po obrazu, niti po stasu, niti po vedenju in noši podobna slovenskim dekletom. Podobne slike je videla na reklamah za kino. O njih so govorile posebno vsak ponedeljek delavke v tovarni, ko so si pripovedovale, kakšen kino so videle v nedeljo in v katerem baru so plesale. Tudi Zalko so vpraševale, v kateri kino hodi. Pomilovalno so se ji posmihale, če je bila v zadregi. Niso je razumele. Zato ji je bilo v ponedeljek najtežje.

Ta večer je Zalka težko molila rožni venec. Bil je na vrsti žalostni del. Mukoma je odganjala misli vstran od podobe na steni. Zdelo se ji je, da žari iz podobe inženirjev obraz, ki jo vabi in jo raztresa.

Zgrozila se je, ko se je znašla pri s trnjem kronani skrivnosti našega Odrešenika, pa še na Zveličarja skoraj pomislila ni.

Proseče je pogledala na zid, kjer je visela Kristusova podoba, lepa in usmiljenje vzbujajoča. Pa je on rekel, da ni lepa; rekel je

celo, da je strašna. Gotovo ne pozna Kristusa. Kaj, če bi ga jaz o njem poučila? Skoraj vesela je bila te apostolske misli, pa je bila po drugi strani prav tako prepričana o neuspehu.

Morda bi pa le poizkusila...

Drugi večer je inženir Kotnik spet prišel. Bil je silno prijazen. Že pri vratih je z dopadanjem ugotovil, da je njegova včerajšnja slika pusto obličje sobe popolnoma spremenila.

"Pa tudi Kristus lepo pristoja na steno," je hotela biti korajžna.

"Za moj okus ni, pa tudi za mlade ljudi ni. Ne rečem za stare ženice, ki rimaajo drugega dela kot po cerkvi posedati in se s tem tolažiti na stara leta. Pa pustiva to, kaj sem te že hotel vprašati. Ali ti ni nič dolg čas, ko si tako sama ob večerih? Ali pride kdo k tebi na obisk?" jo je kar tikal.

"Ne, sem kar sama. Tako rada sem sama!"

"Kaj pa delaš? No, zaupaj mi, kaj si delala snoči, ko sem jaz odšel?"

"Najprej sem molila rožni venec, potem sem šla pa spat."

"Lepa ta," meni inženir, "rožni venec si molila. Ne morem te razumeti, kako moreš s tem žlobudranjem zapravljati dragoceni čas mladosti. Izgubljaš življenje v mračnih mislih."

"Motite se gospod. To pač ni nič dolgočasnega, saj ga molim vsak večer. Ne spominjam se, da bi kdaj opustila."

"Ti, revica, ti zaslepljena! Kako se mi smiliš!" jo je prijel za roko.

"Srček ti močno bije. vročo kri imaš."

Zalka ni vedela odgovoriti.

"Nič mi nisi še povedala o svojih domačih. Ali ti kaj pišejo?"

Zalka mu je pripovedovala žalostno zgodbo o svoji domačiji, o starših in o bratih, o Petru in o taborišču.

Z besedami jo je pomiloval, v srcu pa je bil vesel, da je dekle tako samo. "Sedaj še le vidim, kako si potrebna moje pomoči! Revica si, ko si tako sama!" se ji je hlinil.

Hvaležno ga je pogledala, on pa jo je pobožal po licu in ji stisnil roko. Zalka ni videla, kako se je zablistalo v njegovih očeh in kako mu je zaplala kri. Bil je star lisjak, ki se je pa prav tako znal obvladati, kadar je vedel, da še ni prava ura.

"Peter je umrl, praviš," jo je nenadno vprašal.

"Da," je globoko vzdihnila.

"Ali sta tudi takrat molila rožni venec, ko sta se rada imela?" jo je zvito vprašal.

"Tudi, gospod inženir. Peter je bil dober fant!"

"Kar ti mi reči, Zalka. Bova še bolj prijatelja," je skušal spremeniti pogovor.

"Tega pa ne, gospod! Vi ste vendar mnogo starejši od mene," se je branila Zalka.

"Med nama pač leta ne bodo delale ovir," ji je po ovinkih skušal nekaj povedati.

Ni razumela. Nekaj časa sta molčala.

"Kaj boš pa jutri delala, ko je nedelja?"

"Ob desetih grem na Belgrano k maši."

Kotnik je malomarno skomignil z rameni: "Misliš, da bi enkrat ne mogla prebiti brez maše. Mene poglej, kako sem lepo rejen, denar imam in nič mi ne manjka, čeprav ne grem v cerkev."

Joj, če bi se upala, bi mu Zalka že povedala, da je prešič v hlevu tudi lepo rejen, čeprav ne hodi v cerkev.

"Kaj vi ne hodite nič k sveti maši? Ali ne veste, da imate smrten greh?"

"Beži, beži, punčka! To so si farji zamislili in begajo ljudi. To so same stare čenče! Kdo pa v Argentini sploh še hodi k maši? Že vidim, da si silno nevedna. Te bom moral malo poučiti o teh zadevah! Pa pustimo to. Recimo, da greš dopoldne k maši. Kam greš pa popoldan?"

"Nisem še nič mislila. Verjetno se bomo s prijateljicami zmenite, da gremo kam ven iz mesta."

"Ali bi ne hotela iti z menoj? Rad bi ti to in ono pokazal po mestu. Tudi v kinu in baru še verjetno nisi bila."

"Mislim, da se ne spodobi, da bi dekle hodilo okrog z moškim. Kaj bodo pa ljudje rekli?"

"Kaj so pa takrat rekli, ko si hodila okrog s Petrom? Ali se je takrat spodobilo?"

"Mir mrtvim!" je bila skoraj huda Zalka. "Peter je bil dober in pošten fant."

"A, tako, jaz pa nisem dober in pošten? Kdo pa ti je pomagal dobiti službo in stanovanje?"

"Tako dobri ste bili z menoj, gospod inženir. Tisočkrat vam hvala! Ne vem, kako naj se vam zahvalim?"

"Le ne preveč besedi! To naredi, kar želim. Jutri popoldan greš z menoj. Rabiš razvedrila! Drugače mi še zbolíš tu v tej puščobi!"

"Ne bodite hudi, gospod inženir, saj bom šla."

"Reci mi raje, ne bodi hud, Dušan, to lepše zveni. Ali ne, srček?" in jo je spet prijel za roko, da jo je kar zazeblo. Cutila je, kako polzijo njegove oči po njenem obrazu in po vsem telesu.

Ni ga upala pogledati.

V sobi je bilo tiho. Molk obeh jo je delal še tišjo.

"Sinoči sem ti nekaj obljubil," se je iztrgalo iz njega, "nekaj lepega sem ti prinesel, kar te bo gotovo močno razveselilo."

"Nikar, gospod, saj ste mi že tako veliko darovali. S čim naj vam, revica, povrnem?"

Če bi Zalka brala odgovor njegovih temnih misli, bi slišala: Plačilo si že sam vzamem, deklič!

"Nič se ne zahvaljuj, saj nimaš nikogar, ki bi te malo razveselil. Prinesel sem ti majhno iznenadenje. Pojdi malo pred vrata, da sam uredim soščico. Boš videla, kako znam."

"Če želite, zakaj ne? Pa nikar se preveč ne trudite!"

Ko je odšla Zalka na hodnik pred sobo, je Kotnik izvelkel svoje darove: štiri ogabne slike, ki jih je obesil po stenah nad posteljo. Satansko mu je tolklo srce, ko je eno za drugo vesil po stenah. Oči so se mu bliskale od neukročene strasti in obraz mu je žarel od zlobe.

Potem je razvil iz paketa okrašeno torto in jo položil na mizo, katero je še prej pogrnil z novim prtom. Poleg torte je postavil lično vazo z duhtečimi nageljni. Na nočno omarico je položil še ničvredno revilo s premišljeno zapeljivimi slikami

Stopil je k vratom in se z dopadenjem ozrl po sobi. Vse lepo, samo tisti obraz s križa ga tako čudno gleda in tako mlo prosi, kakor bi hotel reči: Kaj sem ti storil, da kvariš moje duše!

Pa je človek preslišal prošnjo. Porodil se mu je satanski naklep: Boga ji ukradem! To je še edino, kar ima starega. Potem bo vsa moja! Stegnil je roko in križ je izginil v njegovi veliki aktovki.

"Tako! Sam satan bi ne okrasil boljše sobe."

Že je mislil iti, kar mu pač na um še ena misel: Denar. Daj dekliču denar, pa ga omamiš.

Potegnili je denarnico iz žepa. Prazna je bila. Suh stotak je tičal nekje med papirji. Naj bo! Edini denar. Si bo treba sposoditi do konca meseca! Položil je lepo zlikani stotak poleg torte na mizo. Še enkrat je poželjivo objel z očmi svoje darove, ugasnil luč in stopil na hodnik.

Zalka ga je v zadregi pričakovala.

Slabotna luč je razsvetljevala star hodnik.

"Tako, zdaj moram iti in jutri na svidenje!"

Prijel jo je za roko in stopil čisto k njej. Pogledal ji je v oči in še preden se je zavedla, jo je poljubil.

To se je zgodilo tako naglo, da se je Zalka zavedla še le, ko je odhajal doli po stopnjicah, pogledal nazaj in še enkrat pomahal v slovo:

"Pridem jutri ob štirih popoldne!"

Stopila je v sobo in prižgala luč. Dišalo je po svežih nageljnih. Sredi mize se je šopirila torta, poleg nje pa je vabljivo obetal mnoge sladkosti življenja bankovec za 100 pesov. Iz sten pa so se pregrešno režali obrazi in telesa.

Zalka se je sesedla.

"Jezus, pomagaj! Nočem te žaliti!" Zatisnila je oči in se skušala zbrati. Na ustnih jo je žgal satanski poljub in oči so jo pekle od strašnega pogleda po stenah. V srcu pa ji je ležal stotak, ki se ji je zdel težak kot cent in jo je pritiskal k zemlji. Za vsem tem pa se je satansko pačil obraz njenega 'dobrotnika'. Kakor iz dalje pa so prihajale besede: ... vero so si izmislili farji... Zdelo se ji je, kakor da je stol vrtiljak. Srce je ječalo pod stotakom in se v močnih utripih branilo. Iz usten, iz oči, iz lic ji je gorelo. Ni se mogla zbrati. Med to strašno šaro in navlako misli ni videla ničesar, kar bi jo moglo rešiti.

"Pač. On je dober. Meže je obrnila oči v ono smer, kjer je na steni visel križani Odrašenik. Zaupno je odprla oči, pa bila je razočarana:

"Jezus, kje si? Joj, gorje mi, Boga ni!"

"Jezus, kam si odšel?" Kot blazna je skočila pokoncu in z enim samim pogledom je prešinila sobo. Boga ni!

Tedaj ji je padla na um strašna resnica: Boga mi je ukradel in satana daroval!

Neizrazen stud jo je prevzel. Omamni duh po nageljnih jo je dušil, ob pogledu na torto se ji je dvigalo, stotak se ji je zdel umazan in grd, da bi ga za ves denar na svetu ne prijel. Na steno si ni upala pogledati. Tako je bila zmučena, da je mislila, da se bo

kar zrušila. Strašna osamljenost ji je šla na živce: Sama, čisto sama, sama, čisto sama... ji je tolko v prsih srce.

Ugasnila je luč in se vrgla na posteljo. Kako bo mogla preživeti noč, ko je sama brez Boga. Ko bi ji oni okrutnej vsaj Boga pustil. Z njim na čelu bi se lažje bojevala proti satanu, ki se je naselil v njeni sobi.

Zatisnila je trudne veke. Tema je blagodejno vplivala nanjo. Še oči je niso več tako pekle in skelele. Le srce se ni moglo umiriti. Tako je razbijalo v njej, da se ji je zdelo, kakor da se vsa postelja ziblje in trese. Dolgo je negibno ležala...

In že se je znašla na ladji: Santa Cruz. Peljala se je v Argentino. Sonce je zagnil strašen oblak. Na obzorju je bilo vse temno. Mornarji so nervozno tekali semtertje s silno zaskrbljenimi obrazi. Veter je tulil in mikastil jambore. Voda je pljuskala čez krov. Vedno večji vihar se je dvgal. Ladja pa se je pogrezala vedno bolj in vedno bolj v morje. Povsod sama voda. Sopotniki so vpili. Zalka pa je stala sredi vode in ni mogla poklicati na pomoč. Sploh ni mogla odpreti ust. Videla je, kako so se okrog nje potapljali sorojaki, pa ni mogla stegniti roke, da bi jim pomagala. Voda je naraščala. Ladja je že izginila pod valovi. Znašla se je sama na deski. Valovi so jo premetavali sem in tja in ji grozili s pogubo. Tedaj je nekaj metrov proč od deske zagledala rešilni čoln. Na njem je veslal inženir. Ne bila bi ga spoznala, pa je imel na visoki kapi napisano: Ing. Dušan. Silno se je trudil, da bi s čolnom dosegel desko, kjer je bila ona še nekaj zamahov z veslom in pri njej bo. Tedaj je na desni strani deske zagledala še drug čoln. Čuden bradat veslač sedi v njem. Pa bolj ga gleda, lepši je njegov obraz. Tako znan se ji zdi. Kje neki ga je videla. Joj, pa kako, da ga ni prej spoznala. Saj je to vendar on, Kristus z njene podobe na steni. Njen Bog je. In na drugem koncu čolna sedi Peter, ves lep in čist, in ji maha v pozdrav. Veter tuli. Zalka grabi z desnico za desko, z levico pa bi rada dosegla Kristusov čoln. Tedaj butne inženir z veslom ob desko in jo porine v stran. Močan piš potegne in iztrga inženirju kapo z glave. Na čelu se mu pokažejo rogovi. Tudi inženirjev obraz je izginil in v čolnu sedi sam satan. Zdaj stegne svojo kosmato roko proti Zalki. V groznem strahu zavpije: Jezus, pomagaj! Satan izgine. Zalka skoči pokonci. Grozne sanje! Strah jo je, da se vsa trese.

Prižge luč. Ura je komaj devet. Vsa se trese in do smrti je izmučena. Tu ne vzdrži več. Umre nocoj in brez Boga.

V glavo ji šne odrešilna misel:

Po Kristusa grem. Vrniti mi ga mora brezbožni tat! Ne maram take zamene. On naj ima satana, meni pa naj vrne Kristusa.

Toda kam? Noč je. Dekle samo v temno noč!

"Zakaj ne. Nič hudega se mi ne more pripetiti, če grem Kristusa iskat."

Zmetala je podobe s stene, položila nanje torto, rože, bankovec in revijo, vse povezala v namizni prt in šla.

Skoraj tekla je po ulici. Nekoč ji je rekel, da stanuje na Catamaraki. Tudi hišno številko si je zapomnila. — — —

Ko se je vrnil inženir Kotnik tisti večer domov, je bila žena močno slabe volje.

"Spet te tako dolgo ni bilo. Kje le hodiš zadnje dni. Večerja je zmiraj mizla."

"Saj veš, opravki," je bil kratak.

"Gospodar je bil danes ponovno tu radi stanovanja. Več kot pol meseca je že preteklo, pa še nismo plačali."

"Nimam!"

"Pa za gospodinjstvo rabim denar. In otroci morajo imeti za šolske potrebščine."

"Nimam, sem že rekel. Čakaj na konec meseca."

"Kaj bomo pa jedli? Da si se tako zane-maril, za božji čas, Dušan!"

Pozno v noč sta se prerekala mož in žena. Inženir je ženo sicer poslušal, v mislih pa je bil čisto drugje.

Pozvonilo je.

"Kdo neki še zvečer ne da miru!"

"Poglej, kaj je!" je zapovedal inženir ženi.

"Ali stanuje tu inženir Kotnik," je brez pozdrava govorila Zalka.

"Kaj želite od mojega moža?" je vprašala gospa.

Zalka je bila presenečena. Poročen je torej. Še lepše!

"Nujno moram govoriti z njim!"

"Vstopite!"

"Prokleta, zdaj bo pa šola!" se je obrnil inženir proč, ko je zagledal dekletke.

"Mojega Boga mi dajte nazaj! Tu imate svojega satana!" Vrgla je zavitek na mizo.

"Kdo ste vi," je skušal vzrasti Kotnik.

"Ne poznam vas."

"Kaj se hlinite, vi zapeljivec! Sram vas bodi! ženo in otroke imate, pa zapeljujete nedolžna dekleta! Boga mi vrnite!"

Inženir je bil ves iz sebe. Ni vedel, kam bi stopil.

"Izginite, če ne, bom poklical policijo!"

"Kar kličite, da vas zaprejo, morilec človeških duš! Boga mi dajte nazaj!"

Otrok v zibelki se je prebudil in zajokal.

Zalka je zagledala inženirjevo aktovko, planila je k njej, jo odprla in vzela iz nje svojo podobo Križanega. Vroče ga je poljubila in zbežala.

Inženir se je sesedel. Žena je razvila paket.

"Magda, ne bodi huda. Ne poznam te ženske. Poblaznela vešča je!"

Žena je stisnila ustnice. Iz oči so ji vrele solze.

"Kdo je pa moj namizni prt in moja vazo podaril dekletu? Morda jaz?"

Inženir je bil premagan.

"Tvoje ljubice jedo torte, mi pa še za krompir nimamo. In stotake jim nosiš, otroci pa nimajo centimov za zvezke, in z nagnusnimi slikami kvariš dekleta: 'Svinja!' je v sveti jezici vrgla nagnusne slike pred moža.

Sesedla se je in milo zajokala žena nezvestega moža.

Neizmerno srečna, da je našla svojega Boga, je Zalka tekla domov.

Preslišala je vse žvižge na ulici in zateglo sikanje, s katerimi nočne veščice obletavajo mamljive luči.

Ni slišala zamolklega smeha in neslanih opazk, ko je hitela po ulici in nesla v rokah Križanega.

Šinila je mimo mladega fantalina, ki se

ji je nastavil in siknil za njo: "Nora ženska! Zblaznela je!"

Vsa zahropila je pritekla domov. Križanega je položila na posteljo, padla na kolena in s solzami ter vzdihni častila svojega Boga.

Nekje v mestu je bila zgodnja jutranja ura, ko je vstala in legla.

Ko je drugi dan prišla Zalka na Belgrano k maši, je imela za nekaj let resnejši obraz.

Svojo skrivnost je razodela božjemu namestniku in pri svetem obhajilu tistemu Bogu, ki ga je včeraj zvečer po dolgih bojih zopet našla.

In Zalka se je vrnila v življenje kot preizkušeno dekletko z odprtimi očmi.

MERNIK

MOLITEV

O, Večni,
čuj:
naš up
in bolečino
sprejmi
v svoj načrt!

Kot rujno
in kipeče vino
bogatih
južnih tal,
ki se iskri
iz zlatih kup,
nas obvaruj,
da v plemeniti sok
ne kane
tuji strup.

Ob svojem času
presadi
trtje bujno
v triglavski svet,
zasadi
ga na Krasu,
razpni
svoj vinograd
čez vso
slovensko domovino.

Naj
blagoslov
iz Tvojih rok,
dobrotni Bog,
dá kal in rast.
Mogočni,
daj,
da bomo žlahtne trte,
ki greje
večna jih pomlad.

Naj bomo kakor grozdje
— žrtve
med kamni strte —
v Tvojo čast.
Naj bomo
vsaj
kristalna čaša,
ki rujno vino
v njih kipi.
To vino — kri
za črne maše.

Igor.

Moj človek, ki tukaj na svetu živi

Moj človek, ki tukaj na svetu živi
in veš, da še ure žiher nis,
zakaj imaš takšne želje
uživat posvetno veselje?

Kdor uživa lušte tega sveta,
leta se gvišno enkrat kesa,
če ne že na tem sveti,
pa, kadar bo moral umreti.

Mlad človek živi brez skrbi na svet,
glih kakor da bi mu ne blo umret,
njegovo življenje pa mine,
glih kakor dim v luft izgine.

Kadar se ta človek najbolj veseli,
takrat ga pa smrt najprej prehiti,
glih tako pade okoli
kakor ta rožca na polji.

Na svetu ga radi imajo ljudje,
ko umrje, pa preč ž njim je,
zvonovi mu milo pojejo,
kader ga na britof nesejo.

Tamkaj ga denejo v črno zemljo,
potem pa ljudje vsi od njega gredo,
kater so ga najbolj ljubili,
še ti bodo nanj pozabili.

Slovenska

Premisli, o človek, kako si ti slep,
ker ljubiš toljkanj ta goljufivi svet,
glih to se bo s tabo zgodilo,
use bo na te pozabilo.

narodna

Trije rekordi 83 letnega prvoobhajanca Ramona

živimo v deželi in v dobi rekordov. Zato bom še jaz začel z rekordi, ne s svojimi, ampak z onimi, ki sem jim bil priča, tako-rekoč uradna priča. Niso to športni rekordi, katere priznavajo posebne komisije in ki jih do podrobnosti pozna že vsak šolarček, ampak rekordi posebne vrste.

Da gremo lepo po vrsti, vam bom najprej spodobno predstavil nosilca teh rekordov. Ime mu je bilo Ramón. Priimek? Bolje, da ga ne povem! Ramonov in Ramón je v tej deželi dosti, s priimkom pa je druga stvar. Priimek našega Ramona je bil baskovskega porekla in tako prečudno zveržen, da bi Ramonovi potomci in številni sorodniki kaj lahko ugotovili, katerega Ramona mislim, pa je zamera tu! Saj vemo, da človek, ki piše, nikoli ne ve, kako bi zastavil besedo, da bi bilo vsem prav.

Ta Ramón je bil torej nosilec treh rekordov. Ugotovil sem jih, ko sem ga, 83 letnega starčka, pripravljal na prvo in zadnje sveto obhajilo.

Prvi rekord je bil versko-obrednega značaja. Ne vem, če se poleg njega more še kdo pobahati, da mu je od začetka do konca krstnega obreda preteklo 83 let. Prav zares! Bilo pa je tako-le: Rojen je bil naš Ramón

leta 1865 doli v Sanluisški pampi, blizu neuquenske meje. Do farne cerkve je bilo 300 km daleč.

Po stari navadi so čakali, da je prišel naokoli "bautizador", mož, ki je s cerkvenim odobrenjem delil na preprost način zakrament sv. krsta po krajih, kamor je redko, ali pa nikoli stopila duhovnikova noga. Ti krščevalci so dali otroku "el agua del socorro", to se pravi: oblili so otrokovo glavo z vodo in izgovorili točno predpisano besedilo sv. krsta. Dali so staršem nalog, naj otroka ob prvi priliki ponoso v cerkev, da bo duhovnik dopolnil krstne obrede, kot so predpisani v cerkvenem obredniku in ki obstojajo iz zarotovanj, krstne obljube in maziljenja s krstnim oljem in sveto krizmo. Temu opravilu pravijo ljudje "olear al niño". To ni bilo v navadi samo takrat, ko je zagledal luč sveta naš Ramón, ampak je še danes. No, pri Ramonovih te krščevalne zahteve niso preveč natančno vzeli in tako se je stvar zavlačevala iz leta v leto, nato pa pozabila. Po preteku 83 let je moža bolezen prignala v bolnišnico, kjer sem po lepi krščanski navadi dopolnil to, česar "bautizador" ni znal in ni smel.

Ob tej priliki še par besed o teh kršče-

valcih. So bili in so še nujno potrebni. Še danes imamo v tej deželi župnije, katerih ozemlje je veliko kot cela Slovenija. Pa imajo enega duhovnika, ali so pa celo brez njega. Redna dušna oskrba vernikov je nemogoča. Zato si cerkvene oblasti pomagajo, kakor pač morejo. Bolje nekaj kot nič! Taki krščevalci imajo še druge pravice. Ena takih je pokopavanje mrličev. Tu sicer ljudje ne dajo dosti na dostojen cerkveni pogreb, zato pa je v toliko večji časti "responso", ki ga je na vsak način treba zmoliti ali ob truplu ali na grobu, nekaj dni po pogrebu, ali pa ob priliki "novene", ki jo opravljajo na domu umrlega devet dni po pogrebu. Da lahko potem rečejo, da je rajni umrl previden s tolažli svete vere... Krščevalci znajo še več: moliti znajo rožni venec. Za slovesnosti in pobožnosti na čast raznim domačim svetnikom in priprošnjikom, zlasti svetemu Kajetanu in zaščitniku mater sv. Ramonu, iščejo po 30 do 50 km daleč moža, ki jim bo na slavnostih molil rožni venec. Seveda tem uglednim možem njihova čast rada stopi v glavo in večkrat prekoračijo meje dovoljenega. Dogaja se, da iz želje po zaslužku začno tudi z drugimi verskimi opravili: vodijo procesije, pridigajo, si postavijo lastne kapele s čudodelniki kipi itd. Znan je slučaj, da je nekemu takemu podjetnežu posrečilo spraviti pokonci pravo božjo pot, kamor je prihajalo včasih po deset tisoč romarjev na enkrat. Da so take razvade in zlorabe velika škoda za gojitev pravega verskega življenja, je jasno.

Pojdimo sedaj k drugemu Ramonovemu rekordu, ki sicer ni cerkveno-verskega značaja, je pa v tesni zvezi z njim. Enkrat, ne vem kje in zakaj, sem slišal primer: gluh kot kanon! Ta primera je za našega Ramona veliko prešibka. Največji kanon ni zadosti velik, da bi primerno označili njegovo gluhost. Bil je gluh kot — torpedo. Sicer ne vem, zakaj ravno torpedo, a nekaj človek mora reči, ali ne? Zame je bil ta rekord nekoliko neprijeten. Moža je bilo treba vsaj za silo poučiti o osnovnih verskih resnicah, pripraviti na prvo sveto obhajilo in seveda spovedati. Le kako se bova spovedala v dvorani, kjer je štiriindvajset ostalih dedcev z vso pozornostjo opazovalo, kako se bo zaveda končala. Za poučevanje mi je kričanje kar prav prišlo. Sem pač poučeval vseh petindvajset. Saj so bili vsi približno enako potrebni. Ramón je, kot vsak glušec, mislil, da sem gluh tudi jaz. Zato je kričal tudi on na vse grlo. Tako so najini poslušalci lahko pozorno sledili i moji preprosti razlagi, i vprašanjem in odgovorom. V zadrego me je spryil pri izpraševanju vesti. Ko sem mu razlagal grehe, okoliščine in grešne prilike, je na licu mesta na ves glas delal praktične zaključke. Tudi ko sva šla mimo šeste in sedme zapovedi, kjer povprečen kristjan uporabi vse svoje diplomatske sposobnosti, da bi čim varneje prebrodil mimo teh čeri, je mož možato in na ves glas pritrjeval ali zanikaval, kakor je bilo pač treba. No, sem si mislil, če so se prvi kristjani javno spovedovali, če se menihi v samostanih javno obtožujejo svojih prestopkov, zakaj bi tega moj Ramón ne smel? Za pravo spoved smo Ramona in njegovo posteljo porinili v so-

sednjo sobico, a kaj so pomagala križka vrata proti sili Ramonovega glasu.

Tretji rekord, ki sem ga ugotovil, je bila posledica teh najinih pogovorov. Prva dva bi se dala še kako osporavati, ta tretji pa je neizpodbiten, stoodstoten! Absolutna nevednost v verskih stvareh. Ramón je bil "muy católico" in to je bilo vse! Kje pa naj bi se bil ubogi Ramón kaj naučil, ljubi moj Bog? Tristo kilometrov od fare! Pa ne z vlakom, ampak po pampi, čez drn in strn, kjer ti trn, če nanj stopiš, predre podplat in se ti zasađi v nogo. Križa ni znal narediti, kaj šele besedilo izgovoriti. Očenaš, Zdravamarija, Apostolska vera: nič. Bog, da, o tem je nekaj nekaj slišal, da je — in o hudiču tudi. V cerkvi pri maši v celem dolgem življenju ni bil nikdar. Njegovo bogoslužje je bilo v tem, da je vsako leto za praznik karmelske Matere božje prižgal svečo njej v čast. No, eno molitvico je pa le znal in jo dostikrat zmolil. "Veste, padrecito, kadar se je bližala toča ali kadar je zbolela živina, sem neprestano molil: Cruz diablo, cruz diablo! Tudi jezik sem pokazal peklenščku, nagravžnemu." Mi Slovenci hudiča dražimo s tem, da mu fige kažemo, Križ pa je bolj temeljit: ponuja mu križ, da bi bolj zaleglo. In če mu povrhu še jezik pokaže, ni pošajna, da bi mrhe grde ne pregnal.

Dovolj za enkrat. Urednik mi je pravil, da so članki v Duh. življenju "racionirani". Če mu bo prav, bom pa prihodnjič povedal, kakšen je bil četrti in najlepši rekord našega Ramona, rekord, ki je z zlatimi črkami zapisan v nebeških bukvah, rekord apostolata.

K. K.

BOG DAJ SREČO, HIŠNI OČE,
hišni oče, hišna mati!
Naj sprostre nad vašo hišo
svoja krila angel zlati,
mir, edinost in veselje
iz višave v hišo trosi,
drage vaše gladu varje,
dobra dela k Bogu nosi;
skrb, bolezen in nesreče
naj podi od praga hiše,
z dobrotljivo svojo roko
naj vam grenke solze briše,
vaše upe, vaše nade
v svoje bukve zapisuje
in s periščem polnim hrame
vsako jesen napolnjuje,
hišno sleme ognja varje,
polja toče in viharja.
Naj vas spremlja na vseh potih,
sije zarja vam njegova!
Dobri ljudi, dobri starši,
veselite se z družino!
Naj gorijo vaša srca
za Boga in domovino!
Da razpel bo nad Slovenci
svoja krila angel zlati,
Bog daj srečo, hišni oče,
hišni oče, hišna mati!

Narodna

PO KATOLIŠKEM SVETU

GLAS SVETEGA OČETA

Sv. oče čuti potrebo našega časa po jasnosti, zato ob mnogih prilikah govori o vprašanjih, ki mučijo posamezne stanove in vso človeško družbo.

Katoliškim zdravnikom je potrdil vzvišenost njih poklica. Iz vprašanj zdravniške morale je to pot obravnaval umetno oplođitev. Po načelih naravne in krščanske postave jo je obsodil in zavrgel v vseh možnih primerih.

Člane "Krščanskega belgijskega delavskega gibanja" je pohvalil za vneto in velike uspehe. Ti so dokaz za to, kakšno obširno področje dela prepušča Cerkev laikom. Posvaril pa jih je pred zlorabo sile, ki tiči v organizaciji — ta skušnjava ogroža danes delavska gibanja povsod. Zato neprestano priporoča izdelavo statuta javnega prava za gospodarstvo in vse družbeno življenje.

12. septembra je sprejel udeležence Mednarodnega zborovanja za humanistični študij in jim poudaril pomen naravnih vrednot v krščanstvu. Temeljita analiza humanizma prejde v ta lep in optimistični zaključek: "Ne, usoda človeka in izvršenje in izpostavljenje. Človek je božji stvor; stalno živi pod vodstvom in skrbjo očetovske božje previdnosti. Delajmo torej na to, da vnamemo v mladem rodu spet zaupanje v Boga, vase in v bodočnost in da omogočimo prihod znosnejšega in bolj srečnega reda!"

Parlamentarnemu odboru Združenih držav je govoril o trpljenju beguncev in pozival, naj vsi storijo vse, da preneha. "Skrbi nas — tako je rekel — sodba zgodovine in Gospoda zgodovine o izpolnitvi tiste težke dolžnosti človeka do človeka in naroda do naroda, ki zahteva spoštovanje božje podobe celo v najbolj slabotnem in najbolj zapuščenem božjih otrok."

Najbolj nov pa je izredno pomemben govor o objektivnih normah prava. Tu ugotavlja, da izvira sedanja kriza v administraciji; prava iz dveh vzrokov: pravnega pozitivizma in državnega absolutizma. O tem bo moralo "Duhovno življenje" posebej razpravljati.

Francoski kardinali so izdali 8. septembra pastirsko pismo, ki obravnava pomen papeževega odloka o izobčenju komunistov in njih pomočnikov ter njegovo daljnosežnost. Svare pa pred napačnimi tolmačenji odloka, posebno pred tem, da bi kdo naprtil Cerkvi zavezništvo s kapitalizmom, zato ker je obsodila komunizem.

NOVICE O PAPEŽU

Komaj se je vrnil iz Castelgandolfa, je zael v družbi z nekaterimi kardinali, prelati in člani papeške kurije duhovne vaje. Pridigal je jezuit A. de Poletti.

Obredi, s katerimi se odpro sveta vrata — začetek svetega leta — so se vršili že 24. decembra zjutraj. Zato je sveti oče prestavil sprejem kardinalskega kolegija že na petek, 23. decembra. Ta dan je tudi imel za ves svet božični nagovor.

Da bi si pridobil odpustke sv. leta, je obiskal cerkev sv. Petra dne 26. decembra. Spremljala ga je vsa rimska duhovščina.

POLOŽAJ KATOLICIZMA

Na 2. mednarodnem shodu djaštva zahodnoevropskih narodov so predavatelji — ugledni duhovniki in profesorji — pokazali tako podobo sveta: Človeštvo je na poti k svetovni zavesti, kajti svet je zemljepisno postal enota. V takem svetu moreš postaviti križ povsod tam, kjer ga doslej ni bilo. Svetovna zavest in vera se torej skladata. Spreobračanje pa je drugačne vrste, kot je bilo spreobračanje nekdanjih poganov; novo poganstvo je namreč izšlo iz moderne znanosti. Sodobnega človeka je treba prijeti v npravnosti; odtod gre pot v vero.

Odločitev ne bo prišla v Aziji, vendar se mora zapadno verovanje izpopolniti z azijskim. Od vzhodnjaške nerazumarske, kontemplativne narave je veliko pričakovati. Zapad je sebičen in zadnja stoletja so prizadejala veliko škodo njegovim krščanskim kulturnim vrednotam. Tudi danes muči zapad "sedmero šib": nacionalizem, konfesionalizem, birokratizem, tehnokracija, ekonomizem, fatalizem in nihilizem.

Značilna za angleški katolicizem je njegova mlačnost, v francoskih množicah je vera izpuhtela. Kako grozoten je položaj med proletariatom, je pokazalo poročilo dominikance p. Lewa o pristaniških delavcih v Marseillu. 99% ne verjame v Boga in nesmrtno dušo; od teh jih kaka slaba tretjina priznava, da je "nekaj" nad namj. Tudi tisti, ki mislijo, da imajo vero, so le v krempljih zmešanega praznoverja. Mnogi so jo izgubili med vojno in zaradi vojne. Vsi ti ljudje nimajo več vesti, njih pojmovanje dobrega in zlega je močno različno od pravega. Laž n. pr. jim je dovoljena, celo hvalevredna; trdijo, da se zahtevam narave ni moči upirati — odtod zlasti nevezanost spolnega življenja; proti krivicam in žalitvam jim je redno sredstvo maščevanje, ne pa odpuščanje. Kar je cerkvenih navad (krst, prvo sv. obhajilo, poroka, pogreb), so le zunanja tradicija in še ta se močno opušča. Pater zaključuje: "Priznamo, da bi mogli take stvari pisati le s solzami, ko bi bili bolj sveti." Ne sme nas zazibavati, da ni tako hulo. V resnici je vedno slabše.

NA HOLANDSKEM

so po zadnjem ljudskem štetju katoličani postali najštevilnejši: 38.5% celotnega prebivalstva (3.709.869 katoličanov med 9 milijoni 636.000 Holandci); sledi jim 31.03% "reformirane holandske Cerkve". Med drugimi sektami je še največ kalvincev (9.73%); Judov je 0.44%. Poraslo pa je število brezvercev. Takih nesrečnežev je že 17.04% — dobra šestina!

V JUGOSLAVIJI

se božji sovražniki zdaj najbolj odlikujejo s tem, da maše duhovnikom zadnje vire sredstev za življenje — v Sloveniji so pobrali celo palice, ki se na njih natikajo puščice — in s tem da spretno blatijo duhovnike. Spretnosti te vrste jim ponavadi ne pomaga, da se morajo poslužiti drugih, n. pr. morilske. Tako je v Zagrebu obdolžila gospodinja kanonika Mariča. Na razpravi pa se je skesala in ni ponovila obtožbe. Kmalu nato so jo našli v celici obešeno. Policija pravi, da gre za samomor, ljudje pa... Podobno usodo je doživel neki pričevalec zoper duhovnika (ki je po njegovi zvestobi režimu dobil 12 let prisilnega dela): ko je hotel preklicati svoje pričevanje, je umrl v jetniški bolnišnici.

NA ČEŠKEM

je "Cerkveni zakon" s 1. novembrom "stopil v veljavo". Napravil je duhovnike popolnoma odvisne od države. A ti se ne podajo. 13 škofov je pod predsedstvom obmoškega nadškofa Jožefa Matocha — nadškof Berán se ne more ganiti iz svojega dvorca — izdalo duhovnikom navodila. Noben duhovnik ne sme priseči zvestobo državi, ne da bi dodal: "razen ako je v nasprotju z božjimi zakoni, s postavami Cerkve in s pravicami osebe". Odbiti morajo plačo režima, če ta zahteva Judeževе službe; upirati se morajo poskusom komunistov, da cenzurirajo njih prdige in nadzorujejo verski pouk; ne smejo se brigati za vladne odloke, ki bi zahtevali uradno dovoljenje za katerokoli versko dejavnost; predno spreimejo kako mesto, morajo dobiti odobritev svojega škofa; varovati morajo bogočastne predmete pred "inventariziranjem" oblasti.

Duhovnik, ki odreče pokorščino škofu in Cerkvenim zakonom, "je v teh trenutkih preskušnje izdal Kristusa, svoje brate in narod". H koncu se bere: življenje, "ki ga trpljenje skrajša, je mnogo več vredno in je bolj plodovito za dušo kot pa dolgo življenje, v katerem zamujamo delo za Kristusa, ko se vera okužuje s krivoverstvom, se prelamlja božji red, se slabi življenje vere in se nadomešča s poganstvom."

NA POLJSKEM

oblastniki tolčejo po Cerkvi po načrtu. Najbolj viden je boj na najvažnejšem področju: vzgojnem. Varšavski nadškof je že

oktobra poslal pastirsko pismo duhovnikom, ki se bavijo z verskim poukom. Poudaril je, da je to prva dolžnost katoliške duhovščine na Poljskem, in je nadaljeval: "Poljska mladina mora verjeti, da je zmaga pravice v tem življenju mogoča tudi brez ječ, brez koncentracijskih taborišč, brez modernega suženjstva v obliki izrabljanja delavcev in brez prelivanja krvi."

Kmalu nato so oblastniki izdali nov učni načrt. Človek bi skoro dejal, da pri sestavljanju niso brali nadškofovega pisma. Po uradni razlagi sloni namreč načrt na Marxovem in Ljeninovem nauku; zatorej obsega "socializacijo gospodarstva, boj razredov, industrializiranje Poljske, predelavo vasi, družbeno vedo in načrtnost". Verskega pouka je vedno manj, ker odstavljajo učitelje. — Juridična fakulteta katoliške univerze v Lublinu letos ne sme sprejeti nobenega študenta več. Cerkvene tiskarne, kolikor jih je še, se zaplenjajo, duhovniki obsojajo in zapirajo. Obenem skušajo katoličane razdvojiti. Vse gre torej po načrtu. Sem spada tudi to, da na Poljskem ne prisegaš več na Boga.

NA MADŽARSKEM

so oblastniki, kot znano, letos odpravili obvezni verski pouk. Velika večina staršev (do 95%) je zahtevala neobvezni pouk. Škofje so jih v posebnem pastirskem listu radostno pohvalili. Da naj bodo brez skrbi, saj čl. 54. ustave jamči svobodno izvrševanje verskih zadev.

Edini še živi katoliški tednik "Uj Ember" poroča o navalu k božjim službam in o žeji po verskem pouku. Med obiskovalci cerkva so vedno številnejši delavci, nameščenci in izobraženci. Verniki najdejo vedno novih načinov, da pridejo s Cerkvijo v stik — redna pot je malo težja; med drugim so vsa verska društva razpuščena.

O kardinalu MINDSZENTIJU trdijo, da živi v jetniški bolnišnici. Na smrt bolnega, živčno strtega, pa kljub temu, kot se vidi, izredno nevarnega dostojanstvenika neprestano stražijo po trije policaji, te pa nadzorujejo drugi in se izmenjuje vsaki dve uri. — Italijanska katoliška agencija "ARI" pa ve povedati, da so kardinala odvedli v Sovjetijo; vest pa še ni potrjena.

DOGODKI, PRIREDITVE, USTANOVE

Veliko zla je po svetu, hud je boj. A Jezusov vek mora priti, kot stalno zagotavlja p. Lombardi v svojih govorih. Dostavlja pa: Zato se je treba k Njemu spreobrniti in zato je treba kaj storiti. Ta zavest živi, dejavnost na katoliški strani prinaša vedno nove uspehe.

Kip Fatimske Matere božje je šel na romanje v portugalsko vzhodno Indijo. Na poti je bil izpostavljen v čaščenje tudi v kapeli aerodroma Ciampino blizu Rima. Kip je na-

menjen v dar sv. očetu za sveto leto. — Druga potoba Fatimske Matere božje roma po Kolumbiji. Vzbudila je pravo versko navdušenje povsod, kamor je prišla. Spovedujejo se ljudje, ki že po 20, 30, 40 let niso poznali cerkve — Isti Fatimski Materi božji so začeli v Madridu graditi prvo cerkev. — V Lurdu je to leto počastilo presveto Devico 2.500.000 romarjev, med njimi 21.000 bolnikov.

Gotovo z Njeno pomočjo se katoliška beseda vedno pogosteje sliši in bere V Združ. državah posluša radijsko nedeljsko katoliško uro redno okoli 4.500.000 ljudi, od teh 85% belcev, 15% črncev; 73% žensk in 27% moških. Tako katoliško uro je organizirala Katoliška akcija tudi v Paragvaju. Francoska državna družba za televizijo je vključila v nedeljski program uro in pol katoliških zadev — sv. mašo, komentarje, novice itd. — Vatškanski oddajni aparati bodo pomnoženi in ojačeni. V to bodo porabili darilo 5.000 dolarjev, ki so jih papežu poslale Katoliške hčere iz Sev. Amerike za njegov mašniški jubilej.

Univerza v nam po Baragi tako znanem mestu Marquetteu je ustanovila na svoji časnikarski fakulteti institut za katoliški tisk. Tam bodo študirali tehniko, zahteve, težave in možnosti katoliškega tiska v svoji državi. — Mednarodno zborovanje katoliškega tiska bo v Rimu od 13. da 19. februarja svetega leta.

Med dogodki omenimo ustanovitev prve severnoameriške organizacije katoliških psihologov. Na kongresu se je zbralo 50 najuglednejših znanstvenikov. Po pravici so ugotovili, da je imela psihologija dozdaj premalo mesta po katoliških univerzah in kolegijih.

Četrto mednarodno zasedanje UNECO se je začelo s sv. mašo. Bral jo je msgr. Sassen, član holandske delegacije. Narode za železno zaveso so zastopali v Parizu živeči begunci.

Značilna za svobodno Evropo so mnogostevilna katoliška zborovanja: stanovska, strokovna, kulturna. Med temi je bilo pač najuglednejše 4. mednarodno zborovanje katoliških zdravnikov v Rimu. Ob zaključku

so se udeleženci poklonili sv. očetu in ta jim je v francoščini povedal misli o zdravništvu in pravosti (glej začetek "Iz življenja Cerkve").

RAZNO

NE SPORAZUM, NE SREDNJA POT! "Ni sporazuma med komunizmom in katolicizmom, ne srednje poti med demokracijo in diktaturo!" Tako je po radiu zaklical newyorški nadškof, kardinal Spellman, ko je govoril ob prvi obletnici, odkar so zaprli kardinala Mindszentya. Kardinal Spellman je ožigosal kot podle laži vse obtožbe proti madžarskemu primasu in pozval vse svobodoljubne narode, ki jim je mar prostost, naj molijo za mučeniškega kardinala in povzdignejo svoj glas v najodločnejši protest.

Newyorški nadškof je prisostvoval krstni predstavi filma "Kriv izdajstva", v katerem so natančno prikazani dogodki, ki so bili kronani z obsodbo madžarskega primasa.

ROMUNSKI PROTESTANTSKI PASTORJI — V OBRAMBO VATIKANA. Romunski protestantski pastori so po skupnem posvetu odklonili svoje podpise na vdanostni izjavi komunističnemu režimu, čim so zaznali, da je besedilo te izjave nasičeno z napadi na Sveto stolico in na svetega očeta. Vlada pa je dokument vseeno objavila zatrjujoč, da ga je protestantska duhovščina enodušno sprejela...

NAŠLI SO ZEMSKO OSTANKE SVETEGA METODA. Češki časopis "Lidove Novosti" je objavil vest, da so arheologi odkrili okostje, o katerem zatrjujejo, da so zemski ostanke sv. Metoda, ki je kot misijonar v IX stoletju po Kristusu prinesel krščanstvo v Srednjo Evropo.

Okostje so odkrili pri izkopavanju ruševin stare prestolice moravskega kraljestva iz leta 1100. Kostj so bile zazidane v steno neke starinske cerkve. Zgodovinarji trdijo, da je imel sv. Metod eno nogo poškodovano in da si je pozneje zlomil tudi roko. Odkritje pa določno izkazuje znake obeh poškodb, kar je omogočilo identifikacijo.

BOŽIČNI PRAZNIKI

slovenskih naseljencev v Bs. Airesu in bližnji okolici.

Kakor lansko leto, tako so tudi letos tukajšnji Slovenci hoteli dostojno, po krščansko in slovensko praznovati Božič. Opomnjeni po pridigah v cerkvah in pisanju "Oznanila", so advent porabili lepo kot pripravo.

Posebno je svoje doprinesla pobožnost "Marijinega romana" devet dni pred Božičem. Družine, ki živijo v skupnih stanovanjskih hišah ali v bližini, so se dogovorile, da so opravile to pobožnost izmenjaje, kakor včasih po vaseh doma. Dokler ostane ta pobož-

nost res versko zbiranje, je devet dni trajajoč misijon pred Božičem, ki more omehčati marsikatero tudi trdo dušo.

Za vernike v okolici je bilo poskrbljeno, da so imeli posebno priliko za sv. spoved, ker nimajo med seboj stalnega slovenskega duhovnika.

Tako je bilo v Montegrando v soboto pred kvaterno nedeljo dosti spovedovanja, kar je prišlo ugodno zlasti za

žene-matere, ki ne morejo od doma. V prihodnje to priliko še bolj lahko izrabijo tisti, ki so zaposleni na bližnjih "barijih", ker sicer v mestu ne morejo na vrsto.

Za kvaterno nedeljo zjutraj je bila napovedana služba božja za Slovence v župni cerkvi v San Justo. Že pred sedmo so čakali za sv. spoved, bili ob 8 pri sv. maši in pridigi, ki jo je imel g. Orehar, lepo je prepeval pevski zbor iz Ramos Mejia. Tja do enajstih so lju-

dje čakali za sv. spoved, v velik zgled domačinom.

Posebno duhovno pripravo so pa imeli za duhovno obnovo na **Belgrano** moški v soboto zvečer in ženske v nedeljo popoldne. Govore je obakrat imel cist. p. Petelin, spovedovali so 4 duhovniki v soboto in nedeljo, obakrat dobri dve uri. Tudi udeležba je bila lepa, čeprav bi morda ta ali oni še lahko prišel. Veliko je bilo ta dva dneva spovedovanja posebno še v **Ramos Mejia** in **San Martin** in **Florida**.

Tako pripravljene so Slovenci pričakali sv. večer. Posebno lepo se je dojmil ljudi zaključek **Marijinega romanja** in kajenje sv. večera, ki so ga po večjih središčih (Ramon Falcon v mestu) opravili duhovniki. V petih litanijah in molitvi pri jasličah smo stopili na prag Božiča.

Proti enajsti uri so se začele pomikati vrste Slovencev proti baziliki sv. Roze, kjer je bila v spodnji cerkvi določena **polnočnica za Slovence**. Že po deseti uri so prihajali tisti, ki niso mogli prej k sv. spovedi, da opravijo adventno dolžnost. Za polnoč se je pa cerkev napolnila tako močno, kakor nismo pričakovali. Prišli so stari in novi naseljenci, zadnji seveda v večjem številu, a lepo je bilo tudi število staronaseljencev. Sv. mašo je opravil g. Hladnik, ki je po evangeliju voščil vsem praznike in navezano na prvo govoril o sprostivni od posvetnih želja. Obhajil je bilo toliko, da je zmanjkalo sv. hostij. Vso mašo je pel slovenske pesmi zbor "Gallus". Take skupne verske prireditve Slovencev na enem središču, v slovenskem okolju, dosti doprinejajo k ohranitvi verskega življenja med rojaki, ker pritegnejo marsikoga, ki bi se, potopljen v špansko morje, izgubil, vsaj dokler ne obvlada tukajšnjega jezika. Kako so gledali Argentinci, ko se je po končani polnočnici množica Slovencev zbrala pred sv. Roze, pa tudi rojaki so bili samih sebe veseli in prepričani, da se splača narediti dolgo pot in čakati tudi vlakov, da ne zamudiš tako lepe domače slovenske pobožnosti. Verniki v župniji **Florida** so tisti, ki niso mogli v mesto, in so obhajali ob enajstih ponoči domačo pobožnost v tamošnji župni cerkvi s pridigo kaplana g. Avgušтина ter prepeva-

njem slovenskih pesmi šmartinskega pevskega zbora.

Za Božič so bile slovenske službe božje tako kakor ob nedeljah. Na **Belgrano** v "farni" cerkvi novonaseljencev je ob veliki asistenci opravil slovesno peto sv. mašo g. Petelin.

Za popoldne so bile določene litanije v **Ramos Mejia**, **Lanusu** in **Quilmesu**, pa je zaradi velikega naliva moglo priti le malo ljudi.

Mladinska akademija na čast **Brezmadežni** je bila v župnijski dvorani sv. Julije. Priredila sta jo **Fantovska** in **Dekliška** zveza s sodelovanjem pevskega zbora iz **San Martina**. Spretno sestavljeno besedilo so spremljali pevski vložki in žive slike v ozadju. Priznati moramo, da je akademija dosegla to, kar je hotela: počastiti **Brezmadežno** in ogreti gledalce za njene ideale.

Prosimo mladinske organizacije, da nam pripravijo v bližnji bodočnosti tudi **materinski dan** in **proslavo sv. Jožefa** ter tako oživijo lepe tradicije med Slovenci zadnjih let.

Miklavžev večer so priredili v **Capitalu** v župni dvorani sv. Julije, v **Ciudadeli** in **San Martinu**. Nabralo se je dosti drobiža in odraslih. Je to pač lep spomin nekdanjih dni za odraslega, za otroke pa topla sedanjost, za vse: košček domovine. Gotovo so se vsi potrudili; a eno moramo pripomniti k takšnim prireditvam: da jih je treba do podrobnosti dobro pripraviti in izvajati s sveto spoštljivostjo v najmanjših stvareh, sicer ostane hladna predstava, ali, kar je še bolj nevarno, navadna farsa, za kar so pa te stvari presvete.

David Doktorič, izseljeniški duhovnik v **Montevideo**, piše, da je bil ponovno pri novem **apostolskem nunciju tamošnje države msgr. Paciniju**, ki je bil pred leti tajnik nuncijskega kard. **Pelegrinettija** v **Beogradu**. Še danes ne more pozabiti lepih ur, ki jih je takrat preživel v **Jugoslaviji**. Posebno je pohvalil Slovence kot dober, res katoliški narod, ki ga je cenil zlasti zaradi dobrih verskih organizacij in visoko organiziranega ter izvrstnega šolstva.

ČILE

Dva slovenska novomašnika v Čile. Posvečena sta bila 27. novembra l. l. v salezijanski cerkvi "La Gratitud Nacional". To sta: **Bogdan Metlika**, roj. 6. avgusta 1920 v vasi **Klanec**, kakih 14 km od **Trsta**. Po osnovni šoli je odšel v gimnazijo **Bagnola** pri **Turinu**. L. 1938 je odšel za svojim bratom **Janezom** v sal. novicijat v Čile ter letos dovršil bogoslovne študije v **Cisterna** kot sedmi Slovenec, salezijanec. Z njim vred je bil posvečen **Anton Gril**, doma iz **Šoštanja**, pa mu je **Bog l. 1947** pokazal pot v Čile. — Oba novomašnika lepo pozdravljata vse Slovence, stare in novonaseljence ter se priporočata v molitev.

Škofovsko posvečenje msgr. Vladimira Boriča, salezijanca, dalmatinskega rodu, se je vršilo 2. oktobra z vso slovenskostjo. Škof posvetitelj je bil ap.nuncij v Čile msgr. **Zanin**, kot sopusvečevalca pa sta bila nadškof msgr. **Silva** iz **Concepcion**, in vojaški škof msgr. **Teodoro Eugenio** iz **Santiago**. Navzoči so bili še 4 drugi škofje. Za posvečenje se je zbrala ogromna množica ljudi, med njimi tudi zastopniki vlade ter okrog 180 duhovnikov in bogoslovcev. Ko so cerkveni knezi po posvečenju pustili novega škofa med množico, je ta nanj kar navalila, mu poljubljala roko, križ. Med njimi je bilo zlasti mnogo starih hrv. naseljencev. Prezvišeni je zelo preprost, domač, odkrit mož. Pri kosilu je v govoru sam povedal, da je iz **Jugoslavije** po svojih pokojnih starših, spomnil se je trpečih sobratov-škofov v Evropi in izjavil, da je tudi sam pripravljen trpeti pomanjkanje, žrtvovati življenje za obrambo človeške svobode in vere. Imenovan je za škofa v **Punta Arenas** in čilski **Antarktiki**.

Rojen je bil 23. aprila 1905 v **Punta Arenas**. Oče in mati sta doma blizu **Zadra** in sta sedaj že pokojna; s tem škofom sta darovala pet sinov, salezijanskih duhovnikov, **Bogu**. Novi škof je postal pastir 50 tisoč duš, vseh narodnosti in ras, med katerimi sta tudi skupina Slovencev in posebno močna **Hrvatov**. — Tudi mi novemu škofu čestitamo in zanj prosimo obilo božjega blagoslova pri njegovem delu.

ŠKOF DR. ROŽMAN V ČILE

Ko smo se v ponedeljek 21. novembra na letališču v Moronu poslavljali argentinski Slovenci od škofa Rožmana, so ga že nestrpno pričakovali oni v Santiagu, Čile. Že na poti k nam se je za kratko ustavil pri njih in jim obljubil daljši postanek na povratku. Do podrobnosti so vse pr. pravili slovenski duhovniki, ki jih je 7 v Čile, še več pa s. Vincencija Kaplja, usmiljenka, ki je bila doma vizitatorica jugosl. province, sedaj pa je glavna asistentinja čilske.

Dvajset minut čez eno je po krajši zamudi letalo "Interamericano" prispelo v Santiago, kjer je škofa sprejela slovenska kolonija z največjim veseljem. Kaj vse so nekateri žrtvovali, da so prišli: cele dneve voznje. Najprej je škofa pozdravil kardinalov zastopnik msgr. Luis Rock, po rodu istrski Hrvat, za njim štiriletni Joško Kepec in pa g. Walner-Aljančičeva. Za duhovnike je spregovoril kaplan g. Jože Guštin. S pesmijo Tebe Boga hvalimo so škofa sprejeli, z "Zgodnjo Danico" pa ga spremili proti avtomobilu, s katerim se je odpeljal k Em. kardinalu, kjer je bil gotovo ves čas bivanja. Kardinal je star 85 let, a mož volje in vedrosti, ki je znal sprejeti tudi sobrata, trpina v škofovskih vrstah, z razumevanjem. Je to dr. José Maria Caro, primas Čileja. V škofiji je škofa čakala že brzojavka talskega škofa msgr. Manuela Larrain, pri katerem delujeta dva slov. duhovnika. — Še isto popoldne je odšel na obisk k apostolskemu nunciju msgr. Zaninu, ki ga je poslušal s posebnim zanimanjem in ker je kot nuncij s Kitajskega dobro poznal komunizem iz prakse. — Kakor v Argentini je hotel škof tudi v Čileju obiskati čim več Slovencev, ki so večinoma duhovniki. Že naslednji dan je odšel v Rancagua, kjer živijo 3 Slovenci-duhovniki. Nad vse pristržno ga je sprejel škof msgr. Eduardo Larrain. Pri obisku so ga spremljali vsi slovenski duhovniki in ostali z njim tudi na slavnostnem kosilu obenem z domačimi gosti-duhovniki. Med njimi je bil gen vikar, stolni župnik Daniel O'Ryan, rektor semenišča, ki mu je tudi spregovoril v

pozdrav. Popoldne je bil Prevzvišeni gost v srbski hiši g. Nenadoviča, ki ga je prišel pozdravit že ob prihodu. Ogle dal si je Prevzvišeni ta dan malo semenišče, kjer ga je sprejel rektor g. Alfredo Solas, hkrati z gojenci, katerim je podelil svoj blagoslov. Vrniti se je pa moral v Santiago, ker je bil drugi dan namenjen v Temuco.

Dolgo pot do Temuca je prevozil motorni vlak v 10 urah. Prevzvišeni je s svojim vedno nasmejanim spremljevalcem g. Juletom Slapšakom vso pot kramljal o razmerah v Čileju in o pokrajini; zlasti visoki Kordiljeri so staremu turistu spet poživili kri. Čutil je pa ves čas še močan prehlad, katerega je prinesel še iz Argentine. Proti večeru so prišli v Temuco, kjer so ga čakali 4 slovenski duhovniki in zastopnik škofa in tudi ljudje domačini, ki so iz prejšnjega dne po časopisu zvedeli za prihod visokega gosta. Časnikarji so ga tudi obiskali. Ker ni slovenskih naselencev tukaj razen duhovnikov, se je Prevzvišeni mogel nekoliko odpočiti in napraviti nekaj izletov v okolico.

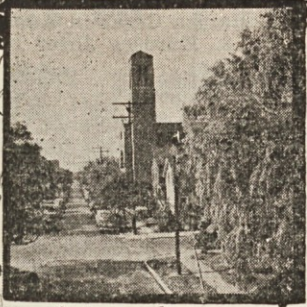
V petek popoldne so se vrnili v Santiago. Tukaj je škofa spet zajel natančno izdelan program. Zjutraj v soboto je imel mašo v sal. cerkvi La Gratitud, kjer v bližnjem zavodu živita dva slov. salezijanca Prevc in Sadar. Po sv. maši so pod vodstvom s. Vincencije odšli na obisk v centralno hišo lazaristov in usmiljenk v Čile, popoldne pa na izlet na bližnji hrib sv. Krištofa.

V nedeljo dopoldne je škof dr. Rožman na prošnjo nemških patrov birmal nekaj nemških otrok. Vse je poteklo v takem redu in svečanosti, da so bili začudeni, da kaj takega še niso videli. Po birni so odšli v župnišče Asunción, kjer imajo svoje prostore Hrvatje, za katere skrbi p. Marko. Lepo so ga pozdravili in jim je na njih prošnjo Prevzvišeni tudi spregovoril nekaj besedi. Tako nekako: "Hrvatje in Slovenci smo si bratje in misliti moramo na

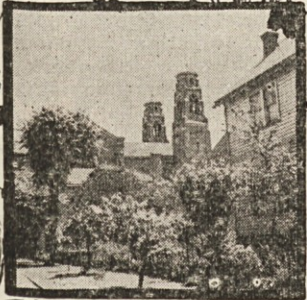
stvari, ki nas družijo, to so kri, vera in danes ista usoda. Nadškof dr. Stepinac je naš skupni heroj, za katerega moramo veliko moliti, da bo zmagoslavno končal borbo z brezboštvom v domovini." Zapeli so še: Lepa naša domovina in se poslovili od svojega gosta. — Opoldne je bil škof gost pri Walnerjevi družini. Popoldne pa se je vsa skupina zbrala pri osrednji delavki za tako urejeni škofov obisk, pri s. Vincenciji, ki je pripravila malico in nekaj prijetnih ur ob pesmi. Imeli so še litanije, pri katerih je nazadnje spregovoril dr. Anton Trdan, ki je škofa še enkrat počastil, se mu lepo zahvalil, kar je naredil za nas v domovini in tudi s tem obiskom. Hvaležnost mu bodo pokazali z dejanjem, da bodo ostali dobri verniki in Slovenci. — Prevzvišeni je rekel: "Zapustili ste domovino in komodno življenje. To zato, da si rešite življenje, zlasti pa vero. Kako škoda bi bilo, da bi sedaj utonili v morju verske brezbržnosti." Ves čas popoldne so imeli v svoji sredi gg. novomašnika Metliko in Grila, ki sta bila isti dopoldne posvečena. V ponedeljek so se zadnjikrat zbrali v bolnišnici sv. Vincencija, kjer je v tamnojnji kapeli g. Gril daroval novo mašo in so mu peli lepe ljudske pesmi. Pa sta Prevzvišeni in g. Jule že dobila sporočilo z letališča, da jih čakajo za enajsto uro. Precej ljudi se je zbralo za zadnje slovo, ki je prehitro prišlo. Pred vrati aviona se je Prevzvišeni obrnil, pomahal v pozdrav, prav tako g. Jule. Letalo je zabrnelo in izginilo izpred oči.

Vse dni bivanja so po mestih, kjer je škof hodil, pisali o njem ter zlasti povdarili njegovo skrb za duše, brezkompromisnost in dejstvo, kako je kot prvi škof posvetil svojo škofijo Brezmadežnemu Sreču Marijinemu in dobil v zadnjem protikomunističnem dekretu sv. Oficija svoje popolno zadoščenje.

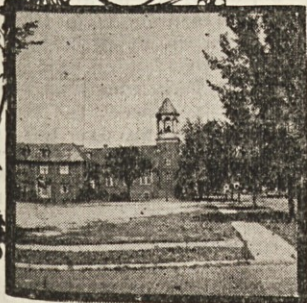
Že prekasno za to številko smo iz Čileja prejeli lepe fotografije o škofovem bivanju in tudi sliki obeh tamkajšnjih novomašnikov. Vse objavimo v prihodnji številki.

Cerkov sv. Lovrenca

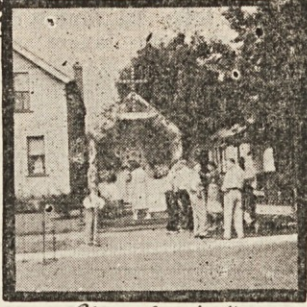
Svetišče sv. Vida

Marijino Vnebozvlje

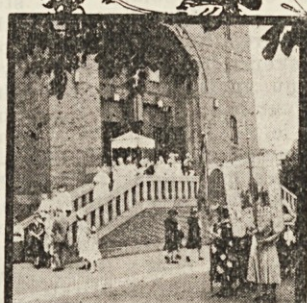
Cerkov sv. Kristine

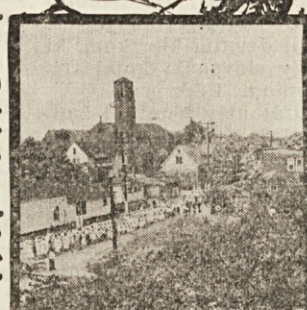
Blagoslovni ollar

Narodne noše čabaje

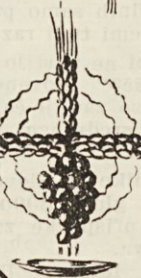
Z Najsvetejšim iz cerkve

Procesija se vrača

ŠKOPSKA CERKVA U CLEVLANDU

PROCESIJA SE VRAČA

ZVESTOBA CERKVI JE NAJBOLJŠI POROK ZA ZVESTOBO NARODU
IN BOGU

KRSTI, POROKE IN SMRTI ROJAKOV V ARGENTINI.

Krščeni so bili: 1. Janez Stanislav Pleško, sin Janeza in Marije roj. Oman. 2. Marija Lucija Rakovec, hči Jožefa in Lucije Martinjak. 3. Elizabeta Frančiška Ogrin, hči Matevža in Francke roj. Ogrin. 4. Sin Tekavca Avgusta in Marije. 5. Janez Julij Jakulin, sin Viktorja in Marije Jakulin. 6. Ferdinand Martinčič, sin Ferdinanda in Marije roj. Škerlj. 7. Janez Matevž Dimnik, sin Janka in Ane roj. Marolt. 8. Janez Petelin, 9. Franc Petelin, sinova Jožeta in Ane roj. Perovšek. 10. Ivan Rudolf Gričar, sin Franca in Zofije Gričar. 11. Marjan Albert Pugalj, sin Jožeta in Marije roj. Trpin. 12. Marjan Alojzij Zakrajšek, sin Alojzija in Marije roj. Mišič. 13. Sin v dru-

žini Makorel Aleksander. 14. Lovro Tomaž Novak, sin Franca Novak. 15. Damjan Ecker, sin Milana in Miroslave Ecker. 16. Marjan Šenk, sin Franca in Ane roj. Šink. 17. Marija Kristina Remic, hči Leopolda in Ivane Remic. 18. Stanislava Magdalena Puntar, hči Antona in Stanislave Puntar. 19. Magdalena Grošelj, hči Mihaela in Marije Grošelj. 20. Marija Magdalena Mastnak, hči Antona in Drage roj. Rakar. 21. Andrej Stanonik, sin Franca in Marije Rogelj. 22. Elizabeta Komar, hči dr. Milana in Marije roj. Ahačič.

Poročili so se: 1. Anton Marjin in Jožefa Marolt. 2. Anton Mavrič in Zvonka Brunec. 3. Friderik Steinhaus in Mara Rode. 4. Anton Kramar in Hedviga Čuš. 5. Janko Sušnik in Alojzija Koprive. 6. Egi-

v cerkvi edino braniteljico dij Struher in Marija Jakoš. 7. Marjan Cesar in Adela Belna. 8. Korošec Jožef in Blažič Fani.

Umrli so:

Emilija Semole 21. sept. v Florencio Varela, doma iz Prvačine, zapušča 5 otrok.

Marjan Alojzij Zakrajšek sin Alojzija in Mimi Mišič. že drugi otrok, ki jima je umrl v Argentini.

Ana Komin, por. žakeš 17. septembra v šalomcih v Prekmurju. Zapušča tukaj sina Antona z družino.

Franc Koradin je za vedno vzel slovo v bolnišnici v Novi Gorici 19. oktobra, odkoder je bil prepeljan na domače pokopališče v Rihnenberk.

Vsem domačim iskreno sožalje!

V frančiškanskem samostanu pri Sv. Trojici v Slov. goricah so naselili več družin iz Maribora, obednica pa jim služi kot osnovna šola.

Zapri so v Ljubljani po zadnjih poročilih tri patre v ljubljanskem frančiškanskem samostanu, med njimi p. Urbana Grguriča.

Umril je v Ljubljani vratar franč. samostana fr. Didak Berlec v starosti 66 let. Frančiškana p. Ildefonza Langerholza v jetnišnici v Mariboru tako pretepajo, da omedleva.

Novo mašo je imel v Boznu 3. julija frančiškan p. Mirko Silvester, doma iz Šiške.

Neslovesne obljube v Kalternu pri Boznu so naredili v oktobru begunski kleriki fr. Silvin Sevčnikar, fr. Nikolaj Odar, fr. Tadej Trpin ter se pridružili drugim klerikom, ki odidejo v slovenski komisariat v Lemont, USA.

V Ljubljani v trnovski župni cerkvi je imel novo mašo p. Pij Goli. Cerkev je bila nabita do zadnjega kotička in so ljudje pri priditju p. Gabrijela jokali. Posvečen je bil na praznik sv. Petra in Pavla v ljublj. stolnici od pom. škofa msgr. Vovka.

Zapri so v Sloveniji prodkana kranjske dekanije Franca Vavpetiča, župnika v šenčurju pri Kranju.

Dr. Ivan Veider, biv. rektor uršulinske cerkve v Ljubljani,

je bil obsojen na 6 let prisilnega dela.

Življenje v domovini. Velika večina ljudi moli in pošteno živi. Najhuje pa je z mladino, katero držijo v mnogočem v oblasti komunisti po svojih organizacijah in prireditvah ter prostovoljnem delu ob nedeljah. To bo skvarilo največ ljudi, zlasti mladine. V mestih in industrijskih krajih se širi podivjanost. Veliko je že civilnih samo porok, seveda za temi tudi razporok.

Italijani ne pustijo v Gorici "Alojevišča" Slovencem. Financarji so zadnji čas zasedli polovico srednjega glavnega splotja.

Duhovnike v Sloveniji kaznujejo z globo 5000 Din, če pobirajo prispevke za popravilo cerkva.

Župnik Radivoj Borkič iz Štaničela, ki je iz Jugoslavije pribežal v Trst, je povedal, da je bilo življenje pred enim letom v primeri s sedanjim pravi raj.

Versko svobodo razumejo v Sloveniji pristaši režima po svoje, kakor je govoril propagandist na sestanku šolske mladine. "Vsi banditi, ki hodijo še v cerkev, naj se zavedajo, da jih čaka prostor na Miklošičevi cesti (tam je namreč ječa).

Preganjanje Cerkve v domovini se nadaljuje. Vedno več

krajevni odborov prepoveduje cerkv. pogrebe. Veliko je krajev, ki nimajo službe božje, zato ker manjka duhovnikov, ali pa tisti, ki so, ne dobijo dovoljenja za opravljanje sv. opravil. Na drugi strani pa režim vedno bolj skuša ujeti duhovnike na različne obljube, da bi jih porabil kot hlapce. Vabijo in silijo jih na sestanek, da bi jih tako zasovražili pri ljudeh.

Zaprti in obsojena sta župnika iz Rateč in Kranjske gore, prvi na dve leti, drugi na osem mesecev.

Apost. administrator škofije na Reki je po smrti msgr. Jamnika postal krški škof dr. Josip Srebrnič, ki se je tja tudi preselil.

Izgnan je iz Jugoslavije Angel Kosmač, istrski duhovnik, ki se je sedaj nahajal v Borštu pri Trstu.

Msgr. dr. Toroš, ap. administrator dela goriške in tržanske škofije, ki je pod Jugoslavijo, si je za svoje središče izbral Kostanjevico pri Gorici.

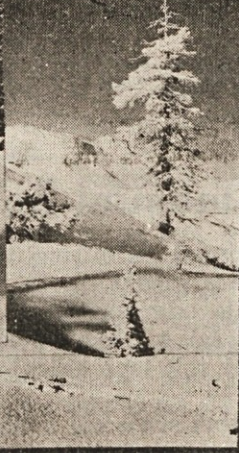
Umril je v Rimu msgr. Marinič, svoj čas dekan v Pliberku. Bil je vzgojitelj škofa dr. Rožmana.

V Ljubljani se je prijavilo kljub pritisku 12 bogoslovcev za prvi letnik. Toda število se je pod grožnjami stisnilo pozneje na 6 in nazadnje je dejansko mogel vstopiti le eden, ker so morali ostali na "prostovoljno udarniško delo". Zapri so tudi 20 bogoslovcev pod obtožbo, da imajo ilegalne časopise.

LEPA NAŠA DOMOVINA

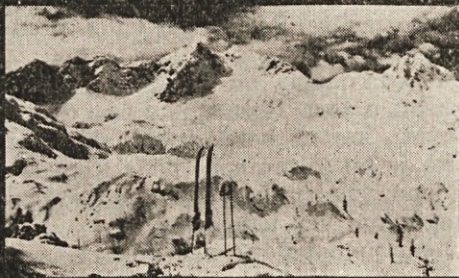
DOMOVINA

M BELINI

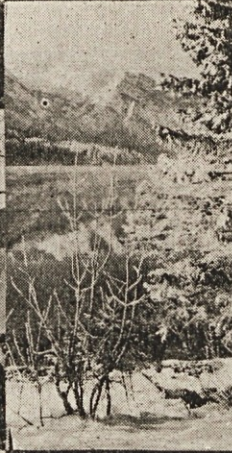
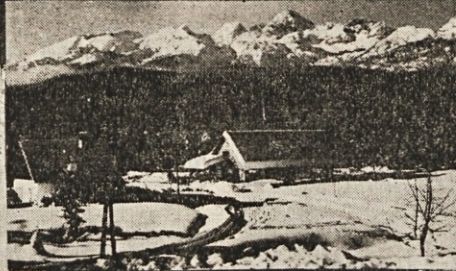
U Kranjski gori

Motiv na Komni

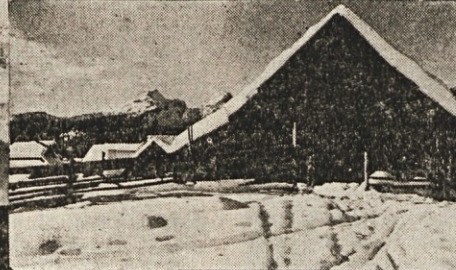
Smuka na Komni

Tereni na Kuku

Mrzli Studenec s Figlavom

Na Lj. Gradu

Bohinjsko jezero

Pokljuka Planina Javornik

TI SI KAKOR ZDRAVJE!

V mamini šoli

Tonček je prosil, če bi smel iti z mamo v cerkev jaslice gledat.

Mama mu je odgovorila:

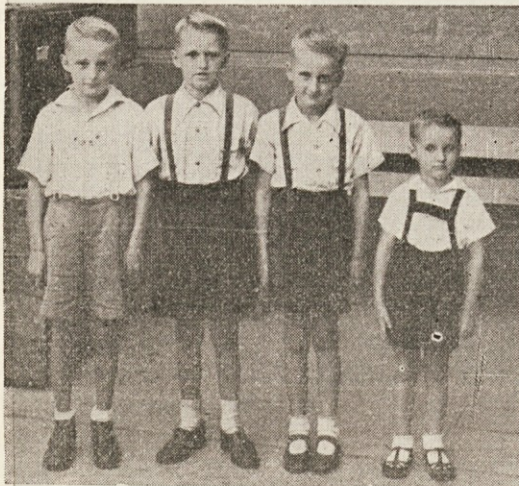
“Kako boš šel z menoj v cerkev, ko pa še ne znaš rok lepo sklenjenih držati?”

Tonček je uprl svoje oči v mamo in jo na vso moč lepo prosil, naj ga nauči lepo skleniti roke. Pravijo, da so v cerkvi tako lepe jaslice. Rač bi jih videl, preden jih bodo podrli.

Tončkova mama od začetka ni hotela nič slišati o tem. Hotela je s tem Tončka kaznovati, ker ni hotel držati sklenjenih rok, ko je bil še majhen. Toda Tonček je tako lepo, tako mило prosil, da se mama ni mogla nič več ustavljati.

V nedeljo popoldne sta bila sama doma.

Mama e peljala Tončka v svojo spalnico, kjer je imela zelo lepo podobo Marije s sklenjenimi rokami. Rekla je Ton-

Tole so pa štirje bratci Barletovi.

čku, naj sklene roke tako, kakor jih ima sklenjene Marija.

Tonček je sklenil roke. Toda njegove roke niso bile obrnjene proti nebesom kakor Marijine. Visele so mu navzdol, obrnjene proti peklju.

Mama pristopi k Tončku, z obema rokama prime Tončkove, zdaj še tako čudno sklenjene roke, in mu jih dvigne navzgor, proti nebesom.

“Poglej, Marija ima roke sklenjene na prsih in obrnjene proti nebesom,” uči mama Tončka. “Skleni jih tudi ti tako!”

Tonček zdaj dvigne svoje roke nad glavo.

“Ali tako?” vpraša mama.

“Ne, tako ni prav. Zdaj jih držiš previsoko. Počivati ti morajo na prsih kakor Mariji. Le poglej!” potrpežljivo uči mama.

Tonček dene rokó na prsi. “Ali je zdaj dobro?” vpraša mama.

“Še ni,” mu odgovori mama. “Poglej svoje prste. Kakor veje na drevesu ti štrlé narazen. Vse prste moraš dati lepo skupaj. Vidiš, takole!”

Mama je pred Tončkom lepo sklenila roke in mu pokazala, kako naj naredi. Tonček je dal prste lepo skupaj in položil eno dlan k drugi.

“Mama, ali je zdaj dobro?” vpraša.

“Zdaj je že bolje, a dobro še ni. Palec še ne držiš prav. Levi palec moraš dati pod desni palec in jih prekrižati. Takole, poglej!”

Mama stoji pred Tončkom z lepo sklenjenimi rokami. Še nikoli ni videl svoje mame tako lepe kakor je zdaj. Zdi se mu prav tako lepa kakor Marija s sklenjenimi rokami.

“No, Tonček, kako boš dal palca? Pokaži!”

Zdaj se šele Tonček zavé, da palec ne drži prav. Hitro položi levi palec pod desni palec in ju lepo prekriža, kakor mu je pokazala mama. Naenkrat stoji tudi

Tonček pred mamo s sklenjenimi rokami. Mami se zdi Tonček kakor angel, Tončku pa mama kakor Marija.

Drug drugega gledata in se čudita.

Naenkrat se mama skloni k Tončku, ga objame in poljubi. Tonček se pa tedaj spomni na tiste čase, ko je še ležal v zibelki. Mama je večkrat prišla, ga pokrižala, potem pa z obema rokama objela njegove ročice in mu jih sklenila. Tudi tedaj je bila mama tako lepa kakor je danes. Smehljala se mu je in tiho šepetala: "Moj angleček, moj angelček!"

Da bi mama vedela, da jo ima Tonček zelo rad, jo ves srečen objame in ji šepeta: "Moja mama, moja mama."

Tonček in mama nista mogla nikoli pozabiti, kako lepo je bilo tedaj, ko sta se učila roke sklepati k molitvi.

Pravljica o lepi kraljčini

Dolgo, dolgo je tega, kar je živela lepa kraljična. Kdor jo je videl, ni mogel prehvaliti njene lepote. Kraljična je rada poslušala takšno hvalo. Nič čudnega ni bilo, da je postala ošabna in domišljava.

Neki dan je prišel na tisti dvor moder stavec. Videl je, da se vsi klanjajo krasni kraljični, on se ji pa ni poklonil.

Kraljična pa se je nad njim zelo razjezila.

"Zakaj se nisi priklonil?" ga je nejevoljno vprašala.

"Ne morem se klanjati, dokler si samo lepa!" je stavec mirno odgovoril in odšel.

Kraljična je jokala.

"Kakšna morem še biti, da bi se mi klanjali tudi močri možje?" je vprašala očeta...

Kralj je nemudoma sklical vse njene učitelje in jih vprašal, kaj mora kraljična še storiti, da bi se ji vsi klanjali.

Učitelji so se posvetovali in odgovorili:

"Kraljična mora biti tako učena, kakor je lepa!"

Tedaj je kraljična obljubila, da se bo učila.

Zdaj so učitelji znosili vse šolske knjige in kraljična se je pridno učila vse leto.

Njej na čast so priredili v gradu veliko slavnost. Tudi modrega starca so povabili.

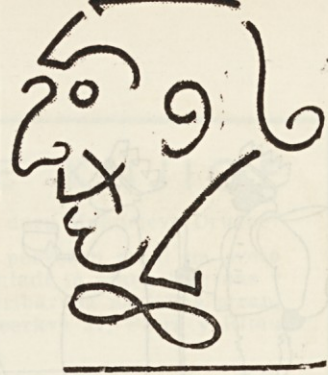
Vsi so se klanjali krasni in učeni kraljični, samo modri stavec se ji ni poklonil.

Kraljična je spet pričela jokati. "Zakaj se mi še zdaj ne klanjaš?"

"Dokler si samo lepa in modra, se ti ne morem klanjati!" je odgovoril stavec.

Kraljična je šla vsa žalostna v svojo

Kdo pogrunta, kaj je zanimivega na tej sliki, ki v čudnih potezah predstavlja špasnega možica?

sobo, sedla k oknu in premišljevala, česa ji še manjka.

Slučajno je pogledala skozi okno in pri tem je na modrega starčka že pozabila. Zagledala je pa dva otroka, ki sta se pred vrati tresla od mraza in jokala od lakote. Zasmilila sta se ji.

Fohitela je k očetu in zaklicala: "Oče, zunaj stojita dva siromašna otroka in trepetata od mraza! Reci jima, naj pride ta noter. Pa dovoli mi, da ju nasitim in oblečem!"

Kralj se je obotavljal, a kraljična ga je prosila toliko časa, da je privolil.

Nato je stekla na vrt, otroka je sama pripeljala v grad, sama jima hukala na rdeče roke, da bi jih ogrela.

In glej! Tisti hip se je prikazal modri starček in se je kraljični globoko priklonil in rekel: "Tvoji krasoti in modrosti se priklanjam tvojemu dobremu srcu!" se nisem mogel prikloniti: z veseljem pa

Kraljično je oblila rdečica in je pohlevno pripomnila: "Nisem zaslužila tvoje hvale! Storila sem, kar mi je velelo srce!"

In tole je pet sestric Mlinarjevih...

Sveti trije kralji

Sveti Trije Kralji
z dežele Jutrove
so Jezusu prinesli,
dar'vali mu tule:

Mire, kadila,
vse je v zlatu bilo,
in so njemu ofrali
in ga lepo molali.

To je Bog napravil,
ki je rojen za ta svet
tam v revni štalci,
ga nima kdo segret'.

Sama Marija,
ona ga povija,
sveti Jožef zad' stoji
in ga lepo počasti.

NARODNA

Kdor išče, ta najde.

»Ti, Jera, viš, viš!»

»Ti nemarni drobiž.»

jo s sunjo dobiš!»

POSETNIKA

G

Ivo Trn

Lesce

Ugani, kaj je ta gospod!

Otroci! Rešite posetnico in rebus! Če še ne znate, prosite starejše, da vam pomorejo. Rešitve pošljite do 20. t. m. na uredništvo, Victor Martinez 50, da pridete v poštev za žrebanje treh lepih nagrad. — Imena rešilcev in izžrebancev ter pravilno rešitev objavimo v prihodnji številki.

Nevesta milijonarka ...

Mlad, lep mladenič si je izbral nevesto. Da bi bil bolj gotov, se je napotil k znanemu patru kapucinu s sivo brado in mu predložil svoj načrt.

Sivolasi, izkušeni duhovnik je vzel v roko svinčnik; vsedel se je pred ženina in vprašal:

«Kakšno doto ima nevesta.» — «Nič!»

Pater je napisal veliko ničlo na papir. «Kaj zna?» — «Mislim, da igra klavir in gosli.»

Pater je zapisal drugo ničlo.

«Kakšno obleko ima?» — «Preprosto, toda čedno in brez pudra!»

Redovnik je zapisal tretjo ničlo.

«Kakšen nastop ima?» — «Eleganten, zelo uglašen! Vse oči so obrnjene vanjo.»

Četrta ničla!

«Kaj je njen oče? Kakšne zveze ima?» — «Oče je mestni svetnik. Ima trgovske zveze celo z inozemstvom.»

Feta, zelo debela ničla!

«Koliko otrok je v družini?» — «Dva.»

Šesta ničla!

«Kakšne vere je?» — «Dobra katoličanka, verna, ljubljena predmestnih revežev!»

Kapucinarjevo obličje se je razjasnilo. Pred vse ničle je zapisal debelo in krepko eno ter rekel:

«Mladi mož! Čestitam! Imaš nevesto milijonarko.»

REBUS

$$A_{\text{č}}^{\text{u}} j b A_{\text{g}}^{\text{o}} s^{\text{ni}} + X^{\text{t}^{\text{j}}}$$

$$\text{žd } \text{E}^{\text{x}} \text{R}^{\text{c}} 100' \text{N}^{\text{s-v}} \text{8l} '5u$$

LETOŠNJE MOHORJEVE KNJIGE

Te dni so prispeli iz Celovca prvi izvodi letošnjega knjižnega daru Mohorjeve Družbe:

1. **MOHORJEV KOLEDAR 1950.** Letos je v glavnem posvečen misli na sveto leto. Poleg tega najdejo notri zanimivo in poučno branje mladi in stari. Kar nas v letošnjem Koledarju preseneča, so krasne slike, posebno štiribarvna naslovna stran, na kateri so kot jagode na rožnem vencu nanizane okrog cerkve sv. Petra v Rimu naše koroške Marijine božje poti.

2. **DRUŽINSKE VEČERNICE: Puntar Matjaž.** Povest je iz časov kmečkih puntov in turških bojev napisal naš znani ljudski pisatelj Karel Mauser pod pseudonimom Klemen Habjan. Iz povesti diha naša trpeča Koroška, ko so se nad njo zbrali vsi križi in težave: Turki, kobilice, kuga in punt. Od tega stoletja dalje je vsako novo stoletje prineslo Koroški novo gorje. Tudi današnje stoletje Koroška ni brez trpljenja.

3. **MOLITVENIK: Jezus, dobri Pastir,** v katerem je dr. Franc Jaklič zbral Baragove molitve. Molitvenik je za vsakega Slovenca lep spomin na svetniškega škofa Baraga. Z njim v roki bomo med vsako sveto mašo prosili Boga, naj nam kmalu da doživeti dan, ko bomo Baraga častili kot svetnika na oltarju.

Iz namena Mohorjeve družbe in praktično tudi iz letošnjih knjig se jasno vidi, da se Družba kljub hudim težavam ni izneverila svoji slavni preteklosti. Podprimo njeno delo s tem, da se vpišemo med Mohorjane!

Letošnji Mohorjev knjižni dar: Koledar, Večernice in Molitvenik dobite pri poverjeništvu Mohorjeve družbe za Argentino:

MLADINSKI DOM, COLEGIO DON BOSCO (p. Janko Mernik), Av. de Mayo 2000
RAMOS MEJIA F.C.N.D.F.S., prov. Buenos Aires

Knjige boste lahko dobili čez kakšen teden tudi po vseh središčih, kjer so naseljeni Slovenci.

Cena vsem trem knjigam skupaj je: 19 pesov.

T I S K A R N A
CORDOBA

TISKARSKO PODJETJE NAŠIH ROJAKOV ●

GUTENBERG 3360

BUENOS AIRES

T.E. 50 (Devoto) 3036

NAROČAJTE IN BERITE TEDNIK

SVOBODNA SLOVENIJA

Bodite z njo v zvezi z dopisovanjem in novicami, da jih ona posreduje vsem Slovencem širom sveta

KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1950

je najobširnejši in najpomembnejši zbornik slovenske emigracije — ogledalo naše poti in razvoja na novih celinah. Naj ti bo spremljevalec v samotni poljane ali vrveža velemest v dnevih vsega leta.

Svobodna Slovenija — Víctor Martínez 50, Buenos Aires — Argentina

OGLAŠUJTE V „DUHOVNEM ŽIVLJENJU“

Slovensko-kasteljanski slovar je izšel

Sestavil J. Pekol, dopolnil J. Hladnik

Slovar obsega preko 20.000 besed, mnogo rečenic, mnogo poglavij slovnice. Obsega zdravniške in gospodinjске izraze, imena, številke in nepravilne glagole.

ŽEPNA OBLIKA NA 300 STRANEH.

Potrebujejo ga novodošli, da se nauče pravilno tega jezika, potrebujejo ga staronaseljenci, da bodo mogli brati slovenske knjige in učiti pravilne slovenščine svoje otroke.

NAJ NE BO SLOVENSKE DRUŽINE, KI BI BILA BREZ TEGA SLOVARJA.

V USNJE VEZAN STANE 15.— PESOV.

Dobite ga: na Víctor Martínez, v Dušnopastirski pisarni, na Paternalu pri: Matevž Simčič, Warnes 2101, na Avenida Francisco Beiró 5388.

Naročila od zunaj Capitala pošljite na naslov: Ladislav Lenček, Víctor Martínez 50, Capital, in priložite 1 peso za poštnino. Od 1. marca 1950 dalje stane 20.— pesov.

VSEBINA JANUARSKE ŠTEVILKE

VSEBINA:	Stran:	VSEBINA:	Stran:
Ti ostaneš vsevdilj (Slavko Srebrnič) ..	1	V Lotangu orjejo ledino (Pokorn)	36
La espiritualidad del Gran Libertador ..	2	Kitajci ob boleznih in smrti (Pifko)	38
Naročnikom "Duhovnega življenja"	2	Na obisku pri kiparju Ahčinu (Dr. D.)	40
V Sveto leto 1950 (Gerzinič)	4	Katoliški film (Dr. D.)	41
Kaj je prav za prav Sveto leto (žakelj)	6	Največja milost (Cronin)	42
Prošnja (Slavko Srebrnič)	7	Pozdravljena, sestra!	44
Pastirjev glas (Dr. Gregorij Rožman) ..	8	Dekle z odprtimi očmi (Mernik)	49
Slava Osvoboditelju (Dr. D.)	9	Molitev (Igor)	49
Naravno in nadnaravno življenje (Gnidovec)	11	Moj človek, ki tukaj na svetu živiš (Narodna)	50
Novi človek (Odar)	13	Trije rekordi 83 letnega prvoobhajanca Ramona (K. K.)	50
Problematika izobraženstva (Fink)	15	Bog daj srečo, hišni oče! (Narodna) ..	51
Paul Claudel: V boju z Bogom (—nj—)	17	Po katoliškem svetu	52
Pred svetiščem (Srebrnič Slavko)	20	Med izseljenci	54
Nezasluženi dohodki (Ahčin)	21	Škof dr. Gregorij Rožman v Čile	56
24. letnik "Katoliških misijonov"	25	Slovenske cerkve v Clevelandu	57
Svetovna osemdnevnicca (L. L. C. M.) ..	26	V domovini	58
Da in ne... (Sodja)	27	Domovina v belini	59
Z misijonskega potovanja (Janež)	29	Za naše male	60
Strašna je njih odgovornost (L. L. C. M.)	32	Oglasi	62
Moje prvo misijonsko pismo (s. Novak)	34		

Vse risbe v tej številki (naslovi, portreti ko munišćinskih prvakov in ostalo) so delo risarja Staneta Snoja.

"La Vida Espiritual" — "Duhovno življenje" je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij — Uredništvo in uprava: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. — Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Ladislav Lenček CM. — Naročnina: za Argentino polletna 20 pesov; za inozemstvo letna: USA 7 dolarjev; Kanada 8 dolarjev; Anglija 5 USA dolarjev; Čile 500 čil. pesov; Italija 2000 lir; Francija 1000 frankov; Avstrija 50 šilingov.